

XI. kongres ZKJ naj bo predvsem kongres akcije

Predsedstvo CK ZKJ o pripravi na XI. kongres ZKJ — Uvodna beseda Staneta Dolanca — Imenovan odbor za priprave — O mednarodni aktivnosti ZKJ

OD NASEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 31. januarja — Predsedstvo CK ZKJ je na današnji seji razpravljalo o pripravi na XI. kongres ZKJ in o poročilu o mednarodni dejavnosti ZKJ v lanskem letu ter o programu tega sodelovanja v letu 1977.

O prvi točki dnevnega reda — pripravi na XI. kongres ZKJ, ki naj bi bil čez leto in pol, je uvodni referat imel sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Jugoslavije Stane Dolanc. V zgodovini našega gibanja so bili partijski kongresi vselej izrednega pomena, saj so oblikovali posamezne etape revolucionarnega boja našega delavskega razreda. Kot je opozoril Stane Dolanc v svoji uvodni besedi, pa je glavno dejstvo, da ne gre več za oblikovanje načelnih stališč. Gre za dolgoročno palogo — za uresničevanje teh stališč.

Zato na potrebuje močnejših splošnih deklaracij

in obsežnih načelnih dokumentov. Potrebujemo akcijo, stalno organizirano prizadevanje vseh družbenih sil, ki bi imela za cilj popolnoma breskoben funkcioniranje našega sistema v celoti in v vseh posameznih delih. Zato predlagamo, naj bi bilo XI. kongres ZKJ izrazito akcijsko usmerjeno, pomenilo naj bi spodbudo, smernik in obveznost za konkretno dejavnost družbenih sil in zato v tej zvezi tudi poudarjamo politično in idejno odgovornost delavnikov organizirane socialistične zavesti, predvsem ZK (Referat Staneta Dolanca objavljamo na 4. strani).

Predsedstvo je sprejelo os-

novno politično orijentacijo pri pripravi XI. kongresa ZKJ in sklenilo, da bo kongres v statutarjem roku, kongresi in konferenci ZK v republikah in pokrajinah pa naj bi bili pred XI. kongresom ZKJ. Na seji so ustanovili odbor predsedstva CK ZKJ za pripravo kongresa. Predlog o sestavi odbora je pojasnil sekretar v izvršnem komiteju predsedstva CK ZK Jugoslavije Mirko Popović. Za predsednika odbora so iz-

volili Staneta Dolanca. Predsedstvo je obravnavalo in sprejelo poročilo o mednarodni dejavnosti predsedstva CK ZKJ in izvršnega komiteja v letu 1976 ter izoblikovalo program mednarodne dejavnosti ZKJ za leto 1977. Uvodno besedo je imel sekretar v izvršnem komiteju predsedstva CK ZKJ dr. Aleksandar Grlić.

Na seji so obravnavali tudi nekatera vprašanja iz redne dejavnosti predsedstva.

(Povzetek razprave objavljamo na 2. strani.)

PEJKA ZIMIC

Predsednik Tito v Meljnah

V kraju pri Hercegnovem si je ogledal več vojaških objektov

IGALO, 31. jan. (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito si je z ženo Jovanka dopoldne ogledal več vojaških objektov v Meljnah, nedaleč od Hercegnova, kjer se je zadržal približno eno uro.

Spremljali so ga predsednik predsedstva SR Črne gore Veljko Milatović, zvezni sekretar za ljudsko obrambo general armade Nikola Ljubičić, načelnik kabineta vrhovnega komandanta generalpodpolkovnik Zika Stojičić, predsednik skupštine občine Hercegnovi Petar Stijepčić in kapetan bojne ladje Boža Grubišić.

Devet držav pred Beogradom 1977

Začel se je dvodnevni neformalni sestanek evropskih nevtralnih in nevvršenih držav — V delovnem vzdušju

BEOGRAD, 31. januarja (Tanjug) — V Beogradu se je začel dvodnevni neformalni sestanek devetih evropskih nevtralnih in nevvršenih držav, na katerem bodo izmenjali mnenja o različnih vprašanjih v zvezi z beograjskim sestankom KVSE. Sestanka se udeležujejo ugledni predstavniki zmagajih ministrstev Avstrije, Švice, Švedske, Finske, Lichtenštajna, San Marina, Malte, Cipra in Jugoslavije. Navzoči so tudi štiri diplomatski misli države, ki sodelujejo na sestanku.

V eni izmed dvoran hotela »Jugoslavija« je srečanje začel veleposlanik v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve Milorad Pešić.

Pozdravil je udeležence sestanka, nato pa je razložil jugoslovansko mnenje glede priprav na beograjski sestanek KVSE, ki se bo začel 15. junija, kakor tudi glede

raznih vprašanj, ki se tičejo sodelovanja evropskih držav, udeležence konferenci o varnosti in sodelovanju, ki je bila v Helsinkih leta 1975.

Kakor se je zvedelo, se je sestanek začel v delovnem ozračju.

Prva znamenja kažejo na dokajšnje soglasje glede problemov, o katerih so razprav-

ljali. Udeleženci so namreč brez kakršnihkoli disonanc najprej obravnavali nekatere vprašanja v zvezi s pripravo, organiziranjem in metodami dela beograjskega sestanka.

Sestanek se je nadaljeval tudi danes popoldne, končal pa se bo verjetno jutri popoldne.

Za jutri je v programu tudi obisk voditeljev delegacij in diplomatskih misli v mestni skupščini, kjer jih bodo seznanili z gradnjo kongresnega centra v Novem Beogradu. (Komentar o posvetovalnem sestanku objavljamo na 3. strani.)

Spopadi na kampučijsko-tajski meji

Ubilih 30 ljudi, tudi ženske in otroke — Phnom Penh še molči

BANGKOK, 31. jan. (Tanjug) — Radio Phnom Penh ni objavil niti besede o največjem spopadu na meji med Kampučijo in Tajsko, do katerega je prišlo v noči s petka na soboto in je trajal življenje 30 ljudi, med njimi so bile tudi ženske in otroke. Zato je še vedno težko domnevati, kaj je dejansko ozadje tega izgreda.

Tajski tisk je še vedno edini vir informacij o spopadu. Tajski listi zatrjujejo, da so khmerski vojniki vdrli na tajsko ozemlje. Tajsko ministrstvo je vložilo protestno noto pri vladi v Phnom Penhu. Zanimivo je, da v noči zahteva, da bi se začeli pogajati s predstavniki vlade Kampučije, vna katerihlo ravnanje, da bi naši rešitev za obmejne probleme.

Mondale se pogovarja v Tokiu

V ospredju gospodarska vprašanja in »vrh« razvitih držav

TOKIO, 31. jan. (UPI) — Ameriški podpredsednik Walter Mondale in japonski premier Takeo Fukuda sta se danes v Tokiu pogovarjala o gospodarskih vprašanjih in o bližnjem gospodarskem »vrhu« industrijskih razvitih držav. V skoraj dvehurnem pogovoru sta obravnavala programe notranjega razvoja in gospodarske krepitve obeh držav. Nadalje sta razpravljala o odgovornosti ZDA. Japonske in ZR Nemčije kot najbolj razvitih držav za razširitev svojih gospodarskih zmogljivosti ob hkratnem zboljševanju stanja v svetovnem gospodarstvu, v prid gospodarsko šibkejšim dežalam.

Odbor in komisije za pripravo XI. kongresa ZKJ

BEOGRAD, 31. jan. (Tanjug) — V odboru predsedstva CK ZKJ za pripravo XI. kongresa ZKJ so: Stane Dolanc, ki je predsednik odbora, Dušan Alimpić, Mahmut Bakali, Vladimir Bakarić, Jure Bilić, Angel Cemerski, Veselin Djuranović, Kiro Gligorov, Aleksandar Grlić, Edvard Kardelj, Ivan Kukoc, Todor Kurtović, Munir Meshović, Branko Miletić, Dušan Petrović, Milica Planinc, France Popit, Dušan Popović, Mirko Popović, Vojko Srzentić, Dragoljub Stavrev, Džemil Sarac, Mila Spiljak, Ali Shukrija, Dobrovoje Vidić, Tihomir Vlaškalić in Vidoe Zarković.

Enega člana odbora bo predsedstvo imenovalo na prihodnji seji po izhodu predsedstva ZKJ.

Predsedstvo CK ZKJ je izoblikovalo komisije in njihove vodje, ki bodo sodelovali pri pripravi na kongres:

1. za pripravo poročila o delu ZK in CK ZKJ med X. in XI. kongresom, komisijo bo vodil Mirko Popović;
2. za spremembe in dopolnitve statuta in organizacijske vprašanja ZKJ, vodja Jure Bilić;
3. za kadrovske priprave, komisijo bo vodil Stane Dolanc;
4. za propagandno dejavnost in obveščanje pri pripravi XI. kongresa, vodja Dušan Popović;
5. za organizacijske priprave XI. kongresa, vodja Dragoljub Stavrev.

MED ODMOROM — Stane Dolanc in France Popit na včerajšnji seji predsedstva CK ZKJ.

Warnke pogajalec z Moskvo

Imenovanje v Washingtonu — Tudi direktor federalne agencije?

NEW YORK, 31. jan. — Kot poroča agencija France Presse, sklicujoč se na vest v današnji številki dnevnika »New York Times«, je ameriški predsednik Jimmy Carter določil bivšega visokega funkcionarja v Pentagonu za časa Johnsonove administracije Paula Warnkeja za vodjo pogajanj s Sovjetsko zvezo o skrajšanju jedrske oborožitve.

Kot poudarja »New York Times«, pričakujejo, da bo ameriški državni sekretar Cyrus Vance danes imenoval Warnkeja za vodjo pogovorov o razorožitvi. Prav tako predvidevajo, da bo Warnke postal direktor federalne agencije za nadzor oborožitve in vprašanje razorožitve, pristavi newyorški dnevnik.

Lažje do stanovanj

Potrjen sklep o dodatnih posojilih občanom - LB uvaja tudi premostitvena posojila organizacijam združenega dela

LJUBLJANA, 31. januarja — Sklep o dodatnih stanovanjskih posojilih občanom, ki ga je predložila na današnji seji izvršnega odbora Ljubljanske banke, centralne, podružnica LB za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva Ljubljana, je bil soglasno potrjen.

To pomeni, da bodo imeli odseji občan, ki namensko varčujejo pri banki, možnost dobiti še posamični ali družinski premostitveni kredit za nakup stanovanja ali za zidavo stanovanjske hiše in si čr posameznik do 70.000 dinarjev oz. zakonca skupaj do 140.000 dinarjev. Obresti so 6 odstotne, doba vračanja posojila pa je po posamezniku do 7 let, pri družinskem kreditu pa 10 let. Družinski kredit za premostitve pri nakupu ali zidavi stanovanja lahko dobi jo razen obeh zakoncev tudi otroci, bratje, sestre in starši, ki bodo živeli v stanovanju ali hiši. Družinsko stano-

vansko posojilo lahko dobi tudi samo en član družinske skupnosti, če je v družini edini zaposlen.

Novo je med drugim tudi to, da bodo odseji občan glede premostitvenih stanovanjskih posojil znotraj Ljubljanske banke obravnavani enako. To zagotavlja po novem 2. člen pravilnika o združevanju stanovanjskih sredstev na vpogled poslovnih enot LB na območju SRS. Gre za združevanje 10 odstotkov stanovanjskih sredstev, ki naj zagotovijo pri dajanju premostitvenih posojil enotno poslovanje z občan. Novost, ki jo Ljubljanska banka uvaja kot po-

moč pri nakupu stanovanj, so premostitvena posojila organizacijam združenega dela za dobo 8 ali 12 mesecev. Premostitvena posojila so razlik na glede na vezavo sredstev, sicer pa kriteriji, ki jih je danes sprejel izvršni odbor LB, nadrobno določajo kdaj, komu in koliko gre premostitvenih posojil za stanovanjske graditve organizacijam združenega dela ali občanu. Banka bo o vseh novostih s področja stanovanjskega kreditiranja kmalu objavila poseben brošuro.

(Podrobneje o sestanku izvršnega odbora Ljubljanske banke, centralne, ki se je danes prvič sešel v prenovljeni sestavi, poročamo na 6. strani predvsem se o zajetnem programu bančne dejavnosti pri zbiranju sredstev prebivalstva).

FRANJO KRIVEC

• Kot je znano, so v 37 slovenskih občinah zadnje mesece svojim študentom izplačevali komaj 70 do 80 odstotkov vrednosti študentskega. Take razmere so pahile mnoge dijake in študente v težave, saj jim zmanjka denarja za redne izdatke v zvezi s študijem. Zaradi teh težav je izvršni odbor Ljubljanske banke, centralne, na priporočilo republiške konference SZDL Slovenije sklenil pomagati občinam s premostitvenim kreditom v znesku 25 milijonov dinarjev. Ta denar je namenjen izplačanju študentskega, občinam pa bi ga banki vrnilo do konca novembra 1977. Obresti so tri odstotne. V izvršnem odboru LB so menili, da velja zaostri odgovornost tistih, ki imajo na skrbi študentskega mladiča. Razen tega so sodili, da je bila valorizacija študentskega posojila brez stvarnih ocen denarnega priliva, veliko pa je neredni okrog študentskega posojila botrovalo neažurno in nestrokovno delo občin.

Arafat ni ničesar povedal

Uradni predstavnik PLO zanika intervju za kairski »Al Ahran«

BEJRUT, 31. jan. (VAPA) — Uradni predstavnik PLO je zanikal, da bi predsednik PLO in glavni poveljnik sil palestinske revolucije Jaser Arafat dal intervju za kairski »Al Ahran« 28. januarja. »Poudariti hočemo, da Arafat ni dal nobenega intervjuja nobenemu poročevalcu ali uredniku Al Ahrana, je rečeno v palestinskem sporočilu. Predstavnik PLO je tudi povedal, da je omenjeni intervju zato neutemeljen, tako po obliki kot po vsebini. V izjavi ni nič povedanega o razlogih za demanti.

Arafat je, kot smo poročali, v intervjuju povedal, da bo palestinski bori v prihodnjih dneh obnovili dejavnost, da bo PLO šla v Zvezo, osnovala palestinsko vlado in razglasila palestinsko državo.

Danes slalom, jutri veleslalom za SP

MARIBOR, 31. januarja — Ženska alpska smučarska elita se je ustavila pri nas. Na dveh tekmovalnih na Pohorju bo morebiti šlo tudi že za končno odločitev o zmagovalki letošnjega svetovnega pokala. Prvi dan bo tekmovaljeval v slalomu, drugi dan — pa še tekma v veleslalomu. Katere tri zmagovalke bodo tokrat pozirale fotoreporterjem? Na zadnji tekmi za SP pred Mariborom — v megevske veleslalomu — so to bile (z leve) Avstrijki Annemarie Moser-Pröll (3.) in Monika Kaserer (1.) ter Švicarka Lise Marie Morerod (2.).

Telefoto: UPI

Kislo v novi teden

Smučarjem ponedeljek ni prinesel boljših obetov - Megla in dež skoraj povsod v gosteh - Še vse po starem

LJUBLJANA, 31. januarja — Sončni in smučarski nedelji je sledil kisel ponedeljek: meglen, oblačen in po dolinah deževen, v višinah pa celo nekoliko zasnežen.

Na Zelenici se je teden pričel oblačno in megleno, ob enajstih je pričel naletavati suh sneg. Na smučišču so ostali danes le solanji.

Na Cremen vrhu, kjer se po redkih snežnih zaplatah že tri dni ne da smučati, je navsezgodaj pričelo rahlo snežiti. Če bo takšno vreme obveljalo do jutri, bo snega za smučko komajda dovolj.

Odično smuko med suhi mi snežinkami zagotavlja na Golteh tudi danes 80 do 100 centimetrov debela snežna odeja ter zmeren mraz: 2 stopinji pod ničlo.

Ves dan je bilo oblačno tudi na Voglu, kjer se vrste pred žičnicami niso skrajšale niti danes, pa čeprav se je megla pridružilo tudi ra-

hlo sneženje. Temperatura se je na Voglu zadrževala čez dan pri 3 do 4 stopinjah pod ničlo.

• Zaradi obilice novega snega, ki je predvečernim padelom ob močnem vetru in se še ni ustabil, je še vedno pričakovati stranjanje snežnih plazov. Obiskovalce gora, posebno še turne smučarje, opozarjajo na previdnost!

V Kranjski gori so polni vsi večji hoteli, prav tako ni prostora na smučiščih, naleta suh sneg. Živo srebro se zadržuje pri 2 do 3 stopinjah pod ničlo.

Smučarke FIS tekmovalja za zlato lisico so danes trenirale na Pohorju v megli in rahlem sneženju. Do dvanaestih je na trdnjo 20-centimetrovsko podlago zapadlo komaj 1,5 centimetra snega, ki ga tlači 2000 smučarjev.

Megla tudi ni prizanesla Kravnu. V vidljivosti na 100 metrov ter med rednimi snežinkami je tu smučalo okoli 2000 smučarjev.

Najbolj neprijeten je bil ponedeljek za Kanin: jutraj oblačno, minus 8 stopinj Celzija, brez vetra in megleno. Okoli polne je začel naletavati prišč, smuka je skoraj nemogoča zaradi goste megle.

N. S.

DANES V „DELU“

Izgube so manjše, a še velike

BEOGRAD, 31. jan. — Izgube v gospodarstvu se manjšajo, vendar so še precej velike. Ob polletju lani so znašale 36 milijard dinarjev, po devetih lanskih mesecih 29,3 milijarde, ocenjujejo pa, rezultati bodo znani marca, da bodo v letu 1976 znašale okoli 18 milijard din. So dejali na novinarski konferenci v zveznem izvršnem svetu. Poudarili pa so, da izhoda iz izgub nikakor ne gre iskati v povečevanju cen, marveč se je treba zavzeti za sistemske rešitve, ki jih jasno opredeljuje tudi resolucija za letošnje leto.

stran 6

Od nobelovca do snega

LJUBLJANA, 31. jan. — Na reportažni strani so naši novinarji in sodelavci Tanjuha pripravili zanimive prispevke o tem, kako Sarajevčani rešujejo prometni voz, o vmenzje v skofjeolški LTH, ki je postala obremenjena tudi razstavnim prostor, pogovor z nobelovcem našega poredka, Vladimirjem Predigom, pa tudi zanimivo vprašanje bralca — kako lažnivi so podatki o debelini snega na naših smučiščih.

stran 10

KJE JE ZIMA — Šolske počitnice so se prevesile v drugo polovico, toda v večjem delu Slovenije vlada aprilsko vzdušje.

Foto: Joco Znidaršič

Razumevanje in uporaba zakona o združenem delu

Gre za to, kako so se družbenopolitične organizacije prilagodile sedanjemu političnemu sistemu, je bilo rečeno med drugim na seji predsedstva CK ZKJ

BEOGRAD, 31. januarja (Tanjug) — Po uvodni besedi sekretarja IK predsedstva CK ZKJ Stanka Dolanca se je na 26. seji predsedstva CK ZKJ, posvečeni pripravi na XI. kongres ZKJ, začela razprava. Na njeni osnovi je predsedstvo sprejelo osnovno politično orientacijo za pripravo na XI. kongres.

V okviru priprav za enajsti kongres in dejavnosti za uspešnejše zapletenih družbenopolitičnih nalog je najljubše stvarno in temeljito oceniti dosedanje dosežke, ki jih je zelo veliko, oceniti našo celotno prakso in izkušnje na tem področju in uveljaviti pomembne rezultate v samoupravnem razvoju, ki smo jih dosegli v obdobju od desetega kongresa ZKJ do danes, je dejal Munir Mesihović. Pri tem se je zelo pomembno, je poudaril Mesihović, seznaniti z dejavnostjo zveze komunistov, njeno idejno, akcijsko in organizacijsko usposobljenostjo, da bi tako pridobili potrebne izkušnje za našo dejavnost v naslednjem obdobju. Kajti prav gotovo bo nujno napraviti nove korake, da bi se povečali celotna dejavnost in se bolje organizirali zvezo komunistov za učinkovito in uspešno uresničevanje prihodnjih zapletenih nalog.

Težiče naše idejopolitične in družbene akcije mora biti na ustvarjanju uporabi našega sistema samoupravnega združenega dela, ki smo ga izoblikovali z ustavo, zakonom o združenem delu in z našimi političnimi stališči nasprotno. Dosednje moramo vztrajati pri uveljavljanju odločine vloge delovnih ljudi v združenem delu in celotni družbeni reprodukciji ter njihovih neodtujljivih samoupravnih pravic, da razpolagajo s celotno dohodko, presežki dela in sredstvi reprodukcije.

Azem Vlasti je spregovoril o nalogah mladine v okviru priprav na enajsti kongres ZKJ. Zveza socialistične mladine mora še naprej vztrajati pri uresničevanju temeljnih stališč tretje konferenice ZKJ, desetega kongresa in besed tovaršila Tita, okrepiti svojo vlogo v okviru socialistične zveze ter nadaljevati s krepitvijo vloge delavske mladine pri delu mladinskih organizacij.

V naslednjem obdobju si bo treba še bolj prizadevati, da bi se študentje bolje organizirali in zavzeli delo, se zavzeli za ločilo spreminjanja položaja v celoti, sprememb načina organiziranja in družbenega angažiranja naše mladine ter okrepiti delegatski sistem, kar

Lepši kraji

Zveza hortikulturnih društev Slovenije bo skupaj z gozdarji uredila Breginj

LJUBLJANA, 31. januarja — Na plenumu Zveze hortikulturnih organizacij Slovenije v soboto, kjer so se zbrali delegati vseh hortikulturnih društev skupaj z najvišjimi predstavniki Univerze in Biotehnične fakultete, je bila najprej kratka, a prisrčna proslava 80-letnice častnega člana Zveze, nestorja slovenske in jugoslovanske hortikulture ter začetnika pejsažne arhitekture pri nas, prof. Cirila Jegliča. Proslavili smo tudi 25-letnico arboretuma Volčji potok.

V letosnjem letu si je Zveza začela obširen program dela, s katerim bo zajela vso Slovenijo. Njena prva naloga je pomoč vseh hortikulturnih društev Posočja. Skupaj z gozdarji bomo hortikulturno uredili Breginj, da bi mu s tem povrnili nekaj tiste do močnosti, tipike in značaja, ki jih je potres tako dokončno prizadel in porušil.

Razpisali smo tekmovalne za najlepše kulturno in hortikulturno urejen kraj in slovensko vas. Tekmovalno bo skupaj tudi hortikulturno ureditve spomenikov NOB in urejanje hortikulture in arhitekturne dediščine posameznega kraja, čiščenje in urejanje lokalnih vodotokov, ureditev in zaščito objektov, ki so tipični za posamezen kraj, kulturno in hortikulturno ureditev pokopališč, poleg čiščenja in ureditve hiš in okolice, ulic, cest, sol in šolskih vrto, ureditev okolice novozgrajenih objektov, karor tudi ureditev zapuščenih praznin površin v samem kraju in okolici. Z gozdarji pa bomo v maju priredili skupen 7. teden gozdov in hortikulture.

Sprejeli pa smo tudi triletni program republikanskih hortikulturnih razstav: V letu 1978 v Mozirju, v letu 1979 v Velenju in v letu 1980 v Celju.

JELKA KRAIGHERR

Sadovi res dobrih stikov

Vse boljši pogoji za kulturno rast našega življa v Porabju

MONOSTER, 31. jan. — Občinski svet v Monostru je povezal ugodno oemo lanske kulturne in prosvetne bave v Porabju z novimi nberi. Predvsem gre za zamilsel o uveljavljanju novih oblik organiziranja ljudskoprosvetnega delovanja, kot so mladinski klubi, snovanje knjižnic in bogatitev program kluba »Priateljstvo narodov«.

Delovanje tega kluba v Monostru ima zlasti močan vpliv na življenje naših ljudi v bližnji Slovenci vasi, kjer so poimenovali kulturni dom po padlem slovenskem partizanu Alojzu Škerjancu-Mirku, ki je pokopan v Monostru. Pred nedavnimi pa so v Slovenski vasi ustanovili tudi kulturno skupino, ki se je zlasti uveljavila na glasbenem področju in prireja gostovanja v sosednjih porabskih vaseh. Knjižnica s čitalnico v kulturnem domu je zaradi bogate izbire leposlovne in strokovne literature v slovenskih postala priljubljeno shajališče domačinov.

Občinski moške v Monostru so ocenili tudi nadaljnje povezovanje med šolami v Porabju in Pomurju za pomemben dejavnik zblizjevanja in izmenjave.

Ta ocena velja tudi za tvorno sodelovanje med pedagoškimi akademijama v Mariboru in Szombathelyju.

BORO BOROVIC

Čestitka profesorju Jegliču

LJUBLJANA, 31. jan. — Predsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Andrej Marinc je poslal v ime izvršnega sveta ter v svojem imenu čestitko profesorju Cirilu Jegliču, upokojenemu profesorju biotehniške fakultete v Ljubljani, ob štiriljenskem jubileju — 80-letnici.

Akcija z napako?

Preskromni rezultati akcijskega programa boja proti alkoholizmu — Od boja proti posledicam v preventivo

LJUBLJANA, 31. januarja — Predlog zakona o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja otrok — s preprečevanjem zanositve, umetno prekinitvijo nosečnosti in razpoznavanjem ter zdravljenjem zmanjšane plodnosti — je bil tudi danes ena osrednjih točk dnevnega reda seje republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo; tudi je treba reči v tem primeru zato, ker smo zadnji čas o novostih, ki jih prinaša razmeroma veliko razpravljal, pa vendar so nekatere formulacije še do danes ostale nedorečene, zakon pa naj bi začel veljati, kot piše v 44. členu predloga, že 1. julija letos.

Ena takih nedorečenosti, oziroma nedoslednosti, kot so ugotovili na razpravi, je v 23. členu predloga, ki govori, da smorja nosečnica z ustreznimi zdravstvenimi izvidi najprej k socialnemu delavcu. Če pa je iz zdravstvenih izvidov razvidno, da nosečnost ne traja več kot deset tednov, napoti socialni delavec nosečnico z vso dokumentacijo v zdravstveno organizacijo, ki opravi umetno prekinitev nosečnosti. Ugotovili so, da je ta člen v nasprotju s tistim (in v prvi vrsti z ustavo), ki govori o njeni svobodni odločitvi za ta poseg (torej na njeno zahtevo), če nosečnost ne traja več kot 10 tednov. Navkljub nekaterim argumentom, ki so govorili v prid predlogu, da bi socialni delavec sodeloval tudi že v prvi fazi, torej postopoma v času pred 10. tedni nosečnosti, pa je prevladoval stališče, da socialni delavec sodeluje le v drugi fazi postopka, kot član zdravstvene ga teama. Ves ta avtomatičen pa seveda velja za nobilne primere, medtem ko so pravice in dolžnosti zdravnikov v primeru zdravstvenih razlogov opredeljene posebej.

Poročilo o izvajanju akcijskega programa boja proti alkoholizmu in stanje narkomanije v naši republiki, je danes osvetlilo, pred tremi leti izredno široko zastavljeno akcijo, je z dveh vidikov, s področja izvrševanja nalog zdravstvenega in socialnega varstva. In iz tega, sicer temeljito in podrobno sestavljenega poročila je bilo moč zaključiti dvojje: Akcijski program boja proti alkoholizmu je bil, vsaj kar zadeva ti dve področji, uresničen velik preskrom. In drugič, drugi nosilec (ki jih skora ni moč našeti, saj so vključene takorekoč vse sfere življenja in dela) pa kot kaže, v tem času kot smo slišali niso uresničili niti toliko.

Nesporo je, da alkoholizem postaja vse huje družbeno zlo. Zato z velikim upanjem pričakujemo začetek delovanja enotnega republiškega alkoholističnega vrha kot stalnega multidisciplinarnega strokovnega kolegijstva, telesa za alkoholizem in toksi-komanij, ki je bil že ustanovljen pri komiteju za zdravstvo in socialno politiko ter posebnega inštituta za alkoholizem ter toksi-komanije v okviru kliničnega centra (ki bi začel delati že prihodnji mesec), vendar pa moramo, kot so ves čas poudarjali, celoten boj, ki je doslej usmerjen zoper posledice alkoholizma, prenesti v preventivo. Ta preventiva pa je danes v razpravi med drugim pomembno vprašanje: ali je mogoče ozivilje ideje za njeno za-konsko ureditev ali, po domače — tudi prisilno zdravljenje alkoholikov. Slišali smo sicer tudi obširno poglobljeno, da z zakonom ni moč razreševati tako obsežnega družbenega zla, kot je alkoholizem ter izraženo boja-zem pred zlorabami, ob za-ključku pa je vendar za-okrožila misel izražena natančno takole: akcijski program obkrojuje vse in vsakogar, samo tistega ne, ki pi-je!

Glede narkomanije, smo slišali, da se nimamo pravega epidemiološkega pogleda na njeno stanje — upravičeno pa lahko domnevamo, da je tega v resnici veliko — zato se bo treba zavzeti za doktrinarno kontinuirano sistemsko obravnavo narkomanije z vseh vidikov.

DRAGICA BOSNAK

Kako s SIS v šolstvu?

Republiški aktiv ZK za področje vzgoje in izobraževanja o problematiki SIS

LJUBLJANA, 31. januarja — Republiški aktiv zveze komunistov za področje vzgoje in izobraževanja pri CK ZKS je na svoji razširjeni seji pod vodstvom člana izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Emila Kobravnarja nekatera vprašanja o problematiki ustanavljanja smoupravnih interesnih skupnosti in nadaljnega izpolnjevanja samoupravnega organiziranja na področju vzgoje in izobraževanja.

Na široko so pregledali te-zave in možnosti pri oblikovanju samoupravnih interesnih skupnosti v šolstvu, pri čemer pa je v prvi vrsti šlo za razjasnjevanje in odločanje o dilemah glede različnih misli, kako nadalje razčleniti in organizirati področje šolstva, da bi ga čim bolj približali delavcem in da bi se čim pristneje uveljavljala svobodna menjava dela, s tem pa prišel do izraza ves interes združenega dela do strokovno izobraženih ljudi.

Problem se je zastavljal na treh ravneh: ob ustanavljanju občinskih izobraževalnih skupnosti za osnovno šolstvo, ustanavljanju posebnih interesnih skupnosti za usmerjeno izobraževanje ter »republiške« izobraževalne skupnosti. Prvi skupnosti bi se v svojem približevanju temeljnimi intencijami nove ustave in zakona o združenem delu členile na več organizacijskih oblik, medtem ko bi republiška izobraževalna skupnost med drugim opravljala vrsto skupnih nalog in usklajala vzgojnoizobraževalno politiko v Sloveniji.

Na aktivu so po dolgi obravnavi menili, da je osnovno izhodišče pri tej reformi vzgoje in izobraževanja zahteva, da delavec dobi možnost za sodelovanje na tem področju in se na njem od spodaj navzgor zida ves sistem samoupravnega organiziranja. Vnaprejšnje tege sheme ni mogoče predpisovati, oblike metod in prostora svobodne menjave dela pa bo treba prilagajati praksi, pri čemer pa je bilo rečeno, da je pri ustanavljanju različnih teles celotne samouprave nujno paziti, da bi strokovne službe ustanovljali kar se da racionalno in tako varčevali z izdatki za stroške oziroma »birokracij«. Opozorjeno je bilo tudi na vprašanje solidarnosti in vzajemnosti vendar ob koncu tudi dogovorjeno, da bo aktiv dokončno razjasnil še problematične točke te tematske prihodnjega tedna, o njej sami pa bodo govorili še drugi organi na CK ZKS, RK SZDL in drugod.

J. H.

Končno: kulturni dom v Gorici

Zelena luč za gradnjo slovenskega kulturno-sportnega središča

GORICA, 31. jan. — Končno se je prižgala zelena luč za gradnjo slovenskega kulturno-sportnega središča. Občinski svet je namreč na svoji zadnji seji v petek vzel na znanje »županovo sporočilo, da sta občinska gradbeno-komisija in deželno nadzorništvo za spomeniško varstvo izstavila soglasje za spremembo prvotnega načrta gledališke hiše.

Novi načrt, eden izmed tistih, ki so bili predlagani gradbeni komisiji in spomeniško varstvu med osemletnim pridobivanjem gradbenega dovoljenja, zagotavlja takšno zgradbo obliki slovenskega gledališča, kakršno so si gorški Slovenci zamislili že v samem začetku. Medtem ko okolišne dvorane, zgrajene do tretje faze, ni bilo sporov, so se nesoglasja pojavila pri gledališki hiši. Le-ta bi po prvotnih in vsiljenih načrtih morala biti taka, kot stanovanjska zgradba, ki so jo porušili, da so pridobili prostor za novi objekt.

Gledališka hiša (projektant prof. Edo Mihevc), se bo s svojo bakreno streho ter enostavno oblikovano fasado uspešno vključila v zgodovinsko okolje, v katerem bo zrasla, ter bo pomenila pomembno arhitektonsko obogatitev.

Goriški Slovenci pričakujejo, da z gradnjo ne bo zamud in da bodo čimprej stopili v toliko pričakovani hram kulture.

GORAZD VESEL

Na kratko

V SAP Vojvodina kmalu dve milijardi za energetiko

NOVI SAD, 31. jan. (Tanjug) — Več kot 800.000 prebivalcev Vojvodine je doslej vpisalo okoli milijardo in 900 milijonov dinarjev posojila elektrogospodarstvu, vendar bo ta široka družbenopolitična akcija z nezmanjšanim tempom potekala vse do 28. februarja.

Trenutno se je najbolj živahna dejavnost razvila v vovodinskih vaseh, kajti zima je čas, ko se je solidarnost kmetovalcev s to akcijo lahko množično izražala. Doslej je posojilo za električni tok vpisalo več kot 90 odstotkov kmetovalcev. Na območju občine Ada je posojilo vpisalo 95 odstotkov kmetovalcev, v Sremski Mitrovici 90, v Rumi 87, v Kanjiži 84, v Senti 80 in v občini Žitiste 70 odstotkov kmetovalcev. Vendar pa v 13 občinah odziv kmetovalcev ni bil zadovoljiv, čeprav so orientacijske načrte presegli. Zato pričakujejo, da bo prav v teh občinah v februarju dejavnost postala živahnjša in da se bodo kmetovalci množičneje odzvali.

Mednarodni posvet o udeležbi delavcev pri upravljanju

DUBROVNIK, 31. jan. (Tanjug) — Okoli 50 znanstvenih delavcev iz 4 evropskih držav se je danes zbralo v Dubrovniku, kjer bodo do 4. februarja sodelovali pri delu mednarodne konference o udeležbi delavcev pri upravljanju podjetij, tako imenovani participaciji v samoupravljanju in delavski kontroli. Po pomembno zbiranje so skupaj organizirali inštituta za sociologijo zagrebške in ljubljanske univerze in švedski inštitut za sociološke raziskave iz Stockholma.

Udeleženci konference bodo najprej pozornost namenili proučevanju možnosti za osvobodjanje dela, tj. nadaljnji demokratizaciji dela nasprotno. Pri tem bodo skušali najti odgovor na vprašanje, kakšne so stvarne možnosti demokratizacije dela v razvitih državah, še zlasti v luči dejstva, da so te države in manj razvite države v svetu v neenakopravnih gospodarskih odnosih.

Premalo prostora za prištinske malčke

PRISTINA, 31. jan. — Na predloške ustanove v Pristini se je letos vpisalo 370 malčkov za celodnevno bivanje in 230 za polnodnevno, kar presega zmogljivosti. O tem problemu vse pogostje razpravljajo tudi na zborih, saj po nedavno zbranih podatkih o številu otrok, ki so jih starši prijavili za malo šolo, približno 700 prosej čaka na rešitev že leto ali več.

Kot je pričakovati, naj bi do leta 1980 zajeli v male šole 1300 otrok, če bodo v Dardaniji in Vranjevcu dogradili objekte po predvidenem načrtu. Pogovarjali so se tudi o možnostih za vrtoce v industrijskih objektih in šolah. Naj omenimo še pobudo nekaterih delovnih organizacij, da bi poskrbeli za varstvo otrok svojih delavcev in uresničili dogovor.

M. S.

Razstava naših znamk v Kölnu

KÖLN, 31. jan. (Tanjug) — V prostorih jugoslovanskega kulturno-informativnega centra v Kölnu so odprli razstavo jugoslovanskih znamk, ki jo je pripravila jugoslovanska sekcija pri zvezi filatelistov ZRN. Razstavili so več starih poštinih maric, med drugim tudi pismo z žigom iz leta 1811 iz časov Napoleona. Nemški filatelisti, ki so ob razstavi imeli tudi svojo letno skupščino, so opozorili na veliko vrednost jugoslovanskih znamk in na zelo dobro založniško politiko ptt in jugoslovanskih filatelistov, ki so po drugi svetovni vojni izdelali že precej zelo dragocenih znamk.

Mladina BiH zbrala 10.000 ton odpadnih surovin

SARAJEVO, 31. jan. (Tanjug) — V kolikšni meri so se mladi v BiH vključili v obsežno akcijo varčevanja, najbolj govorno potrjuje podatek, da je v lanskem letu 200.000 mladih iz te republike zbralo desetine milijonov kilogramov uporabljenih odpadkov. Zbiranje vrste odpadkov je v republiki potekalo v obliki tekmovalne akcije »Mladi gospodarstvu BiH«. To je drugo leto te mladinske akcije, za katero je dala pobudo predsedstvo republiške konference ZSM. Akcija »Mladi gospodarstvu BiH« se je začela marca 1975 in v tem letu so zbrali približno deset milijonov kilogramov koristnih odpadkov za industrijo. Tekmovalna akcija se je nadaljevala tudi lani, ko so v vsaki občini povprečno zbrali 25.000 kilogramov železa, pločevine, bakra, medenine, bronca, stekla, aluminija, tekstila, papirja, svinca, gume in drugih uporabnih odpadkov.

Makedonska mesta tare želeja

SKOPJE, 31. jan. (Tanjug) — Makedonci na premore zadostnih količin pitne vode, pa tudi ne vode, namenjene industriji in namakanju. Skopje je edino mesto v republiki, kjer vode ne primanjkuje. Vsa ostala mesta pa poskušajo urediti ta problem na različne načine. Prilep, ki velja za zaježno mesto, išče izhod: voda naj bi dotekala sto kilometrov daleč. Podobno je tudi v Bitoli, Titovem Velesu, Štipu, Sv. Nikoli in v drugih krajih.

Izračunali so, da ima Makedonija približno šest milijard kubnih metrov pitne vode na leto. Od te količine zdaj uporabljajo le dve milijardi kubnih metrov, v dveh ali treh desetletjih pa bodo izkoristili predvideno vodo. Strokovnjaki vidijo izhod za trajnejšo zagotovitev zadostnih količin vode v povezovanju vodovodnega omrežja v republiki v evropski krožni sistem, ki bo zagotavljal naseljem in gospodarstvu zadostne količine vode.

Pisma bralcev

Kako minulo delo šteti upokojemcem

V »Pismih bralcev« je bil nedavno objavljen prispevek Vojislava Mitrovičevića iz Beograda z naslovom »Minulo delo upokojemcem«. Lepo je, da

se je s to problematiko oglaševali tudi v Beogradu, čeprav je to vprašanje, ki zadeva ne posredno, večino upokojemcev prav pri nas v SRS.

Res je, da se pokojnine povečujejo vsako leto, proti koncu (za nazaj) in nato dogajajo se malenkostni marci ali aprila, ko že imamo izračun povečanja življenjskih stroškov v preteklem letu. Ugolovito pisca V. M., da ne moremo tega povečanja pokojnin šteti kot nadomestila za minulo delo, drž, saj povprečje je samo povečanje izdatke upokojemcem. Zato pisec meni, da bi se morale pokojnine povečati edino z usklajevanjem prejemkov po sedanjih prejemkih iz aktivnih delavcev (analogno po pripadajočih delovnih mestih). Če dosežemo tako usklajevanje pokojnin, rešimo na mah ves problem »minulega dela«. Dejstvo je, da so sedanji upokojemci po večini, kljub pavšalnemu pravnikom pokojnin s svojimi pokojninami že močno zaostali, še posebno, če so v pokopu po pet ali več let, za prejemki iz tistih svojih sorstnikov, ki so še v aktivni službi.

Če več kot deset let govorimo o tem novem pojmu »minulo delo«, ki ne sme biti isto, kot prejšnji stela službe. Toda, da bi ga pravilno rešili, v praksi, se še ni zgodilo. Prizadeti pa so po mojem mnenju še najbolj upokojemci, predvsem starejši.

FRANC BIZJAK

Vsaj ena delovna akcija

Vsaka mladinska organizacija v krajevni skupnosti naj bi organizirala vsaj eno delovno akcijo — Oživljanje duha frontne miselnosti pri sami mladini

LJUBLJANA, 31. januarja — Precežen pesimizem, s katerim so mladi na nedavni razširjeni seji predsedstva konference mladih iz krajevskih skupnosti ocenjevali položaj in aktivnosti osnovnih organizacij ZSMS v le-teh, se ni končal z ugotovitvijo, da se ne da nič napraviti.

Nasprotno. Ugotovili so, da so mladinske delovne akcije — vsaka osnovna organizacija v krajevni skupnosti naj bi organizirala vsaj eno — konkretna možnost aktiviranja in združevanja mladine v krajevni skupnosti. Se več: so močnejši za doseganje enotnosti akcije z drugimi družbenimi dejavnostmi, za oživljanje duha frontne miselnosti, ki ga mladina, največkrat prepričana sama sebi, v krajevni skupnosti še kako pogrša.

Mladinske delovne akcije v krajevni skupnosti morajo biti namreč izpeljane v dogovoru z drugimi v KS. To pa pomeni za vse priložnost pa tudi obveznost, da se že ob sprejemanju programov sestajajo in dogovorijo, katero od načrtovanih del lahko opravi mladina s prostovoljnimi delom. Prav tako pa je potrebno, odvisno od specifičnosti in razsežnosti delovne akcije (možna je skupna akcija z mladino sosednje krajeve skupnosti), v načrtovanju akcije vključiti tudi investitorja del (npr. gradbeno podjetje) ter interese skupnosti s področja gospodarstva in negospodarstva. Sodelovanje naj bi tudi delovne organizacije, kajti te lahko zagotovijo potrebno opremo, prevoz ipd. Akcija pa se mora angažirati tudi družbene organizacije in društva.

Vsaka delovna akcija, tako enodnevna kot večdnevna, naj bi namreč vsebovala tudi rekreativno-vzgojni element (šport, kultura, predavanje, razgovor, javna tribuna, obramba, zdravstvena in tehnična vzgoja). Kot sestavni del je vsem enakovredna delovnemu učinku akcije. Tu pa lahko, v lastnem interesu (vzdrževanja interesa, pridobivanja članstva) najprej prispevajo prav kolektivni člani ZSMS. Praviloma pa se brigadirji ne bi smeli raziti vsaj brez tabornega ognja in pesmi.

Ob vsem tem pa ne smemo spregledati tudi, da bi se v samem utripu življenja na mladinski delovni akciji

1. februar

Danica je torek, 1. februarja, 32. dan v letu 1977. Do konca leta je še 333 dni. Na današnji dan se spominjamo naslednjih pomembnejših dogodkov: 1970 — V trdnjavi Brzovlaka in posebnega vlaka v bližini Buenos Airesa je umrlo 238 ljudi. 1968 — V New Delhiju se je začela konferenca UNCTAD, ki se je udeležilo 1300 delegatov iz 135 držav. 1965 — V Franciji je začel veljati zakon, s katerim je postala zakonitna žena moško populacija enakovravnna. 1916 — Jostip Broz — Tito je bil imenovan za vrhovnega poveljnika JA, obenem pa je na podlagi ustave sestavil novo vlado.

BOZIDAR LAKOTA

rašica tovarna pletenja

Gameljne
OMR Delovna skupnost skupnih služb
objavlja
2 prosti delovni mesti
COBOL PROGRAMERJEV za delo v ERC za nedoločen čas
OMR TOZD Rašicacommerce
objavlja
naslednja delovna mesta:
KORESPONDENTA
POGOJ:
— končana srednja šola
— znanje srbohrvatskega jezika
— 1 leto delovnih izkušenj
delo je za nedoločen čas
REFERENTA PROPAGANDE
POGOJ:
— končana srednja šola
— 1 leto delovnih izkušenj
delo je za nedoločen čas
VODJO PRODAJE OPERATIVE
POGOJ:
— višja štola ekonomske ali komercialne smeri
— 3 leta delovnih izkušenj
delo je za nedoločen čas
Poiskusno delo za vsa delovna mesta bo dva meseca.
Kandidati za objavljen delovna mesta naj pošljejo pismene ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi v 7 dneh od objave v splošno kadrovske sektor delovne organizacije, kjer dobe tudi obširnejše informacije.
543

Deveterica v Beogradu

JAKA ŠTULAR

Veljave posvetovalnega sestanka — neformalne narave, kot je bilo uradno rečeno na tiskovni konferenci v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve — Avstrije, Švice, Švedske, Finske, Liechtensteina, San Marina, Malte, Cipra in Jugoslavije, namenjenega izmenjavi mnenj o vprašanjih in zvezi s pripravami na beograjsko konferenco, pregledu izvajanja sklepne listine konference o evropski varnosti in sodelovanju (KVSE), ne gre ne precejevati, bilo bi ga pa nesmiselno tudi podcenjevati.

Države, oziroma njihovi predstavniki, ki so se večerjali zbrali v beograjskem hotelu Jugoslavija, niso ne največje, ne najbogatejše, ne najmočnejše. Toda med njimi so zelo premožne z evropskega severa in tudi takšne, ki jim lahko rečemo, da spadajo v vrsto gospodarsko šibkih z evropskega juga, še boljše, Sredozemlja. So takšne, ki predstavljajo resno (samo svoji obrambi zapisano) vojaško silo. Tudi čisto površinsko (toda ne površno) gledano so med njimi države srednje velikosti, ki presegajo razsežnosti — denimo, tudi ne slučajno, ene ali druge nemške države — in ob njih miniaturni Liechtenstein, San Marino in Malta. Razlikujejo se po svojih notranjih ureditvah, od klasične buržoazne demokracije do socialistične samouprave skupnosti.

Vse skupaj pa, nevtirne in nevrščene — kar tudi ni zapisano zaradi zapisa — pa predstavljajo dobro četrtino 35 udeležencem in podpisnic sklepne listine konference o evropski varnosti in sodelovanju. Po sestanku vseh zastavljaj lastnosti, ki smo jih zapisali, so torej reprezentativni vzorec evropske skupnosti, brez najmanjšega dvoma zapisan postulat preambule sklepne listine: nedeljivosti varnosti in skupnemu interesu razvoja sodelovanja v Evropi in med seboj, odločenih to načelo ustrezno uresničevati.

Razen tega pa skupina, ki ima tudi izven tega števila svoje podpornike — lahko bi rekli — na vzhodnem in na zahodnem polu današnje Evrope. Predvsem pa je njihova veljava zasidrana v desetih načelih sklepne listine, v smislu načel o suvereni enakosti, spoštovanju pravic, lastnih suverenosti, enakih pravic in samoodločbi narodov.

V tem smislu velja njihov glas prav tokoli kot katerekoli druge skupine, gospodarske ali vojaške združbe, tega ali drugega bloka ali posamezne države med njimi, in v tem smislu se je kljub neformalnosti skupine, toda zaradi resnične zavzetosti za proces popuščanja napetosti in za preseganje blokovskih delitev že za časa priprav na helmsko srečanje v Ženevi bistveno uveljavila s skupnim prispevkom, s konstruktivnostjo in realizmom svojih predlogov.

Kljub odporu blokov zoper vključevanje vojaških vprašanj v skupno listino je ravno naporom teh držav (ki so dobili oporo tudi v nekaterih iz obeh blokov) pripisati poglavitno podlago za poglavje o ukrepih za krepitve zaupanja na vojaškem področju, ki so že dokazali svojo (tudi če relativno) vrednost, ustvarjeno je bilo ozračje, ki je omogočilo sporazum o sklicanju dunajskih pogajanj o vzajemnem (in uravnovešenem)

zmanjševanju oboroženih sil v Srednji Evropi, vplivale so na formulacije v drugi in zlasti v tretji košari (gospodarsko sodelovanje oziroma sodelovanje na humanitarne in drugih področjih, kjer naj ne pozabimo na odstavka o manjšinah), na pobudo Jugoslavije pa so vnesli v listino tudi sredozemsko dimenzijo evropske varnosti, ki je hkrati tudi univerzalna.

To vsekakor ni majhen prispevek, o katerem bi celo lahko trdili, da je zagotovil uspeh konference.

Vse to in pa izredno pomembno vprašanje kontinuitete KEVS, ki ne more biti prepuščena (kot se nakazuje v okviru dogovorov med dvema velikima silama) medblokovskemu mešetarnjenju — in v ta kontekst se pomembno vključuje izjavo razprave o nadaljnji precizaciji ukrepov za krepitve zaupanja — je predmet dogovorov, ki nimajo namena (tako je slišati), da bi na njih sprejemali kakršnekoli formalne sklepe, temveč da bi dosegli kar najvišjo možno stopnjo soglasja za nastop na junjski konferenci v Beogradu in tam vplivali na tako blagodejen način kot do julija 1975 v Ženevi.

Slučaj — ali pa tudi ne — je nanesel, da beograjsko srečanje deveterice nevrščeni in nevtralnih držav sovpada zasedanjem 18 članic evropskega sveta v Strassbourgu in deveterice atlantskega pakta v Londonu, kjer prav tako definirajo stališča za Beograd 77. Na drugi strani pa ni mogoče mimo ideološko-političnostrateškega usklajevanja na Vzhodu, ki ga spremljajo vse pogostejši in ostrejši protesti zaradi kršenja načel o prostem pretoku ljudi, idej in dobrin z ustrezno zaostrovanjem zoper nosilce teh protestov na eni in zoper vrvorjavec od zunaj.

Na obeh straneh stopa hkrati z novimi iniciativami za medblokovsko dogovarjanje o popuščanju napetosti, ki seveda posega neposredno tudi v probleme evropske varnosti in sodelovanja v ospredje problem uresničevanja načel tretjete košare, ki se utegne sprevreči v prepiranje na liniji Vzhod-Zahod z do celotno drugimi nameni kot je skrb za človekove pravice in svobode. Za eno in za drugo stran velja, da sniše od zunaj nima pravice osrečevati "drugih narodov" (Kardelj) in s sebi ustrezno izbiro podurkov na tem ali drugem poglavju skupne listine spodbijati evropsko varnost in sodelovanje, ki vključno s človekovimi pravicami brez pridržkov sloni na celovitem uresničevanju helmskega dokumenta.

Deset temeljnih načel evropskega obnašanja in vsebina vseh treh košaric so nedeljiva celota, nikomur pa ni neznano, da se takšno pojmovanje še ni povsod utrdilo in da so zato dosedanje rezultati izvajanja skupne listine, milo rečeno, skromni. »Beograjska konferenca bi seveda, upoštevaje zdajšnje evropske realnosti, zgrešila svoj cilj, če bi se spremenila v polemiko, v kolikšni meri se je kdo držal sklepov KVSE«, pravi Edvard Kardelj.

Da bi se kaj takega res ne pripetilo — ali da bi se junjski zbor v Beogradu ne končal zgolj s soglasjem o nesoglasju — naj bi in upati je, da tudi bo, še enkrat doprinesel staneček deveterice nevtralnih in nevrščeni v Beogradu.

Vedno vroča tema: podražitev nafte

Ceste pa čakajo

Vročna tema zadnjih dni je podražitev nafte in njenih derivatov. Bolj kot morda za kurilno ali plinsko olje to velja za bencin. Vsaka podražitev bencina namreč vedno znova vzbudi duhove in načne večne razprave o tem, kam neki gre denar, ki ga plačujemo na črpalkah.

Za zdaj lahko žal še vedno ugotovimo, da premalo tja, koder bi ga najraje videli: za naše ceste. Federacija si je pač pridržala določene pristojnosti do bencinskega dinarja, zato je vsaka nova podražitev bencina predvsem izdatnejši vir za polnjenje proračuna.

V Sloveniji pa se še danes resno sprašujejo, ali bomo sploh mogli sprednjeročni načrt za vzdrževanje in gradnjo magistrálnih in regionalnih cest spolniti v predvidenem roku. To se sprašujemo že zdaj, ko nista minili še niti dve leti, odkar smo ta načrt sprejeli. Položaj se je namreč zaostрил kljub navedse uspešno ljudskemu posojilu, na katerem smo srednjeročni cestni načrt tudi zastavili.

Kot je znano, priteka denar za ceste v glavnem iz naslednjih virov: od 4-odstotnega davka na dohodek TOZD, cestnih posojil domačih in tujih bank ter ljudskega posojila in od prometnega davka na goriva. Denarja za izvajanje cestnega načrta primanjkuje zato, ker je zaradi počasnejše proizvodne rasti manjši dohodek gospodarstva (z njim pa tudi dotok sredstev za ceste) in ker je prispevek od goriv še vedno nerazumno majhen: od litra bencina gre za ceste 60, od litra nafte pa 30 par...

Pri denarju se je zatikalo že lani. Kakih 400 do 450 milijonov dinarjev se je nateklo manj, kot smo predvidevali. Lebo pa manjka že tretjina načrtovanega denarja ali približno tri milijarde dinarjev. Položaj je toliko slabši, ker ni na voljo nobenega rezervnega denarja.

Tako je zdaj zagotovljen denar le za malo novogradenj: za hitro cesto Ljubljana-Vrhnika in za del ljubljanskih obvoznice. Mednarodne obveznosti, ki jih imamo po osimskem sporazumu in v zvezi s karavansko cesto, pa so zaenkrat še odprti, čeprav bi v resnici morale imeti prednost. Tako je za zdaj ta srednjeročni načrt, vsaj kar zadeva novogradnje, v bistvu velik korak nazaj od dosedanjih razvojnih dinamik.

Možnosti za nova posojila so omejene in v veliki meri že izrabljene. Lastnega denarja je zaenkrat premalo. Kljub temu da sedanji srednjeročni načrt za gradnjo in vzdrževanje slovenskih cest še zdaleč ni prezahteven, za zdaj kaže, da bi ga lahko uresničili šele z dveletno zamudo, če bo denar še naprej tako slabo pritekal.

Zapleti pri izvajanju cestnega načrta lahko nevarno porušijo razvojna razmerja, kot jih predvideva srednjeročni družbeni plan SR Slovenije za obdobje od 1976 do 1980 in bi torej mogli resno okrniti splošni gospodarski in družbeni napredek v naši republiki.

Pa ne samo to, težave lahko dobijo še neprijeten političen prizvok. Cestnemu načrtu samo namreč dali kar najhujšo družbeno podporo, ki so jo najljepše potrdili zavidljivi izidi ljudskega posojila za ceste. Če bi se zdaj izkazalo, da smo ostali edino pri tem viru, medtem ko bi vsi drugi malone odpovedali, bi to pomenilo hudo zlorabo zaupanja in zaupanja najhujšega kroga delovnih ljudi in občanov za razvoj cestnega in z njim celotnega gospodarstva ter splošnega družbenega napredka pri nas. Toliko bolj bi to bilo politično nesprejemljivo, če pomislimo, da bi lahko na izkazenem zaupanju, ki so ga potrdili stotisoči podpisov, gradili tudi v prihodnje in tako še bolj razvijali načela vzajemnosti in solidarnosti.

Rejništvo kot poklic

Kaj naj uredi sporazum?

...S tem sporazumom se podpisnice sporazumejo o pogojih, ki jih mora izpolnjevati rejništvo (rejnik), da se ji (mu) opravi rejništvo šteje za samostojno poklicno dejavnost, na podlagi katere se ji (mu) prizna status zavarovanca (zavarovanca) v zdravstvenem ter pokojninskem in invalidskem zavarovanju skladno z zakonom in samoupravnimi splošnimi akti podpisnic sporazuma...

To je besedilo prvega člena osnutka samoupravnega sporazuma o pogojih za priznanje rejništva kot samostojne poklicne dejavnosti. Podlaga temu besedilu je drugi odstavek 48. člena zakona o socialnem skrbstvu, sklenjenega pa ga, pravi osnutek, skupnost socialnega skrbstva Slovenije, republiška zdravstvena skupnost in skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Gradivo je priloženo za deveto točko dnevnega reda današnje seje izvršnega odbora zdravstvene skupnosti Slovenije. In kot tako bi bržkone ob bolj ali manj živahni razpravi »slo skozje«.

Pa vendar, to dokaj skromno gradivo, osnutek sporazuma na treh tipkanih straneh terja, da se za trenutke ideje pomudi mo od njem; ob končno precej jasno oblikovanem predlogu, da bi tudi tiste precej številne, vendar anonimne, tihe in skromne kmečke in polkmečke, delavske in nekatere druge družine (pomavdi žene iz teh družin) v rubriko poklic zapisale: rejnika.

Zapisali smo končno, zato naj to podkrepimo le z nekaterimi podatki o bogati tradiciji rejništva v Sloveniji.

Prve oblike organiziranega rejništva zasledimo pri nas namreč že leta 1926 v okolici Lukovice pri Domžalah, kamor so tedaj začeli nametati nezakonite otroke, popolne sirote, najdenčice in vzgojno

ogrožene otroke.

Rejništvo je bilo za tem solidno razvito tudi med NOB, zlasti v Ljubljani, kjer ga je za otroke ilegalcev in aktivnih udeležencev NOB vodila Ana Zihert.

Po koncu vojne, pravijo zapisi, se rejništvo sprva ni posvečalo nikakršne zaščiti. Večji je bil poudarek na domski zaščiti otrok brez staršev. Izkazalo pa se je, da togi domski režim ni najboljši in otroci so svoje čustveno nezadovoljstvo često odražali v vedenjskih prestopkih, in strupenosti. In psihološke in mentalne higienike analize so potrdile, da je za otrokov pravičen razvoj potrebno odrasčanje v toplini družinskega ozračja...

V minulih petdesetih letih so se bistveno spremenile razmere na vseh področjih našega vsakdanjega, spremenili so se razlogi, zaradi katerih so se skrbstveni organi odločali za premeštanje otroka iz lastne družine v tujo. (Včasih pa se tako odločijo tudi starši sami); na prvem mestu so tako danes neurejene stanovanjske razmere; včasih morajo otroci v rejo zaradi alkoholizma in družini, včasih je vzrok odhod staršev v tujino, neredito tudi razveza oziroma njena posledica, da v dveh novostvarjenih družinah zmanjka prostora za otroke iz prvega zakona... In podobno. A vsak list, vsak primer v »knjigi rejništva« na skupnostih socialnega skrbstva je življenjska usoda zame, ki potrjuje, da ima v celovitem spleti družbenih prizadevanj za socialno varstvo otroka in družine za to področje osrednje mesto prav rejništvo.

A dolgo, vse predolgo, smo v tem spletu prizadevanj, ko smo razumljivo, imeli pred očmi v prvi vrsti in predvsem vse najboljše za otroke, preprosto pozabili — na rejnika. No, morda je prehu-do rečeno, da smo pozabili. Delavci v cen-

trih za socialno delo, ki so takorekoč v dnevnih stikih z njimi (rejniki, rejnički in starši oziroma plačniki za rejništvo) so si pač po svojih najboljših močeh, prizadevali, da bi rejništvo imelo v adanih razmerah kar najboljšo pogoje.

In kakšno so dane razmere? Vse od nedavnega so bile, rejnine, številke, ki so se suvale okoli tisoč dinarjev mesečno za celotno oskrbo za otroke. In danes? V občini Ljubljana Center, denimo, ki ureja rejništvo za sorazmerno veliko število otrok, dobijo nihoviki rejniki za predloška otroka 1100, za šolarje 1200, za diševno motenega otroka pa 1500 dinarjev mesečno. Ta denar velikokrat niti ne zadostja za kritje resničnih stroškov za otroke, kaj šele, da bi bil tudi ustrezno plačilo za — delo.

V isti sapi, ko pišemo o ustreznem plačilu za delo, moramo seveda razločiti, da uvodni citat tega prispevka, oziroma sporazum, ko bo sprejet, tudi če ne bo bolj menjal stvari. Tudi ko bodo tri skupnosti podpisale sporazum, rejnice ne bodo dobile za svoje delo višjega plačila. S podpisom sporazuma pa bodo rejnice, tiste, ki bodo izpolnjevale pogoje, pridobile vsaj poklice, in z njim tiste osnovne pravice, ki jih tak status prinaša.

Morda se to ta hip niti ne zdi tako zelo vzgodovinsko pomembno, zlasti če zato ne, ker se ni jasno, od kdaj naj bi to veljalo, prav tako pa tudi še ne vemo, koliko od 800 ali 900 rejniških družin, kolikor naj bi jih bilo v Sloveniji, sploh izpolnjuje pogoje.

Marsikaj torej še ni dorečeno, kljub vsemu pa je to majhno »gospodarsko dejanje«. Izhodišče za nova prizadevanja pri urejanju rejništva.

DRAGICA BOŠNJK

Če bi hoteli v sedanjem položaju biti zvesti sami sebi, bi morali ubrati eno samo pot. Ne bi smeli spreminjati cestnega načrta, saj bi to pomenilo toliko, kot da se norčujemo iz številnih tremežnih predlogov in dobromernih usklajevanj v času dolgo trajajoče razprave. Cestni načrt bi mogli potem, ko bi razčlenili, kako ga izvajamo, kvečjemu spopolnjevati v skladu z načeli kontinuiranega planiranja.

Pot, ki bi jo torej morali zdaj ubrati, je že dolgo znana. Tudi v slovenskem izvršnem svetu opozarjajo nanjo. Vročna tema zadnjih dni pa ji daje še dodatno razsežnost. Skratka, bencinski dinar bi moral čimprej izdatneje preusmeriti za ceste. Žal se to še vedno ni zgodilo.

To pa ne pomeni, da ne bi mogli na zvezni ravni še naprej vztrajati pri tem, naj se vsaj Sloveniji zaradi posebnega položaja, ki ga ima v prometni povezavi s ostalo Evropo, dovolijo nekoliko spremenjena merila. Za bolj smotrno razporejanje bencinskega dinarja bi se morali dogovoriti v najkrajšem času, dokler je železo še vroče. S takšnimi prizadevanji in z razlogi, zakaj prihaja zdaj do zaostritev, pa bi morali tudi jasno seznaniti delegate v slovenski skupščini.

ANDREJ ARKO

MILAN MAVER: Delovni uspeh

— Zdaj se lahko oddahnemo: z vsestranskim prizadevanjem smo uspešni, da tudi pri sosedu ne bodo mogli nič narediti!

Napoved obračuna v Etiopiji

Ostra reakcija „derga“

Napoved predsednika etiopske vojaške vlade Teferija Benteja o sodičnem obračunu z notranjimi in zunanji sovražniki države nemara ni tako dramatična, kot se utegne zdelati na prvi pogled. To velja predvsem za notranje sovražnike, saj je iz ust etiopskih vojaških voditeljev v zadnjih mesecih prišlo že do številnih podobnih izjav.

Obenem se je zdaj napovedani obračun pravzaprav začel že pred nekaj meseci, približno septembra lani, ko je do tedaj v glavnem verbalna vojna z nasprotniki režima, okvalificiranimi za pri-

staše fevdalizma, imperializma in birokratskega kapitalizma, prerasla v nasilno politično jesen, ki se nadaljuje še zdaj. Politični terorizem se je osredotočil v Adisu Abebi. Nasprotniki derga (vojaške vlade) so ubili več njegovih članov in nekaj njegovih visokih funkcionarjev v političnem biroju (ki je nekak ideološki usmerjevalec vojaške vlade), oblasti pa so začele z ostrimi represalijami, med katerimi so pozapirale sto in sto domnevanih članov etiopske ljudske revolucionarne stranke (EPRP), nekaj deset pa naj bi jih izgubilo življenje med oboroženimi spopadi.

Čeprav je Bente v svojem govoru kot enega glavnih nasprotnikov Etiopije označil tudi etiopsko demokratično unijo, organizacijo s sedežem v Londonu, v kateri so zbrani predvsem pristajalci starega režima, torej predstavniki prejšnjega fevdalno cerkvenega vrha, pa je ost njegovega napada nedvomno naperjena predvsem proti EPRP; to je nekakšno chapno združenje, sestavljeno po eni strani iz tistih, ki bi jim najbolj ustrezala vzpostavitev kapitalizma s nekakšnim dodatkom evropske parlamentarne demokracije, vendar se zaradi sedanjega razmerja sil skrivajo za levičarskimi frazami, po drugi strani pa tisti, ki načelno sicer ne nasprotujejo razglašeni socialistični politiki derga, mu pa očitajo, da je začel v avtoritarnost, brutalnost, nasilje, in da je ob tem še politično in strokovno popolnoma nekompetenten. Skratka, obkružujejo ga, da ne, glede na deklarirane cilje samo še skuša odbrzditi na oblasti, pri tem pa uporablja fašistične metode.

Te obtožbe EPRP, ki ima v Adisu Abebi med politiziranci, izobraženci, sindikalisti ter drobno buržoazijo močan vpliv, so brez dvoma pretirane, vendar pa tudi drugi del »levicov«, ki z vojaški sodeluje in katere intelektualni vrh je zbran v političnem biroju, ne varčuje s kritiko derga in sodi, da so številne njegove akcije neupravičene, prenežane in surove izvedene; kljub temu pa meni, da EPRP s svojim radikalizmom samo koristi reakciji, in da je derg oziroma vojska s svojo v bistvu progresivno usmeritvijo ob dejstvu, da je šel zmeraj edina organizirana sila v državi, edina alternativa staremu režimu.

To mnenje kritične, a za sodelovanje pripravljene »levice« ne more zabrisati dejstva, da je derg še naprej nevarno osamljen. Z vrsto radikalnih ukrepov v letih 1975/76 (agrarno reformo, nacionalizacijo, ustanovitvijo kmečkih milic, kmečkih združenj, razlastitvijo mestnih zemljišč itd.) — begom naprej, kot to trmenjuje nekateri — je zrušil stare politične in gospodarske strukture, temelječe na trikotniku cesar — aristokracija — cerkev in ustvaril velikanško politično praznino, ki mu je do sedaj še ni uspelo zapolniti. Nosilci starega režima so mu bili sovražni od vsega začetka, večina »levicov« (ki jo zdaj predstavlja EPRP) se mu je kmalu odtujila, v podeželskem prebivalstvu pa si je sicer ustvaril močnega potencialnega zaveznika, vendar tvornega sodelovanja z njim ni našel — podožele, ki s političnim življenjem v prestolnici že od nekdaj ni imelo nobenega stika, je še naprej ostalo odrezano od političnega boja za oblast. Položaj je za derg še težji, ker mu poleg bistvenih nalog — »povezane z množično — ni uspelo rešiti še drugega ključnega problema: eritrejske hipoteke. Nasprotno, razmajani položaj centralne oblasti je sprožil vrsto avtonomističnih in odcepilnih teženj v še drugih etiopskih provincih, teženj, ki jih spričo zaostalosti podoželeja in tlečih verskih in etničnih nasprotij s pridom izrablja reakcija. Če k temu dodamo še nasprotja znotraj vojaške vrha, o katerih pričajo občasne čistke v dergu, pasivni odpor administracije in policije ter težavni zmanjgalniški položaji države (napetosti s Somali in v zadnjem času s Sudanom, kjer se v ozadju spet skriva Eritreja, potem je brez posebnega tveganja mogoče reči, da se bo sedanja negotovost v Etiopiji nadaljevala. Vendar je nekaj jasno: najsi bi prišlo v Adisu Abebi do takih ali drugačnih pretresov, so že dosedanje spremembe v vsej etiopski družbi, zlasti pa na podeželju sprožile premike, ki onemogočajo vrnitev na staro.

SONJA GRIZILA

JANKO LORENČI

Izreki

Proces prehajanja dohodka v temeljno organizacijo združenega dela se je do kaj težko odvijal. Vendar je treba upoštevati, da ta proces ni odvisen samo od dobre volje, temveč predvsem od spremembe vrste sedanjih odnosov... Vse dotlej, dokler dohodek ne pride v temeljno organizacijo združenega dela, bosta ta organizacija in delavec v njej ostajala v njenem odnosu.

VLADIMIR BAKARIČ

Pri združevanju tozdov v višje oblike se formalizem pogosto kaže tako, da se odločilna pozicija delavcev odvira na stranski tir, ali pa se izgublja za adekvativnimi prečelji.

Inž. PAVLE GAZI, član predsedstva CK ZK Hrvaške

V žarišču

Spopad v Parizu

Valéry Giscard d'Estaing, ki je zagrešil novo nerodnost in doživel še eno, hudo nepritejnost... ne more zapirati oči pred dejstvom, da bodo volitve 13. in 20. marca ključnega pomena in še veliko bolj politične kot so občinske volitve že sicer. Jacques Chirac ne bo edini, ki bo zelo natančno analiziral rezultate prehodnih volitev v osemnajstih okrajih glavnega mesta pa tudi število glasov, ki jih bodo dobili nosilni kandidati za volilnih listah RPR, giscardovcev in centristov... Če bodo primerjave tako ugodne za (golistično) Zbiranje za republiko, kot so bile za UDR na kantonalnih volitvah marca 1976 ali na dopolnilnih parlamentarnih volitvah 14. in 21. novembra lani, se lahko vprašamo, ali ne bo tokrat nekdanji predsednik vlade zamikalo, da bi uveljavil svojo voljo ob podpori »večinske skupine« v večinu v Bourbonški palači ali ne bo strmo glasil vladno in tako dosegel razpis predčasnih parlamentarnih volitev, torej ravno tisto, česar mu lani poletja njegov takratni gospodar ni dovolil?

»Le Monde«, Pariz

Chiracova odločitev pa je po svoje tudi tvegana. V srditih notranjih bojih, ki bodo brez dvoma značilni za kampanjo pred marčnimi volitvami, se bodo morali mnogi visoki člani vladne koalicije odločiti bodisi za svojo ministrsko listino bodisi za podporo Chiracu in njegovi stranki. Če se jih bo veliko odločilo, da se raje odrežejo družbi odpadnika, utegnejo biti Chiracovi upi za predsedniško mesto (leta 1981) hudo prizadeti. Toda za zdaj je potencialni pariski župan tisti politik, o katerem se v Franciji največ govori. Z Giscardovega vidika pa je tudi najnevarnejši.

»Newsweek«, New York

Na kratko povedano, Giscard je zahteval od Barra, naj opravi neizpolnjivo poslanstvo: Chirac in D'Ornano naj bi preprečili, naj odstopita od kandidature, za pariskega župana ter našel tretjega kandidata, glede katerega bi se vsi strinjali; izgleda naj bi razcep in mu (Giscardu) v nekaj urah pričaral kompaktno večino. Čeprav je pred nekaj dnevi obljubil, da se ne bo spuščal v volilne podrobnosti, je sprožil operacijo, ki vodi k razcepju in zelo tvegano. Predsednikov ukaz namreč lahko sprosti veržno reakcijo in pripravi Chiraca do tega, da bo razveljal bolj trdno stališče, golistične ministre pa do tega, da bodo izbrali med solidarnostjo v vladi in solidarnostjo s svojo stranko, to je, pripelje lahko do ostavke golističnih ministrov.

»La Stampa«, Torino

Nekateri so prepričani, da Jacques Chirac dejansko upa, da bo prihodnje leto razbil center in preprečil zmago leve koalicije, kar bi mu omogočilo, da bi se leta 1981 kot kandidat prurazporejene opozicije potegoval za predsedniški položaj. Težko pa si je misliti, da bi bil vladni poraz resnično v Chiracovem interesu. Navsezadnje se je prav on postavil v prvo bojno črto kampanje, ki naj bi preprečila levici, da pride na oblast, četudi se zdi, da njegovi zadnji koraki koristijo levici. Jacques Chirac ugotavlja, da se ne skuša zoperstaviti niti predsedniku niti vladi. Ni presenetljivo, da so pristajali Giscarda d'Estainga drugačnega mnenja.

»The Financial Times«, London

Sredi boja za novo, socialistično demokracijo, za človeka

Stane Dolanc na seji predsedstva CK ZKJ: Smo že na pragu obdobja, ko se bomo morali z vso odgovornostjo poprijeti pripravljanja XI. kongresa ZKJ — Delo kongresa naj bo izrazito akcijsko usmerjeno — ZK naj bo navzoča povsod, kjer odločajo samoupravljalci — SZDL še zmeraj deluje bolj kot družbenopolitična organizacija, a manj kot fronta

BEOGRAD, 31. jan. (Tanjug) — Danes se je sestalo predsedstvo CK ZKJ. Na seji, ki ji je predsedoval Veselin Djuranović, so razpravljali o pripravah na XI. kongres ZKJ. Potem ko so člani predsedstva z enominutnim molkom počastili spomin na predsednika ZIS in člana predsedstva CK ZKJ Džemala Bijedića, je uvodno besedo povzel sekretar IK predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc, ki je dejal:

Današnja seja našega predsedstva je posvečena vprašanju, povezanosti z idejno-političnimi in organizacijskimi pripravami na XI. kongres zveze komunistov Jugoslavije.

Kongres je najvišji organ naše partije, ki v obdobju do naslednjega kongresa z demokratičnim dogovorom komunistov določa splošno linijo, splošno smer in naloge našega vsakodnevnega boja za socializem in socialistično samoupravljanje. Strategijo in taktiko revolucionarnega gibanja naše družbe v smeri nadaljnjega uresničevanja neposrednih in zgodovinskih težnj, interesov in ciljev delavskega razreda, delovnih ljudi, narodov in narodnosti naše države.

Kongres razčlenjuje prehojeno pot, obravnava pridobljene izkušnje, dela bilanco doseženih rezultatov, pomanjkljivosti in napak, odkriva perspektive nadaljnjega družbenega razvoja v okviru materialnih, duševnih in mednarodnih razmer in jim daje smisel, na podlagi tega pa določa tudi ustrezno družbeno vlogo in idejno-politične naloge komunistov.

Partijski kongresi so imeli v zgodovini našega gibanja zmeraj izjemen pomen, saj so označevali posamezna obdobja revolucionarnega boja našega delavskega razreda. Na tak datum v življenju zveze komunistov Jugoslavije in v razvoju naše družbe sploh se je treba pravočasno, vsestransko ter poglavitno idejno-politično in organizacijsko pripraviti.

Po statutu zveze komunistov Jugoslavije je treba XI. kongres pripraviti čez polovico leta. To praktično pomeni, da smo že na pragu obdobja, ko se bomo morali z vso odgovornostjo poprijeti velikega in izredno pomembnega dela pri vsestranskem pripravljanju XI. kongresa zveze komunistov Jugoslavije.

V tej smeri smo nedavno imeli že prve, predhodne, pa neizogibno potrebne pogovore, bolj rečeno, prvo izmenjavo mnenj: eno pri tovarišu Titu, drugo pa na seji izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ, razširjeni z udeležbo predstavnikov vodstev zveze komunistov v republikah in pokrajinah ter v jugoslovanski ljudski armadi.

Kongres v statutarno predvidenem roku

Dogovorili smo se, da bi začetne ideje in predloge, do katerih smo prišli med temi prvimi izmenjavami mnenj, predložili predsedstvu CK ZKJ, ki naj bi jih pretehtalo, potem pa zavzelo stališče in sprejelo sklepe, nujne za začetek najširše organizirane dela v pripravah na XI. kongres ZKJ.

Ravno tako smo se dogovorili, naj bi predsedstvu CK ZKJ predlagali, da bi bil XI. kongres zveze komunistov Jugoslavije v roku, ki je predviden s statutom ZKJ. K temu nas ne navaja samo statutarna obveznost, temveč tudi politični razlogi in potrebe, o katerih bo več besede kasneje.

Pred XI. kongresom ZKJ bi pripravili republiške kongrese ZK oziroma pokrajinske konference ZK in volilno konferenco ZK v JLA. Tako bi omogočili, da bi kongres ZKJ v skladu s svojo nacionalno in organizacijsko strukturo izrazil in sintetiziral stališča in rezultate republiških kongresov in pokrajinskih konferenc, ter tudi po tej poti potrdili trdno enotnost jugoslovanskih komunistov v njihovem boju za socializem, za nadaljnjo revolucionarno preobrazbo in vsestranski napredek naše samoupravne socialistične skupnosti narodov in narodnosti.

Povrh tega je bilo treba upoštevati, da kongres ZKJ po statutarnih normah potrjuje člane svojega centralnega komiteja, izvoljene na kongresih in konferencah ZK v republikah, pokrajinah in JLA, ter iz njihovih vrst voli vodilne organe ZKJ.

Zedinili smo se tudi, da naj bi predsedstvu CK ZKJ predložili sestavo odbora za priprave na XI. kongres ZKJ. Ta odbor bi imel glede na obsežnost, zapletenost in odgovornost vloge, ki ga kakor več pod-odborov, komisij in skupin.

Kateri bodo poglavitne teme kongresa

Idejna in politična vsebina kongresa je najpogostejša, osrednje in odločilno vprašanje celotnih priprav. O tem bi sprejeli nekaj besed, vendar moram opozoriti, da so to le prva razmišljanja o glavnih temah, ki izvirajo iz dosežene stopnje razvoja naše družbe, in o glavnih idejno-političnih smereh, v katerih bi morala potekati delo kongresa, da bi čim ustrezneje izrazil objektivne potrebe in zahteve nadaljnjega razvoja našega samoupravne socialističnega sistema družbenih odnosov ter na podlagi tega določil vlogo in naloge komunistov kot vodilne, avantgardne sile družbe.

V tem prvih razmišljanjih smo popolnoma soglasni, vendar smo opozorili, da je treba te začetne ideje vsestransko pretehtati, izoblikovati in dopolniti tako v zvezi s temi kot tudi v republiških in pokrajinskih organih zveze komunistov. Iz tega bi se potem lahko rodilo bolj izoblikovano izhodišče, nekakšna idejna podlaga za najširšo predkongresno diskusijo med člani ZK in delovnimi ljudmi sploh, pomeže pa tudi za izdelavo kongresnih resolucij.

Osnovna tema kongresa bo nedvomno obravnavanje vloge zveze komunistov v nadaljnjem razvoju socialistične samouprave v Jugoslaviji, vloge, ki se kaže v splošnem, vseobsežnem pristopu k ideološki, politični in družbeni problematiki naše družbe in v perspektivah njenega nadaljnjega razvoja. Izhajali bomo iz odločilne vloge zveze komunistov kot idejnega in notranjega vodilnega gibalna naše družbe in nosilca zgodovinske odgovornosti za ta razvoj. Verjetno bo tak pristop poleg glavnega referata terjal tudi nekaj koreferatov, posvečenih posameznim bistvenim vprašanjem, platem in vidikom našega razvoja. O vsem tem bi odbor za pripravo XI. kongresa po razpravah pripravil tudi konkretne predloge predsedstvu in centralnemu komiteju zveze komunistov Jugoslavije.

Tovariši, obenem s sprejetjem nove usta-

ve je X. kongres ZKJ označil veliko zmago smeri revolucionarne akcije, s katero je zveza komunistov premagala vse tiste sile in tendence, ki so se postavljale po robu socializmu in samoupravljanju, zagotovila zanesljivo kontinuiteto naše socialistične revolucije ter ji odprla jasne perspektive. Ta kontinuiteta se kaže danes v nadaljnji odločni preobrazbi naše družbenogospodarske in politične ureditve na temeljih socialističnega samoupravljanja, v vidni krepitvi položaja delavskega razreda in delovnega človeka samoupravljalca ob odločanju o vseh družbenih zadevah kakor tudi v povečanju vloge in odgovornosti komunistov v vseh procesih nadaljnje samoupravne preobrazbe družbe. Zdaj smo sredi boja, ki v bistvu pomeni boj za novo, socialistično, neposredno demokracijo, za človeka, za njegovo resnično svobodo.

Izrazito akcijsko usmerjen kongres

V tej smeri smo, uveljavljajoč ustavo in sklepe X. kongresa, nedavno sprejeli zakon o združenem delu, ki je velika, ne-odtujljiva pridobitev delavskega razreda.

Tukaj se ne bom ustavljal pri njegovem pomenu s stališča konstituiranja združenega dela, utrjevanja sistema samoupravnih proizvajalnih odnosov in nove družbene pozicije združenega proizvajalca kot zavedne, svobodne in usvarjalne osebnosti. Sicer pa vam je to dobro znano.

Poudaril bi samo globelno dejstvo, da smo z ustavo in zakonom o združenem delu postavili in zaokrožili zgodovinsko nov koncept družbenogospodarskih in političnih odnosov, katerih konkretno uveljavljanje v praksi še zdaleč ni samo organizacijske narave, temveč ima svoje globoko idejno-politično bistvo. To je vsakakor obsežna, zapletena in kočljiva naloga. Ni naključje, da je zakon o združenem delu predpisal delovnim organizacijam in samoupravnim skupnostim kakor tudi njihovim asociacijam in drugim višjim oblikam samoupravnega organiziranja in združevanja dvestletni rok, v katerem morajo svoje notranje odnose in organizacijo v vseh družbenih silah, naravnano na celoti uskladiti z zakonom. Ni manj zapletena ni naloga pri uresničevanju naše nove družbenopolitične ureditve in političnega življenja sploh, zlasti v družbeni bazi, združenem delu in v delegatskem sistemu.

Stvar pa je v tem, da zdaj ne gre več za oblikovanje načelnih stališč. Zdaj gre za bolj dolgočasno nalogo, to je za dosledno uresničevanje stališč v praksi. Pri tem pa ne potrebujemo splošnih deklaracij in obširnih načelnih dokumentov.

Potrebnost nam je akcija. Potrebna so nam nenačeta, organizirana prizadevanja vseh družbenih sil, naravnana na popolno in neoporečno funkcioniranje našega sistema v celoti in v vseh njegovih posameznih delih.

Zato predlagamo, da naj bo delo XI. kongresa ZKJ izrazito akcijsko usmerjeno, da naj bo spodbudna, kalipot in obveznost za konkretno dejavnost družbenih sil. V tem pogledu poudarjamo tudi politično in idejno odgovornost dejavnikov organiziranja socialistične zavesti, predvsem zveze komunistov.

Zares demokratična politična ureditev

Takšna usmeritev XI. kongresa nas torej sila, da se temeljito posvetimo vlogi in nalogam zveze komunistov v sedanjih razmerah na današnji stopnji boja za socializem, to je boja za graditev in delovanje naše nove družbenogospodarske in politične ureditve.

Ni dvoma, da je zveza komunistov po X. kongresu dosegla velike uspehe, okrepila svojo idejno in akcijsko enotnost, razširila svoje vrste ter povečala svoj vpliv v delavskem razredu in med delovnimi ljudmi. V tem procesu boja se hkrati s spremembami v bistvu družbe in v skladu s njimi spreminjajo tudi narava družbe, z njo povezane metode dela in način njihovega organiziranja, kajpak ob še večji odgovornosti za nadaljnji družbeni razvoj.

Ce se izrazim posplošeno, lahko rečem, da z ustavo, z zakonom o združenem delu in z drugimi sistemskimi zakoni danes uveljavljamo novo, zares demokratično politično ureditev medlobovskih odnosov, ki je zgodovinska nagajala klasičnega parlamentarnega sistema, bodisi meščansko-pluralističnega ali enostrankarskega, etatističnega tipa.

Ce upoštevamo število članov delegacij na raznih ravneh samoupravnega organiziranja, ni niti malo, pretirano reči, da pri nas v procesu političnega odločanja zmanjšajo sodelovati milijonske množice delovnih ljudi — v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, v samoupravnih interesnih skupnostih, v delegatskih skupščinah od občine do federacije, skratka, v celoti našega delegatskega sistema.

Da bi se ves ta delegatski sistem lahko postavil na noge, se prebil iz začetnih dvomov in neiznajdljivosti, da bi se otresel inercije in pritiskov prejšnjih odnosov ter začel delovati v pravem pomenu besede, preačrati v močno, resnično gibalno vse družbe, se mora že zdaj v njem trdno zasedrati zveza komunistov kot njegovo notranje gibalno, kot njegova vodilna ideja in v politična sila, ki se bo v praksi, z dejanji, nenehno potrjevala z vsakodnevnim akcijo samoupravljalcev. Zveza komunistov naj bi bila navzoča povsod, kjer odločajo samoupravljalci.

Zveza komunistov ne more biti ne zunaj samoupravnega sistema ne nad njim kot njegova zunanja ali višja sila, kot nekakšen nadrejen dejavnik, ki bi samo dal smernice, kaj in kako naj bi konkretno delali, potem pa samo silil k disciplini, sam pa ne bi prevzemal politične odgovornosti za sprejete sklepe. V naših razmerah bi takšno ravnanje v bistvu pomenilo razlastitev samoupravljanja in samoupravljalcih pravic delovnih ljudi v združenem delu, kakor bi po drugi strani vsa-

ko distanciranje zveze komunistov od delegatskega sistema, od procesa odločanja, od dela delegacij, pomenilo ne samo prepuščanje stihiji, slepemu toku, temveč bi široko odpiralo vrata pritiskom in celo nam nasprotnim političnim tendencam — od malomeščanskega anarholiberalizma do raznih tehnokratskih ali birokratskih monopolov.

Skratka, pravo, vsakodnevno prizorišče delovanja zveze komunistov je v samem sistemu, v določanju razvojnih smeri, v usmerjanju dela delegacij in delegatov v vseh organih samoupravljanja, v združenem delu, v krajevnih skupnostih, v samoupravnih interesnih skupnostih ter drugih oblikah samoupravnega organiziranja, v delegatskih skupščinah, v vsem delegatskem sistemu.

Boj za novo, samoupravno zavest

Enajsti kongres bo moral razčleniti tudi področje idejne prakse zveze komunistov, situirane v združenem delu, v delegatskem sistemu, v družbeni bazi, kjer se fonta idejnega boja širi na tista idejna vprašanja, ki se zastavljajo ravno v zvezi s spremembami v družbenih odnosih. Pri tem ne smemo zanemariti dejstva, da je še zmeraj čutili močne pritiskne starh, v bistvu državlastniških odnosov, ki se danes posebno izražajo v tendenci, da bi tudi v novih, navidezno samoupravnih oblikah, pravzaprav se naprej ohranili edinstvo dohodka od delavca, od združenega dela. Če pa se takšni tendenci pridružijo tudi organizacije zveze komunistov, je nevarnost tem večja. To samo potrjuje, kako odgovorne so naše naloge v konkretnem boju za odnose, ki smo jih postavili z ustavo, s sklepi X. kongresa ZKJ in z zakonom o združenem delu, in kako se je zveza komunistov dolžna resnično bojevati za novo samoupravno zavest ne samo v vrstah delovnih ljudi, temveč zlasti v svojih lastnih vrstah.

V sklopu te problematike se bo kongres vsakakor ukvarjal tudi z odnosi med zvezo komunistov in socialistično zvezo, zvezo sindikatov, zvezo mladine ter drugimi organiziranimi socialističnimi silami, kakor tudi z njihovim položajem in vlogo v političnem sistemu.

To se posebno nanaša na socialistično zvezo ravno zato, ker je zamišljena kot glavna politična sila skupščinskega sistema, se pravi, ki naj povezuje vse organizirane subjektivne sile socializma od krajevnih skupnosti prek občine do federacije, svojo oporo, svojo podlago pa naj ima v podružnicah, torej v krajevnih skupnostih, kjer naj bi se v njej združevali vsi delovni ljudje in občani in kjer naj bi utripalo osnovno politično življenje družbe.

SZDL še premalo fronta

V praksi se še nismo dovolj približali takšnemu organiziranju političnega življenja v bazi ali, konkretno rečeno, pod ravnilo krajevne konference socialistične zveze, to je v krajevnih skupnostih, in ne nismo se dovolj, da je namesto socialistične zveze glavni nosilec in organizator političnega dela in življenja zveza komunistov. Ne bom rekel, da niso vzroki delno tudi v nekaterih sektaskih težnjah med komunisti, v zastarelem slogu in metodi dela. Toda v celoti vzeto socialistična zveza še zmeraj deluje manj kot fronta, bolj pa kot družbenopolitična organizacija. Zaradi tega je v njej tako čutili forunske načine dela, z obveznimi splošnimi in načelnimi deklaracijami in sklepi, iz česar se potem po naravi stvari počasi porajajo tudi zahteve po razdelitvi političnih nalog, kar je odsev določenega nerazumevanja bistva naše družbenopolitične ureditve, nerazumevanja, ki kljub vsemu, če to hočemo ali ne, pelje k političnemu pluralizmu.

Torej ne gre in tudi ne more iti za kakšno razdelitev naloge med zvezo komunistov in socialistično zvezo ali kako drugo družbenopolitično organizacijo. Zveza komunistov mora tako kakor v delegatskem sistemu delovati znotraj, v sami socialistični zvezi, kjer bodo komunisti skupaj z vsemi delovnimi ljudmi in občani enakovpravno razpravljali o vseh družbenih vprašanjih, spodbujali demokratične odnose in sploh demokratično življenje, prednjačili z osebnim zgledom in se z argumenti zavzemali za svoje poglede in stališča.

V socialistični zvezi, v njenih organizacijah, organih in sekcijah, se morajo zbirati vsi, ki so opredeljeni za socializem, imajo pa lahko tudi drugačne, svoje poglede na nekatera vprašanja tekoče politike. Z demokratičnim razpravljanjem v socialistični zvezi jih bomo bolj in bolj povezovali s samoupravnim sistemom in s politiko zveze komunistov, s čimer bomo dosegli, da bodo začetni, da so tudi sami znotraj tega sistema, v katerem lahko svobodno izražajo svoja mnenja, in da o teh mnenjih potem tudi razpravljajo.

Ocena vloge države

Kongres bo v okviru razpravljanja o naši novi politični ureditvi vsakakor moral določeno pozornost posvetiti mestu in vlogi države in državne uprave. Načelne poglede na vlogo države v sistemu samoupravljanja je podal X. kongres. Predvsem gre za analizo izkušenj in konkretno obdelavo te vloge s stališča današnje stopnje družbenogospodarskih in političnih odnosov, zasnovanih na delegatskem načelu odločanja. Skratka, krepitvi moramo odgovornost in učinkovitost države v njeni splošni urejevalski vlogi, pojmovani v funkciji samoupravljanja, ne pa administrativnega vmešavanja, v krepitvi samoupravnega socialističnega sistema, v varovanju družbenih pravic delovnih ljudi in občanov, narodov in narodnosti kakor tudi neodvisnosti in celovitosti naše države.

V duhu takšne akcijske in konkretne opredelitve bo XI. kongres vsakakor lahko dal popoln pomen nekaterim važnejšim temam z raznih področij naše družbene in v tej tudi idejne problematike.

Ena izmed teh tem je vsakakor naš go-

ZA RESNIČNO SVOBODO ČLOVEKA — Udeleženci 26. seje predsedstva CK ZKJ, na kateri je imel uvodno besedo Stane Dolanc. Telefoto: Tanjug

nezadostno razvitih območij, mednarodno gospodarsko sodelovanje in še mnoga druga — marveč niti ne bi bili marksisti, ampak idealisti ali subjektivistično-normativisti, če bi mislili, da se družbeni, proizvodni odnosi lahko ustvarjajo neodvisno ali ločeno od razvoja materialnih proizvodnih sil naše družbe.

Enajsti kongres bo potokeal približno sredi izpolnjevanja sedanjega petletnega plana 'gospodarskega in družbenega razvoja države, torej v času, ko se bomo že morali pripravljati za naslednji plan. To seveda ne pomeni, da bo na kongresu treba razpravljati o bodočem petletnem planu, vsakakor pa bo moral kongres razpravljati o perspektivah gospodarskega in materialnega razvoja kakor tudi o problemih, na katere pri tem razvoju zadevamo ali bomo zadevali in ki jih je treba urejati.

Vzvodi produktivnosti

Lani smo nedvomno dosegli lepe uspehe v brzdjanju inflacije, v pozitivni skoraj radikalni spremembi stanja plačilne bilance in nasploh v stabilizaciji gospodarskih tokov. Gre pa za to, da smo te rezultate pretežno dosegli z ukrepi ekonomske politike. Stvar je torej, da stabilni in razmeroma skladni gospodarski razvoj predvsem postane trajna, notranja lastnost našega gospodarskega sistema. Pogoje za to pa bomo ustvarili samo, če bomo dosledni pri ustvarjanju izpolnjevanju in praktični izvedbi sistema dohodkovnih odnosov, delitve po delu, samoupravnega, ne pa tehnokratsko-birokratskega združevanja dela in sredstev, potem pa tudi razvijanja novega sistema razširjene reprodukcije, načrtovanja, družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja ter enotnega jugoslovanskega tržišča.

Osrednje vprašanje takšnega sistema je, ali in v kakšni meri delavci v temeljni organizaciji združenega dela res razpolaga z ustvarjenim dohodkom in preostanim delom, ki ga bo kot svoje minilo delo združenja v drugih delavci v združenem delu zaradi skupnega vlaganja v nove proizvodne zmogljivosti, pri čemer bo gledal na čimvečjo učinkovitost naložb, saj bo z ustreznim delom tako ustvarjenega dohodka povečeval tudi svoj osebni dohodek, pridobil si s tekočim delom v svoji temeljni organizaciji združenega dela. Takšna neposredna zainteresiranost delavca za povečanje družbenega in s tem njegovega osebnega dohodka pomeni glavni tak materialni kot tudi duševni vzvod boja za večjo produktivnost dela, ki je sicer slej ko prej naš tehten problem.

Narodi nočejo živeti v podrejenosti

Posebno pozornost bo moral kongres posvetiti razvoju mednarodnih odnosov v naši državi. To je velikega načelnega, praktičnega pomena ne samo z vidika našega notranjega razvoja, temveč tudi glede na perspektivo odnosov in gibanj v sosednem svetu, v mednarodni skupnosti. Narodi nočejo več niti ne morejo živeti v podrejenosti ali odvisnosti ne glede na oblike te podrejenosti in odvisnosti — kolonializem, neokolonializem, hegemonizem, prevlada ene nacije nad drugo in podobno. To v polni meri velja tako za večnacionalne državne skupnosti kakor tudi za narodnostne manjšine in njihov položaj. Tako je postalo danes vprašanje svobode narodov in njihove suverene pravice do svobodnega, popolnega in z ničemer oviranega izražanja njihove nacionalne bitnosti, težnj in interesov kot tudi pravice, da na podlagi enakopravnosti in demokratičnega sporazumevanja urejajo svoje odnose s drugimi narodi, središčno vprašanje sodobnih mednarodnih odnosov. Brez demokratičnega urejanja tega vprašanja pa ni mogoče zagotoviti trajnejših pogojev za uresničevanje enakopravnega in miro-ljubnega mednarodnega sodelovanja v skladu z objektivno in napredno tendenco sodobnega sveta po čedalje večjem združevanju in medsebojni odvisnosti narodov teh dežel.

Samoupravna socialistična Jugoslavija je vsakakor lahko za zgled in vzor v obravnavanju in reševanju nacionalnega vprašanja in urejanju mednarodnih odnosov v svoji državi. To je sicer konstanta našega revolucionarnega razvoja, boja našega delavskega razreda, katerega nedvomni rezultat je v tem, da občutek enotnosti narodov in narodnosti naše dežele še nikoli ni bil tako močan, kot je danes, prav zato, ker je v neposredni, najtesnejši zvezi z razvojem samoupravnih socialističnih odnosov.

Z novo ustavo in sploh s preobrazbo družbeno-ekonomskega in političnega sistema smo napravili nove odločilne korake na poti nadaljnje afirmacije naših narodov in narodnosti. Enajsti kongres bo nedvomno podal oceno te poti in bo hkrati opozoril tudi na probleme, ki jih je v tem pogledu še treba urejati, pa tudi na možnosti in perspektive njihovega urejanja.

Celostna podoba sodobnega sveta

Enajsti kongres naj bi analiziral mednarodni položaj, podal celostno podobo sodobnega sveta z njegovimi zapletenimi problemi in protislovji, ki ga pretresajo, opozoril pa tudi na objektivne zakonitosti, sredstva in poti, ki po mnenju jugoslovanskih komunistov peljejo k uspešni reševanju teh problemov z vidika zagotovitve miru, demokratičnega mednarodnega sodelovanja in družbenega napredka na svetu. S tem tudi pridemo do vprašanja, ki izvirajo iz same družbene narave današnjih mednarodnih odnosov, iz objektivnih potreb gibanja sodobnega sveta k splošnemu miru, napredku in socializmu. V tem je tudi razredno bistvo politike neuvrščenosti. Zveza komunistov izhaja iz pripravljanja, da se boj za zgodovinske interese delavskega razreda na mednarodnem področju danes povezuje z bojem vseh narodov, ki se za svobodo in neodvisnost narodov, za odpravo vseh oblik imperializma in hegemonizma, za ustvaritev ne le enakopravnih političnih in ekonomskih odnosov na svetu, temveč tudi za novo mednarodno ekonomsko ureditev, ki tudi predstavlja razredno osnovo neuvrščenosti. Vse to skupaj pa tvorijo tri živi in v bistvu enotni tok naprednega procesa, od katerega je v prvi vrsti odvisno, ali se bo podoba sveta hitreje ali počasneje spreminjala v smeri splošnega napredka in miru. Potemtakem morajo biti socialistične sile sposobne aktivno delovati z vidika celote tega velikega zgodovinskega gibanja.

Dokler bo seveda današnji svet urejal svoje medsebojne odnose na podlagi politike sile in dokler bo svetovni mir temeljel na ravnotežju strahu zaradi oboroževalne tekmene velikih sil in blokov, bo glavno poročilo enotnosti in miru na mejah vsake dežele, pa tudi naše, v notranji enotnosti, politični in vojaški pripravljenosti ter sposobnosti, odvrtni vsak poskus napada na njeno neodvisnost, vse oblike vmešavanja v njene notranje zadeve. V tem je tudi glavni pomen našega sistema vseljudske obrambe in družbene samozasčite, ki tu ni nič drugega kot oblika podružbjanja obrambe države, izraz samoupravne bitnosti naše socialistične družbe. Zato je tudi stalna naloga vseh nas, da nenehno krepimo notranjo čvrstost in enotnost, vsestranski ekonomski in družbeni napredek in neuvrščenost naše svobodne in neodvisne države, da razvijamo in krepimo vseljudsko obrambo in družbeno samozasčito, katere glavna udarna sila je JLA, instrument miru in porok pridobitve naše socialistične revolucije.

Kako se je uresničevala socialna politika

Na dnevnem redu kongresa bo gotovo tudi vrsta drugih važnih vprašanj, ki za službo, da jih konkretno proučimo, vendar se pri njih ne bi dlje ustavljal. Omenil bi najprej našo politiko na področju kmetijstva in socialistične preobrazbe vas. Gre za nadaljnji razvoj samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov v kmetijstvu in na tej podlagi povečanja proizvodnje s široko uporabo najsodobnejših dosežkov znanosti in tehnike ter zagotavljanja visoke produktivnosti dela in učinkovitega vsake izkoriščenja vseh razpoložljivih zmogljivosti v agroindustrijskem sklopu. Sestavni del tega procesa je tudi samoupravno organiziranje individualnih kmetijskih proizvajalcev med seboj in z družbenimi gospodarskimi.

Kongres bo moral proučiti in oceniti tudi, kako se je uresničevala politika ZK glede socialnih vprašanj in socialnega razvoja sploh, in sicer z vidika potrebe po stalni in organizirani akciji, zato da bi uredili konkretna življenjska vprašanja ekonomskega in socialnega položaja človeka v naši državi.

Iz tega kompleksa bi izločil tri glavne skupine nalog:

— nadaljnje razvijanje socialistične solidarnosti in vzajemnosti ter socialistične

— mobiliziranje vseh dejavnikov v družbi za široko in učinkovitejšo stanovanjsko graditev, nadaljnje bistvenejše spremembe v delitvi stanovanj in uporabi stanovanjskega fonda, predvsem v prid hitrejšemu urejanju stanovanjskih problemov delavcev;

— posebne iniciative in akcije za široko in bolj vsestransko skrb za otroka, zlasti z gradnjo otroških ustanov, razširjanjem oblik otroškega varstva ipd.

Naša kulturna politika, ki so njeni načelni temelji podani v programu ZKJ in ki izhaja iz resnične svobode ustvarjalnosti v znanosti in umetnosti, se zavzema za samoupravno preobrazbo izobraževanja, znanosti in kulture, s povezovanjem tega področja človeškega dela in ustvarjanja z delom in ustvarjanjem v materialni proizvodnji prek samoupravnih interesnih skupnosti.

S tem se v bistvu začena ne samo proces preraščanja razdeljenosti inteligence na tehnično in humanistično, temveč tudi odpravljanje stoletne delitve na fizično in umsko delo. Znanstvena, umetniška in sploh kulturna ustvarjalnost pa osvaja nove prostore svoje svobode, svojega svobodnega izražanja v službi humanističnih ciljev družbenega razvoja, ki pelje k vsestranski osveščenosti človeka, stoletja odtujenega svoje-mu človeškemu bistvu.

Ta proces terja tudi boj za odpravo vseh ovir, ki tak razvoj preprečujejo. Njegovo orodje je predvsem kritika, načelna, znanstvena, marksistična, torej taka, ki ne samo razkrinka, ampak ki tudi odpira perspektive. Zveza komunistov mora vsestransko spodbujati ustvarjalnost v znanosti, umetnosti in kulturi sploh, hkrati pa se tudi bojevati proti vsem pojavom ehovskega zapiranja pred prodiranjem novih samoupravnih in demokratičnih odnosov, proti mo-nopolom in klanom na teh področjih, ki v bistvu pomenijo omejevanje ustvarjalnosti. Ni manj nujno potrebna nam ni kritika v idejni sferi, kjer neredokodaj zadevamo na razna etatistično-dogmatska, nacionalistična, buržoasno-liberalistična ali psevdolevičarska gledanja, katerih skupna poteza je so-vražnost do socialističnega samoupravljanja in humanistične usmeritve.

Deseti kongres je pomembno spodbudil ideološko delo in idejni boj zveze komunistov. Premagali smo mnoge slabosti, značilne za prejšnje obdobje, ko smo temu posvečali malo pozornosti, ker ni bilo brez zveze s podcenjevanjem vodilne in usmerja-joče vloge zveze komunistov v ustvarjanju samoupravno-socialističnih družbenih odnosov.

Pravno mesto izpolnjevanju članstva

Danes smo to stanje bistveno preraali. V osnovnih organizacijah zveze komunistov je vprašanje ideološko-političnega izpolnjevanja članstva dobilo, lahko rečemo, svoje pravo mesto. V vsej deželi so bile ustanovljene in delajo številne politične šole in tečaj. Zelo je oživila tudi založniška dejavnost na področju marksistične literature, kar je očitno znamenje prebujenega zanimanja za marksistično znanost, zlasti za temeljna dela klasičnega marksizma kakor tudi za nas prispevke k njegovemu sedanju razvoju. Pokazalo se je, da morata biti marksistično izobraževanje in ideološko delo zveze komunistov stabilni in sistematični zlasti danes, ko stopajo pred nas velike naloge vsestranskega preobnavljanja naše družbe na podlagi ustave in zakona o združenem delu.

Na koncu bi omenil, da se je pokazala potreba, da kongres nekoliko spremeni statut Zveze komunistov Jugoslavije, zato da bi se zveza komunistov v skladu z naloga-mi, ki jo čaka, in v skladu s svojo sprememljeno vlogo in metodo dela organizacijsko ustrezneje razvila — po vseh teh novih oblikah organiziranja in odločanja združenega dela.

Obveljalo pa je splošno soglasje, da programa Zveze komunistov Jugoslavije ni treba spreminjati. To je velik zgodovinski dokument naše revolucije, ki bo še dolgo osveščeval poti našega boja za socialistično samoupravljanje in nas navdihal v tem boju.

Končal bi s tem, da je ta moja uvodna beseda bolj poskus, v splošnih potezah pokazati porzen pripravo na XI. kongres in stvarno naznačiti nekatere temeljne smeri v delu, ki nas čaka. Kot zmeraj, nam je tudi tu nujno potrebna enotnost misli in akcije, ki je nič ne bi smelo omajati, ne le zato, ker je to pogoj za popoln uspeh skupnega pripravljalnega

ZAKONODAJNA POBUDA

Denar v odpadkih

Slovenski IS pripravlja teze za zakon o ravnanju z odpadki — Milijonski prihranek in bolj zdravo okolje

LJUBLJANA, 31. januarja — Ocenjujejo, da v Sloveniji na leto odvrže približno 5 milijonov ton trdnih odpadkov, od katerih jih med komunalne lahko prištetimo le približno 500 tisoč ton, medtem ko za vse ostale »poskrbi« industrija. Ker je organizirano odstranjevanje le-teh urejeno le v štirinajstih večjih mestih, med katerimi prednjači Ljubljana s 66 odstotki vseh v Sloveniji odloženih odpadkov, je povsem razumljiva pobuda republiškega izvršnega sveta, ki je pripravil teze za izdelavo osnutka zakona o ravnanju z odpadki.

Ta zakon bo dobrodošel tudi zato, ker obe slovenski organizaciji za zbiranje, pripravljanje in prodajo odpadkov za predelavo na leto od 4,5 milijona industrijskih odpadkov zbereta zgolj 230 tisoč ton (ali 5 odstotkov) odpadkov in s tem pokrijeta le manjši del domačih potreb po odpadnih surovinah.

Kljub temu pa je pomen teh delovnih organizacij precejšen, saj sta s svojo dejavnostjo prihranili po 33 milijonov uvoznih dolarjev na leto. Da je zbiranje odpadkov dolga gospodarska dejavnost, potrjuje tudi podatek, da samo jugoslovanske jeklarne in topilnice na leto potrebujejo več kot 2 milijona ton starega železa, pri tem pa opažajo, da se potrebna količina iz leta v leto povečuje. Če k železu prištetimo še zdrobljeno steklo, star papir, žaganje in druge odpadke, ki jih je treba določiti v večji meri uvažati, si lahko predstavljamo, kolikšen denar potrošimo za odpadne surovine, ki jih je dovolj doma, medtem pa znanjalec deviz za uvoz pripravih surovin, ki jih nimamo na seznamu domačih naravnih bogastev.

Ne glede na gospodarsko vrednost čisto izpušnih ali zamenjanih industrijskih odpadkov pa bo treba v bodoče posvetiti večjo pozornost tudi njihovemu vplivu na okolje. To vprašanje bo urejeno s posebnimi zakonskimi določili, ki bodo obravnavale odpadke četrte in pete kategorije. Mednje sodi vse, kar se ne da več predelati oziroma koristno porabiti, pa tu-

di posebni odpadki, s katerimi je treba zaradi tega, ker so nevarni, ravnati po posebnih predpisih. Čeprav je delež komunalnih odpadkov precej manjši, (poleg tega pa tudi do petkrat manjši kot znaša letno povprečje odpadkov na prebivalca v razvitejših deželah), pa ne pomenijo nič manjše naloge. V njih je namreč precej plastike in drugih materialov, ki se počasi ali pa sploh ne razkrajajo. Poleg tega pa se stalno zmanjšuje njihova prostorninska teža, kar povečuje težave tako pri določanju odlagališč kot pri zbiranju.

Zaradi opaznega naraščanja odpadkov, ki resno ogrožajo naravno ravnovesje in slabšajo življenjske pogoje, so določili v okviru dejavnosti posebnega družbenega pomena. Kljub temu pa se tega še ni posvobodil, tako da ima odlake o odstranjevanju odpadkov le manjši del slovenskih občin. Kako kratkovidna je taka brezbržnost pa dokazuje ugotovitev, da je v občinah, kjer so se te naloge resno lotili, precej manj divjih odlagališč kot v komunah, kjer niso sprejeli niti odlokov.

Zakon, o katerem bo v kratkem tekla beseda v skupščini sklika, naj bi poenotil okvirje za urejanje te problematike, hkrati pa postavil ustrezne temelje za usklajevanje interesov družbeno-ekonomskega razvoja in prirejanja za ohranitev naravnega okolja. To pa pomeni, naj bi zakon pripomogel k

zmanjševanju možnosti za nastajanje odpadkov, spodbujal vračanje uporabnih odpadkov industriji ter zagotavljal smotno in zanesljivo ravnanje z odpadki, tako da depoziranje ne bo v nasprotju s prizadevanji za ohranitev okolja niti prehodno denarno breme.

Kot rečeno osnutek teze za zakon razvršča odpadke v pet kategorij glede na to, kako uporabni oziroma neuporabni so. Poleg tega predpisuje obravnavanje te problematike v razvojne in druge načrte, kar naj bi pripomoglo k večji gospodarnosti in razmišljanju o čimbolj čistini rešitvah. Podobno so obdelane tudi obveznosti in pravice komunalnih delovnih organizacij, ki naj bi se med drugim bolj kot doslej lotevale tudi čiščenja že onesnaženega okolja.

Dobrodošla bodo tudi okvirna določila o ravnanju s posameznimi odpadki, ki po temeljni osnovi za izdelavo podrobnejših podzakonskih in izvršilnih predpisov. Nadzor nad uresničevanjem teh in drugih sklepov ostaja dolžnost pristojnih upravnih organov oziroma njihovih izvršilnih služb. Teh pa brez dvoma kljub (ne posebnim visokim) denarnim kaznim ne čaka lahko delo: čisti smo se vsaj načelno po tem, kar je pred časom zavedali in čeprav so nosilci na tem področju tako v današnjih kot v predlaganem zakonu nedvoumno in jasno nasteti.

JANEZ ODAR

KMETIJSTVO V BIH

„Nosilci razvoja“

Marsikateremu kombinatu so sporazumi le sredstvo za dosego monopola - Ni nosilec združevanja kmetijstva

OD NASEGA SARAJEVSKEGA DOPISNIKA

SARAJEVO, 31. jan. — V Bosni in Hercegovini že dalj časa posvečajo veliko skrb razvoju samoupravnih odnosov na vasi in v kmetijstvu. Tem problemom je bila posvečena ena od nedavnih sej CK ZK BiH pa tudi četrti seja republiške konference socialistične zveze.

Družbenopolitično delovanje je zadnja leta v kmetijstvu in na vasi zelo živahno, toda pravkar ugotavljajo, da v celoti uspehi v kmetijstvu in s tem povezana preskrba mest še vedno niso v skladu z možnostmi, ki jih ima Bosna in Hercegovina.

Predvsem gre tu za združevanje kmetov in rezultat, ki naj bi jih združevanje prineslo. Do novembra lani je bilo v BiH združenih okoli sedem tisoč kmetovalcev. Večino več, desetkrat toliko, jih

je bilo v kooperantskih odnosih v organizacijah združenega dela, predvsem v kmetijstvu, živinski in tobačni industriji.

Stevilo so kooperantski odnosi še kar uspešni, samoupravno pa ne, kajti v večini primerov se dohodek kmetov oblikuje samo na podlagi razlike v ceni. Vendar pa tudi združeni kmetovalci vedno manj sodelujejo v delovni dohodki, čeprav bi morali. Drugi kmetije spominjajo se, da je polovica pre-

bivalstva BiH kmečkega in da imajo zasebniki v rokah 90 odstotkov zemlje — sto milijonov hektarjev, kar bi prineslo združevanje kmetijstva. Za zdaj gledajo na to precej neupravičeno. Zgovoren je podatek, da je gospodarska banka Sarajevo odobrila kmetovalcem precej kreditov, ki pa jih še polovico niso porabili. Kmetije se bojijo zadolževanja in tudi združevanja. Zato je razvoj samoupravnih odnosov z kmetijstvom v BiH zelo pomemben. Če bosta samoupravno oblikovanje in delitev dohodka uspešna, potem bodo odpadke bojazni in kmetije bodo spoznali, da je združevanje njihova dolgoročna korist.

Marsikje to težko doseže iz preproste razloga, ker precej bosnanskohercegovinskih občin nima niti ene kmetijske organizacije, ki bi lahko organizirala združevanje. Drugod so spet zadruge ali kmetijski kombinati nosilci združevanja le na zunanji. Mnoge zadruge so se sprejele v navadne trgovske, kupoprodajne organizacije, z njimi so se preusmerili tudi strokovnjaki. Trenutno ima vsa BiH le 418 agronomov v kmetijstvu ter 72 veterinarjev in 60 ekonomistov.

Ni čudno, da v tej republiki vsako leto ostane neobdelanih 120 tisoč hektarov plodnih površin, večinoma v ravnini, saj mladi ne vidijo ravna rožnate prihodnosti na kmetih. Poleg tega ostaja zaradi kolobarenja vsako leto neobdelanih okrog 100 tisoč hektarov polj.

Ovseh teh težavah se za zdaj v BiH omejujejo na kooperacije le z velikimi gospodarstvi. Mali kmetije se zaradi tega bojijo za prihodnost, saj je kreditna politika takšna, da spreminja kmetje z malo zemlje v kološarje, velike pa v živinorejce.

Z vsej tem je povezan še en problem: oskrba velikih krajev z živil. V Sarajevu, Tuzli, Zenici, Prijedoru in Banjaluki ter še v nekaterih krajih so se naredili nekaj poskusov, da bi s posebnimi samoupravnimi sporazumi dosegli boljše preskrbo mestnih prebivalcev. Za zdaj zaradi različnih vzrokov nastajajo s temi sporazumi le možnosti za to, da poljedelski kombinati z njimi pridobijo močnejši trg in posojila za svoj razvoj, saj dobijo na vsi vrstah preskrbe, s katerimi nanaša le, kadar rabijo pomoč.

BOGDAN NOVAK

IZ SKUPŠČINE SFRJ

Kmetijstvo je eden bistvenih dejavnikov ljudske obrambe

Zasedanje odbora za ljudsko obrambo in družbenogospodarske odnose zveznega zbora — SIS bodo vračale del sredstev podjetjem z izgubo

BEOGRAD, 31. jan. (Tanjug) — Razporejanje zmogljivosti za predelovanje osnovnih kmetijskih proizvodov je treba bolj uskladiti z našimi obrambnimi potrebami, so poudarili na današnji seji odbora zveznega zbora skupščine SFRJ za ljudsko obrambo. Zato je najbolje, kot je dejal predsednik odbora Nikola Mitević, da te potrebe ustrezno vgradimo v vse družbene razvojne načrte, tako federativne kakor tudi republik in pokrajin, izvajanje začrtane politike razvoja pa zagotovimo z družbenim dogovorom o agroindustriji, ki ga bomo kmalu podpisali.

Vračanje obrambne komponente v politiko gospodarskega razvoja države bo hkrati prispevalo k enakomernemu razvoju in večjemu izkoriščanju potencialov na posameznih območjih. Zaradi selitve prebivalstva iz vasi v mesta so dostikrat prizadeta območja, ki so sicer strateško zelo važna. Ljudje spreminjajo poklice, kadar jih k temu sili nujna, kadar so pogosto druge ugodnosti. Zato moramo skrbneje spremljati razvojne rezultate na teh območjih in poskusi take stimulativne ukrope, s katerimi bi to migracijo zavirali. To je eden izmed bistvenih pogojev za uspešno vseljudsko obrambno vojskovanje, so rekli na seji.

Po predlogu, ki so ga po daljši razpravi sprejeli na današnji seji odbora zveznega zbora skupščine Jugoslavije za družbenogospodarske odnose, bodo vse interesne skupnosti in prihodnje dolžne vrtniti podjetjem, ki poslujejo z izgubami, samo tista sredstva, ki izvirajo iz celotnega dohodka. Denar bodo vračale v skladu s tem, kolikšna je izguba podjetja.

To izhaja iz stalne spremembe in dopolnitev zakona o določanju in obračunavanju celotnega prihodka in dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela. Ta zakon načeloma podpira načelo, da samoupravne interesne skupnosti niso dolžne vračati sredstva organizacijam, ki izpolnjujejo izgube, vendar spremembe zakona različno obravnavajo prispevke iz celotnega dohodka in prispevke iz osebnih dohodkov.

Delegati si niso bili edini, ali naj bi s temi spremembami in dopolnitvami zakona napravili izjemo in nekatere interesne skupnosti oprostil obveznosti vračanja sredstev.

Po glasovanju je ta možnost odpadla in odbor je predlagal, na bi zakon po hitrem postopku sprejeli na jutranji seji zveznega zbora skupščine Jugoslavije.

VAŠE IZKUŠNJE

Preobrazba naselja

S preoblikovanjem KS »Jožica Šlander« v Mariboru tudi samouprava bliže občanu in občan samoupravi naselja

MARIBOR, 31. januarja — Prostorsko preoblikovanje krajevne skupnosti je eden od problemov, s katerimi se v zadnjem času zelo intenzivno ukvarjajo v vodstvu krajevne skupnosti »Jožica Šlander« v Mariboru in v njenih družbenopolitičnih organizacijah. Gre za krajevno skupnost, ki ima več kot 18.000 prebivalcev, ki živijo na področnem kvadrantu kilometru oziroma še manj kot na kvadratnem kilometru, če bi oddeli gozd in njive.

Na pobudo dopisništva »Delo« so sodelovali na pogovorni o prostorskem preoblikovanju krajevne skupnosti predsednik zbora delegatov Franc Zokali, podpredsednik krajevne konference SZDL Peter Ivanuš, sekretar sveta ZK Zvone Bukavec in tajnik krajevne skupnosti Franc Ileč.

Predstavniki KS so poudarili, da je njihova krajevna konference SZDL imenovala delovno skupino z nalogo, da pripravi predlog za prostorsko preoblikovanje krajevne skupnosti. Pri svojem delu so v krajevni skupnosti že dlje časa ugotavljali, da niso prisotni pri vseh občanin in da se občan težko vključuje v sedanji samoupravni sistem krajevne skupnosti. Na 47 do 50 gospodinjstev pride sedaj en delegat, kar pa je vsekakor premalo za aktivno sodelovanje občanov in za njihovo pritegovalno v družbenopolitično delo in razne akcije. S prostorskim preoblikovanjem krajevne skupnosti in z novo organizacijo samouprave bodo prišli čim bliže občanu, v vsako peto do sedmo gospodinjstvo oz. v vsako nadstropje stanovanjskega bloka.

Krajevna konference SZDL je že verificirala predlog prostorskega preoblikovanja, s katerim bodo na območju dosedanjih naselij širše temeljne samoupravne enote, ki jih bodo imenovali po narodnih herojih.

V teh enotah bodo delovni

Polkrepko

Stara pesem

Strokovne službe so v marsikateri bosnanskohercegovski organizaciji združenega dela obdržale odlični vpliv pri organiziranju in odločanju. Praks, da nekatere vrste storitev v organizacijah združenega dela, ki bi se lahko organizirale v več tož, še naprej opravljajo skupne službe, ki hkrati opravljajo tudi druge storitve, je ena od oblik, s katerimi se ohranjajo bivele direktije. V bistvu je to odpor proti prizadevanju, da bi se vrednotilo njihovo delo in prispevek k ustvarjanju skupnega dohodka. B. N.

Skupne strokovne službe

PTUJ, 31. januarja — Akcija za združitev strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti ptujске občine je stekla. Člani izvršnega sveta so na minuli seji skupščine občine podprli predlog za združitev teh služb, kar naj bi njihovo delo poenotilo in doseglo večjo učinkovitost. V Ptuj se tudi prijavljajo samoupravni sporazumi o združevanju in organiziranju strokovnih služb SIS, o čemer pa bodo svoje rekli še delegati občinske skupščine in skupščine interesnih skupnosti. V. S.

SOLIDARNOST IN NERAZVITA OBMOČJA

Sami ne zmorejo

V Lenartu pripravili predlog za solidarnostno zidavo osnovne šole v Jurovskem dolu - Na repu manj razvitih

LENART, 31. jan. — Izvršni svet SO Lenart in izvršni odbor skupščine občinske izobraževalne skupnosti Lenart sta pripravila predlog za solidarnostno zidavo osnovne šole v Jurovskem dolu. Zanimali smo se za razloge, ki so narekovali to akcijo. Predlagajo namreč, da bi potreben denar za zidavo te šole abrali s solidarnostno akcijo vseh občinskih izobraževalnih skupnosti v SR Sloveniji, solidarnostno akcijo delovnih ljudi in občanov občine Lenart ter z namenikom kreditom izobraževalne skupnosti Slovenije iz združenih sredstev.

Občina Lenart je znana po izredno nizki stopnji družbeno-ekonomske razvitenosti. Celotno območje občine Lenart je po odloku Izvršnega sveta skupščine SR Slovenije uvrščeno med manj razvita območja v SR Sloveniji, katerim je potrebno zagotavljati široko družbeno pomoč. V občini Lenart pa tudi ob širši družbeni pomoči, kot jo predvideva obstoječi sistem solidarnosti in vzajemnosti, ni mogoče zagotoviti investicij za naložbe v osnovno šolstvo. Občina Lenart je tudi med manj razvitimi občinami najmanj razvita in znaša njen narodni dohodek na prebivalca v letu 1975 le 9763 dinarjev.

Delovni ljudje in občani so se leta 1975 z referendumom izrekli za uvedbo samoprispevka za asfaltiranje lo. kanih cest. Te ceste bo treba urediti, da bi lahko vzdrževali avtomobilni promet s posameznimi kraji v občini, iz katerih se vozijo zaposleni in učenci. Zaradi kritičnega stanja cest so se občani odločili za 3-odstotni prispevek od neto osebnih dohodkov ter 25-odstotni prispevek od katastrskega dohodka za do. bo pejih let. Kljub tako visokemu samoprispevku bodo zbrali v petih letih okoli 25 milijonov dinarjev, kar kaže na resnično nizko gnotno osnovno obcine.

Poleg tega samoprispevka imajo delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti za urejanje svojih komunalnih problemov še samoprispevek v višini 0,5 odstotka od neto osebnih dohodkov ter 2 odstotka od katastrskega dohodka. Skupna višina samoprispevka znaša tako 3,5 odstotka od neto osebnih dohodkov ter 27 odstotkov od katastrskega dohodka.

V šolstvu so najbolj obremenjeni prostori v Jurovskem dolu, saj znaša koeficient zasedenosti v šolski zgradbi 2,33. Šola je v izredno kritičnem stanju. Pretežnega dela srednjeročnega programa investicij v šolstvu za obdobje 1971-75 zaradi pomanjkanja denarja niso uresničili. Med predvidenimi objekti je tudi dozidava osnovne šole Jurovski dol, ki bi

PODRUŽBLJANJE UPRAVE

Širše v bazo

Razširjeni IS bo zagotovil boljše delo skupščinskega sistema v Velenju

VELENJE, 31. jan. — Velenjska občinska skupščina je že pred časom sprejela sklep o povečanju števila članov izvršnega sveta in na prihodnji seji sklepala o predlogu nove kandidatne liste ter o zadolžitvah za posamezna področja.

Dodatno bodo delegati izvolili deset novih članov in bo tako izvršni svet v bodoče števil 19 članov.

Sedanja sestava, v njej so bili predvsem predstavniki občinskih upravnih organov, bodo dopolnili zlasti s predstavniki gospodarstva. S tem bodo dosegli celovitejšo oblikovanje skupščinskega sistema, dosegli tesnejšo povezavo med njim in občinsko skupščino in zagotovili odgovornost združenega dela do izvrševanja sklepov skupščine in njegovih organov. Hitrejši bodo tudi prenašanje sklepov izvršnega sveta v delegatska okolja in nadzorovanje njihovega izvajanja, izvršni svet pa bo lažje črpal napotke za boljše delo.

K tej spremembi so jih spodbudila pomanjkljivosti delu izvršnih svetov, ki so posledica njihove skoposti opredeljene funkcije. Z odpravo enostranske sestave na področja, ki bi bila članom blizu

Dražja elektrika?

ZAGREB 31. jan. — Elektropodjetstvo sosedne Hrvaške bo v letošnjem poslovnem letu primanjkovalo 751 milijonov din. Kako pokriti manjkajoči znesek? Obstajata dva predloga, o katerih bodo v prihodnjih dneh razpravljali tudi delegati sabora. Po prvem predlogu naj bi se cene elektrike povečale za 18,42 odstotka, po drugem pa za 12 odstotkov, medtem ko bi za kilovato, dobavljeno po stroškom v tej republiki, nadomestili razliko v ceni, ki bi znašala 3,68 din za kilovato. Višje cene električne energije naj bi začele veljati s 1. marcem letos. B. C.

ZDRUŽEVANJE V ZDRAVSTVU

Krajša pot bolnika do zdravnika

Odmernost na osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju bolnišnic, le-karne in zdravstvenega doma v zdravstveni center Brežice je ugodna. O tem bo okrog 400 zaposlenih odločalo na referendumu, ki ga načrtujejo za 15. marec letos.

»Povezovanje je del urejanja zdravstvene politike v naši republiki nasploh, združiti želimo vse dejavnosti zdravstvenega varstva,« je začel pogovor dr. Slavko Sušin, predsednik komisije za pripravo in izvedbo, in nadaljeval: »Najprej smo v širši sestavi komisij opredelili cilje in nato pripravili osnutek samoupravnega sporazuma. Med skupnimi interesi naj omenim poglavitejše: usklajevanje programov dela, načrtov razvoja, združevanje sredstev in dela, skupno raziskovalno politiko in enotno nastopanje do uporabnikov zdravstvenih storitev. Ob tem pa seveda še uvajanje enotnih standardov, tipizacijo opreme in aparaturo, hitrejši izpolnjevanje tehnologije in organizacije dela. Skratka z združevanjem želimo doseči čim krajšo pot od zdravnika do pacienta in obratno. Pri tem ne trdim, da bomo cenejši, bolj kvaliteten pa naše delo prav gotovo bo! Lažja bo tudi menjava dela med interesno skupnostjo zdravstvenega varstva in bodočim zdravstvenim centrom, s čimer želimo v največji meri zadostiti zakonu o združenem delu.«

»Kakšna bo samoupravna organiziranost novega zdravstvenega centra?

»Vsaka od treh TOZD bo pravna oseba z ustavnimi pravicami, imeli bomo tudi delovno skupnost skupnih služb, delegatsko sestavljeno delavski svet in kolegialni poslovodni organ, ki ga bo vodil predsednik. Skupno bomo združevali sredstva le za raziskovalno in informacijsko dejavnost, razvojne programe ter potrebe SLO in družbene samozaščite na ravni OZD, za vse ostalo pa se bomo dogovarjali s posebnimi sporazumi. Naj še omenim, da zaposleni še razpravljajo o osnutku samoupravnega sporazuma o združevanju v zdravstveni center, dokument pa bomo dali v široko razpravo tudi drugim dejavnikom v občini.«

»Videti je, da ste v prvih razpravah obšli koncept dolgoročnega razvoja Posavja, ki je začrtal enotno zdravstveno varstvo v regiji. Ima zdravstveni center Brežice morda vendarle še posavski značaj?

»Res je novi medicinski center le prvi korak k skupnemu razmišljanju. Brežičanom nam je resnično žal, da niso ob nas vsi delavci Posavja. Regijsko povezani bi nedvomno lahko storili še mnogo več.«

»Vrat torej ne zapirajte nikomur. Kakšna je sicer prihodnost Zdravstvenega centra Brežice?

»V brežički občini smo omejeni v populaciji, zato prihaja tudi v bodoče v poštev sedanje gravitacijsko območje, ki sega na sosednjo Hrvaško, vključuje pa tudi dele šmarške, krške in semrške občine. O teh nalogah in obveznostih se bo treba bolje dogovoriti, ob tem pa poglobiti strokovnost in učinkovitost zdravstvenega centra. Ponekod bodo potrebna še odpiranja na vzvzen, denimo za varstvo žens in otrok, pa izmenjava specialistov v zdravstvenem domu in bolnišnici, nujna nam bo še pomoč skupnih služb zdravstvenega centra v Celju in drugo...«

VLADO PODGORSEK

LJUBLJANSKE MLEKARNE o. sol. o.
TOZD Posostva o. sub. o.
Lj. Cesta na loko 4

razpisuje
po sklepu delavskega sveta z dne 16. 11. 1976

JAVNO DRAŽBO za prodajo naslednjih nepremičnin

1. Kmečka stanovanjska hiša stojiča na parceli št. 24 k. o. Blečji vrh, izključna cena znaša 28.000,00 din.
Gospodarsko poslopje stojiča na parceli št. 24 k. o. Blečji vrh, izključna cena znaša 22.000,00 din.
Gospodarsko poslopje — hlev in drvarnica, stojiča na parceli št. 24 k. o. Blečji vrh, izključna cena znaša 98.000,00 din.
Izključna cena za funkcionalno zemljišče v izmeri 468 m² je 15,00 din za m².

2. Stanovanjska hiša na parc. št. 34/2 k. o. Blečji vrh, izključna cena 15.000,00 din.

3. Kozolec dvojni, stojič na parceli št. 34/1 k. o. Blečji vrh, izključna cena 34.000,00 din.

Javna dražba pod 1., 2., 3. bo dne 19. februarja 1977 ob 8. uri na Blečjem vrhu št. 3.

4. Stanovanjska zgradba Veliko Mlačovo, zaseda na dvostanovanjska, ležeča na parceli št. 1164 k. o. Slivnica.
Izključna cena posameznega stanovanja 108.000,00 din.
Javna dražba bo dne 19. februarja 1977 ob 11. uri v Vel. Mlačevu 59.

5. Gradč Zavrh, Spodnja Slivnica 67, enonadstropna zgradba, ki stoji na parceli 237 k. o. Slivnica.
Gospodarsko poslopje — hlev, ki stoji na parceli št. 239 k. o. Slivnica.
Betonska kapnica, funkcionalno zemljišče v izmeri 972 m².
Obdelovalna zemlja v izmeri 173.520 m². Izključna cena pod zap. št. 5 je 1.000.000,00 din.
Javna dražba pod 5. bo dne 19. februarja 1977 ob 13. uri v Šp. Slivnici 67 (Gradč — Zavrh).

6. Kozolec dvojni, stojič na parc. št. 3/1 k. o. Turjak, izključna cena 46.500 din.
Javna dražba bo 19. februarja 1977 ob 16. uri na Turjaku (zadružni dom).

Na dražbi lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe, če pred licitacijo vplačajo 10-odstotno izključno ceno kot varščino.

Davek na promet nepremičnin ter vse ostale stroške, ki so v zvezi s prepisom, plača kupec.

Ostali dražbeni pogoji so na vpogled v zemljiški službi Ljubljanskih mlekar, Lj. Cesta na loko 4.

Izgube opozarjajo

Gospodarske izgube so se lani proti koncu leta sicer zmanjševale, a kaže, da bodo znašale 18 milijard din

OD NASE BEOGRAJSKE DOPISNICE

BEOGRAD, 31. januarja — Čeprav si bomo natančno podoba o finančnih rezultatih v letu 1976 lahko ustvarili šele po zaključnih računih — neke sredi marca — pa so ocene o izgubah v gospodarstvu, kjer omenjajo številko 18 milijard dinarjev, in v družbenih dejavnostih (za dobre 4 milijarde dinarjev), že sprožile razprave.

Kot so na obsežni tiskovni konferenci poudarili predstavniki ZIS Mončilo Cemo, Gojko Ubiparip, Muhamed Berberović, Nisim Konfino in Dušan Analovski, pa te številke, ki bi se utegnile spreminjati za 10 odstotkov, terjajo da na začetku leta pripravimo široko družbeno akcijo po republikah in pokrajinah, občinah in zlasti v samih ozidih, katere cilj naj bi bil ugotoviti vzroke izgub in pripraviti prave sanacijske programe, s katerimi naj bi izgube odpravili. To je tudi prvi pogoj, da tekoče poslovanje v letu 1977 ne bi doživelo lanskega ponovljanja.

Kot navaja proračun, bodo za približno 9,5 milijarde izgub ostrota 658 tisoč, ki zaposlujejo približno 350.000 delavcev, zahtevali objavo sanacijskih programov. Iz samega dejstva, da bodo izgube ob koncu leta 1976, čeprav precej manjše od tistih, ki so se pokazale po devetmesecnem obračunu — približno

29 milijard, vendarle za 50 odstotkov večje v primerjavi s prejšnjim letom in pri čemer se ni moglo izogniti podatku, da so na seznamu izgub spet večinoma tisti ozidi, ki so poslovali z izgubami že v zadnjih dveh letih, je mogoče sklepati, da bi prav sanacijskim programom morali posvetiti vso pozornost. Kot so opozorili, je najmanj zahtevano odlagati probleme, kar pomeni, preprosto povedano, prelagati izgube iz leta v leto. Izgube so se vedno koncentrirane pri železnici, pa v elektroindustriji, v lesni industriji, kemični predelavi lesa, v nekaterih delovno intenzivnih, a nizko akumulativnih panogah, v klavirni industriji, v kovinski ter elektroindustriji.

Lahko bi dejali, da je v približno 100 ozidih skoncentrirano največ izgub in da si bodo pravzaprav morali vsaki republik in pokrajini beliti glavo s po eno veliko izgubo. Nedvomno vprašanje izgube ni mogoče obrav-

Svetovni trg surovin

BEOGRAD, 31. januarja (Tanjug) — Ves minuli teden so se predstavniki držav v razvoju in industrijsko razvitih držav pogajali o možnostih ustanovitve skida za stabilizacijo trga surovin. Vendar pa se tudi tokrat niso mogli sporazumeti. Pogodbe države so bile mnenja, da je za ustanovitve skida, s katerim naj bi zagotovili določeno stabilnost cen surovin, za zdaj še prezgodaj. Naslednji sestanek so napovedali za 21. februar letos.

Pogovori o stabilizaciji trga surovin so še vedno bolj pogosti in do nadalje glasnejši. Za to pravzaprav pomeni napredek v svetovnih gospodarskih odnosih, četudi je do sporazuma težko priti. Januar se je začel s neuspešnim sestankom mednarodnega sveta za kositer, končal pa se je s temi neuspešimi pogajani. Vsa živinost s teh sestankov se prenaša tudi na velike trge surovin. Odnevi pogajanj prispevajo k podražitvi ali pa k pometitvi surovin. Tako je bilo tudi zadnjih 14 dni. Po tednu podražitev na skoraj vseh ravneh, so minuli teden nekatere izdelke ponujali po nekoliko nižji ceni.

Informacije o majhnih zalozah kositra povzročajo, da ima kositer še vedno glavno besedo na trgu. Podražitev, ki so jo nekateri že sedem dni poprej prilašali za dramatično, se je nadaljevala tudi minuli teden. Tako so 24. in 25. januarja na trgu v Londonu kositer prodajali po 5.840 funtov za tono. Stabilnost cen bakra se v tem obdobju ni omajala; povprečna cena vrhunske kovine je bila na londonskem trgu minuli teden okoli 840 funtov za tono.

V zadnjih dneh smo zaznavali tudi podražitev bombaža. Pripomniti velja, da je pred tem brez pravega vzroka cena bombaža začela padati. Takšno gibanje cen je presenetilo skoraj vse poznavalce te surovine.

Povpraševanje se je zmanjšalo, kljub temu da so predhodno slabo založene. Razlage nekaterih strokovnjakov, da gre za tržno igranje in da utegne bombaž postati zelo dragocena surovina, so se, kot kaže, potrdile. Punt bombaža se je v New Yorku v šestih dneh podražil s 56,50 na 74,80 centa.

Cene sladkorja v Londonu so še vedno precej stabilne, čeprav so za spoznanje nižje kot pred enim tednom. Še štiri dni v Veliki Britaniji metrska tona sladkorja stane 126 funtov. Pšenica in koruza sta se pometili v primerjavi s ceno z dne 21. januarja, tako da zdaj v Chicagu bušel pšenice velja 367 centov, bušel koruze pa 245 centov.

BOJANA JAGER

Pospešek produktivnosti

Ker se je v Sloveniji povečala storilnost, se je povišala tudi proizvodnja — Zaloge v skladiščih kopnijo — Zaposlovanje se bliža zaželenim ciljem

LJUBLJANA, 31. januarja — Rast gospodarstva se ponovno povečuje, prav tako pa tudi produktivnost dela, uvoz in izvoz, skupna poraba in prejemki prebivalstva, medtem ko čedalje manjša investicijska dejavnost povzroča resno zaskrbljenost. To je značilna podoba gospodarskih gibanj v Sloveniji ob koncu lanskega leta, ki jo lahko sestavimo na podlagi tekočega gospodarskega pregleda Službe družbenega knjigovodstva.

Decembra je bila industrijska proizvodnja v Sloveniji kar 13,6 odstotkov večja od poprečja v letu 1975 in 7,5 odstotkov večja od novembrske. Čeprav je decembrska raven proizvodnje ponavadi precej visoka, pa kaže, da lanske podatke odločno preobrat, ki morda pomeni, da se obseg proizvodnje znatno povečuje. Od 14 gospodarskih panog, ki jih SDK stalno spremlja, se je proizvodnja zmanjšala samo v nekovinski industriji, v industriji gradbenega materiala, elektroindustriji in lesni industriji. Največji porast je zabeležila kovinska industrija. Podobne ugotovitve veljajo tudi za celotno jugoslovansko industrijo, ki je po septembrskem zastoju v decembru ponovno ozivila.

Povečanje obsega industrijske proizvodnje je vplivalo tudi na rast produktivnosti dela, ki se je od novembrskih 2,8 odstotka v decembru dvignila na 3,8 odstotka glede na prejšnji mesec.

Tudi v skladiščih slovenske industrije se položaj popravlja. V njih so čedalje manjše

zaloge gotovih proizvodov, medtem ko je pri surovinah obratno. Decembrske zaloge dokončanih izdelkov so bile manjše za 0,6 odstotka, surovin pa je bilo 3,7 odstotka več. Odstotki res niso veliki, vendar pa dajejo upanje, da se bodo ugodna gibanja nadaljevala.

Mednarodna menjava obcutno narašča v obeh smereh, tako pri izvozu kot pri uvozu. V primerjavi s poprečnim mesečnim izvozom v letu 1976 se je ta v decembru povečal za 36,9 odstotka, uvoz pa kar za 44,3 odstotka. V skladu s tem je kritiče uvoza z izvozom, manjše, saj je znašalo v decembru 63,2. Čeprav smo lani zabeležili rekordni izvoz, pa se je decembrski rast izvoza v primerjavi s novembrskim zmanjšala v vseh industrijskih panogah, razen v kemični industriji. Največji padec je zabeležila živilska industrija.

Podobno velja tudi za uvoz, ki se je v decembru ponovno zmanjšal.

Primerjava z izvozno uvoznimi tokovi v celotni državi kaže precejšnjo podobnost,

razen pri uvozu, ki v Jugoslaviji že več kot pol leta stalno narašča. Zato je tudi odstotek kritiča uvoza z izvozom nižji kot v Sloveniji in znaša 56,1 odstotka.

Za cene in življenjske stroške je bil avgust najimnejši mesec. Podatki za december kažejo naslednje stopnje rasti: cene proizvajalcev 5,9 odstotka, cene na drobno 6,9 odstotka in življenjski stroški 8,9 odstotka.

Gibanje zaposlenosti se priljubljuje želenim ciljem, saj se na področju gospodarstva povečuje, medtem ko se pri priv. novo zaposlenih delavcev v negospodarski umirja.

Precej manj spodbudno podoba kaže investicijska dejavnost. Čeprav podatki za december še niso znani, pa na podlagi prejšnjih gibanj ni težko ugotoviti, da se obseg investicij občutno krči. Tako se je rast investicijskih plačil od septembra do novembra zmanjšala od 35 odstotkov na 7,4 odstotka. Obseg investiranja se je zmanjšal tako v negospodarski kot v gospodarski, žal pa je bi-

lo to zmanjšanje v gospodarskih dejavnostih večje.

Razumljivo je, da vsa omejena gibanja vplivajo tudi na stanje celotnega gospodarstva. Tako so se prejemki, ki štejejo za celotni dohodek gospodarskih organizacij, vsa leto enakomerno zmanjševali in so bili lani 21 odstotkov višji kot leto prej. Prav nasprotna gibanja pa lahko opazimo pri plačanih pogodbinih, zakonskih in samoupravnih obveznostih. Tako so bile lani pogodbenne obveznosti za 30,4 odstotka, zakonske in samoupravne obveznosti pa za 30,9 odstotka večje kot v letu 1975. Zato bo njihov vpliv na raven razpoložljivih sredstev, ki jih gospodarstvo potrebuje za reprodukcijo, zelo močan, kar se bo v sklepnih računih gospodarskih organizacij prav gotovo pokazalo.

Osebnih dohodkov so bili lani za 16,9 odstotka večji kot leto prej, osebni prejemki iz dohodka pa so narasli za 20,6 odstotka. Čeprav je rast osebnih dohodkov glede na rezultate gospodarjenja organizacij združene dela prevelika, pa je vseeno nižja od ostalih obveznosti gospodarstva, ugotavlja gospodarski pregled Službe družbenega knjigovodstva.

IGOR BAVČAR

Širše varčevanje

Ljubljanska banka naj bi od prebivalstva zbrala 30 milijard din, kar je za 35 odst. več, kot ga je zbrala lani

LJUBLJANA, 31. januarja — Izvršni odbor Ljubljanske banke centrale, ki si je danes pripravi sestavi v prenovljeni sestavi in ga odsej vodi predsednik Milan Vezintin, je pretrgal in potrdil zajeten program aktivnosti banke pri zbiranju sredstev od prebivalstva.

Po tem programu, za katerega je izvršni odbor menil, da je uresničljiv, naj bi do konca leta LB zbrala od prebivalstva 30 milijard dinarjev, kar je 35 odstotkov več, kot je bilo zbrano denarja konec preteklega leta. Pot do tako zajetnih in kvalitativnih sredstev nikakor ne bo lahka; predvsem naj bi povečali število izplačil osebnih prejemkov zaposlenih na hranilne knjižice in tekoče račune (na 540.000 zaposlenih samo v SRS), z izplačili pokojnin 26.000 upokojencem prek banke in z razširjenosti sistema varčevanja med zdomci na tujem. Samo pri deviznem varčevanju računam zbrati letos približno 239 milijonov DM. Pri slednjem seveda ni mogoče računati na običajno strogo rast, ker se zunanje število naših delavcev postopno zmanjšuje. Kar za 34 odstotkov bo LB letos povečala višino denarja, namenjenega za potrošniško kreditiranje, tako da bo ta delež predstavljala v bilanci sredstev prebivalstva že 33 odstotkov. Računamo tudi, da bo letos na voljo kakih 40 odstotkov več denarja za kreditiranje zasebnega gospodarstva.

V razpravi o poslovanju banke z občanmi je bilo večkrat poudarjeno, da je za tako povečan obseg denarnega prometa potrebno posebno skrbeti za ustvarjanje pogovora. Tu si bo banka predvsem prizadevala razširiti poslovno mrežo, posodobila bo računalniško obdelavo, razen tega

pa bo letos na poslih s prebivalstvom zaposila dodatno število delavcev, sicer pa poskrbela za dopolnilno usposabljanje. Trenutno je v gradnji ali v obnavljanju kar 46 bančnih poslovalnic. Bilo je tudi nekaj napotkov, kako uravnavati izplačila OD, da ne bo v določenih dnevih prevelik naval na bančnih okencih.

Izvršni odbor LB je med drugim ocenil tudi nedavno konferenco predstavnikov LB, ki delajo na tujem in pomagajo pri skupnih naporih za bolj usklajeno delovanje našega gospodarstva pri razvijanju ekonomskih odnosov s tujino. Predstavniki gospodarstva in izvršilnem odboru LB so soglasni, da lani predstavniki LB na tujem pomembno vlogo. Obojestranski napotki o tem, kako naj banka in gospodarstvo skupno in tekoče razrešujeta probleme ekonomskega sodelovanja s tujino, so koristni.

Da bi velenjski rudnik lahko povečal proizvodnjo premoga na štiri milijone 700.000 ton letno, vraga v posodobitev več kot milijardo dinarjev. Pri nalozbah je prišlo do prekoračitev, tako da znaša nova investicijska vrednost milijardo 151 milijonov din. Denarja — 39,3 milijone dinarjev — je namreč zmanjkalo za zidavo sto stanovanj za delavce, potrebna v zvezi z razširjenosti obsega dela.

FRANJO KRIVČEC

Načrtnejši prodor

Slovenske OZD si žele gospodarskega sodelovanja s Kitajsko, ne vedo pa, kaj naj bi na tem trgu prodajale

LJUBLJANA, 31. januarja — Današnji pogovor predstavnikov več kot 30 slovenskih delovnih organizacij o možnostih prihodnjega gospodarskega sodelovanja s Kitajsko je pokazal, da si naše delovne organizacije sicer žele takšnega sodelovanja, vendar pa izgleda, da niti ne vedo, kaj bi temu trgu ponudile.

To pa torej pomeni, da se nismo odpravili ene poglavitnih slabosti gospodarskih strokovnjakov, namreč, da slovensko gospodarstvo na Kitajsko praktično nima ničesar za prodajo. Naš izvoz potrošnega blaga pa je tolikšen, da ga niti Kitajci sami ne morejo več puščati povsem ob strani.

Naše gospodarstvo se na prejšnji isče predvsem možnosti za zunanjo nakupno na tujem trgu, čeprav se, kot kaže, tudi zaveda, da bo potrebno razmisлити predvsem o blagu, ki ga bomo Kitajski tudi ponudili. Danes smo tako slišali, da mora biti izhodniška našega prihodnjega gospodarskega sodelovanja s tujino, da državo njihov sejem v Kan-tonu. Na njem spomnili in jeseni predstaviti Kitajski dosegke svoje industrije, čeprav je to pravzaprav prikaz blaga, ki ga ta država želi izvažati.

Kitajska zunanja trgovina je dobro organizirana in to v nekaj korporacijah, naše delovne organizacije pa so nastopale na tankanjem trgu predvsem posamično. Zato naj bi današnji pogovor tudi razkril, kakšna oblika enotnejšega nastopa našega gospodarstva bi bila za ta trg najbolj primerna. Govorila je bilo predvsem o organiziranju konzorcija oziroma interesne skupnosti. Kaže pa, da so tokratni pogovori prilihi prezgodaj. Marš, katere delovna organizacija tako nanje niti ni bila povsem pripravljena, ampak jo je sem pripeljala bolj radovednost. Prevladalo pa je spoznanje, da Kitajska pač ni trg, na katerem bi se pojavljali od časa do časa, ampak terja vztrajno in sistematično delo. S tem posamezno gospodarstvo tudi dokazuje, da misli resno. Od dru-

gih jugoslovanskih delovnih organizacij sta se na kitajskem trgu uveljavili predvsem Pero-elektro iz Sarajeva in zagrebški Astra-mašinsko-impek, ki sta svojo resnost že dokazali. Vendar pa ne gre prezreti dejstva, da glavni del jugoslovanskega izvoza na Kitajsko predstavljajo ladje. Razmerje med našim izvozom in uvozom v to državo je močno v našo korist. Največji razkorak med izvozom in uvozom smo dosegli leta 1974, ko smo na kitajskem trgu kupili za 30 milijonov dolarjev blaga. Prodali pa smo tja kar za 120 milijonov dolarjev. Leto kasneje je naš izvoz padel na 30 milijonov dolarjev, medtem ko znaša razmerje med izvozom in uvozom za prvo polletje minulega leta 9,35 milijona dolarjev nasproti 5,76 milijona dolarjev.

VESNA BERTONČELJ

Zastavine zračne puške

Do konca leta naj bi jih izdelali 10.000 — Uvoz ne bo več potreben

KRAGUJEVAC, 31. jan. (Tanjug) — Po trinaestih letih bodo zavodni zračne puške. Gre za tako imenovane lahke strelnice nove konstrukcije in z novimi zmožnostmi, ustrezno za junorjska tekmovanja.

Senjska proizvodnja teh pušk se bo začela jutri; do konca leta jih bodo izdelali 10.000. Strelski zvezki Jugoslavije bodo poslali 8000 pušk, 2000 pa na tržišče. Za prihodnje leto bodo izdelali približno 20.000 teh pušk, ki jih zopet ne bomo več uvažali.

Nova Zastavina zračna puška je najbolj kakovostno orožje te vrste na našem tržišču. Tehta le 2,260 kilograma, naboji pa so 4,5 milimetrske domače izdelave. Balistične in druge značilnosti te puške omogočajo veliko natančnost pri ciljanju.

Zakaj tako?

Dovolj sladkorja bi lahko proizvedli doma - Grenki administrativni zadržki

LJUBLJANA, 31. januarja — Sladkor še vedno uvažamo kljub možnostim, da bi ga pridelali doma, kolikor ga potrebujemo. Čez tri leta, ko naj bi ga po dogovoru pridelali že 925 tisoč ton, pa bi ga mogli manjšo količino celo izvažati.

Toda tolikšen pridelek bi nemogoče uresničiti, če ne bomo prej obnovili in povečali zmogljivosti sladkornih tovarnov, kar naj bi storili v naslednjih dveh letih. Vendar je moč opremiti, ki je potrebna za predvideno obnovo sladkornih tovarnov. Vrbas in Senta izplačati iz rešenjske kvote in s sredstvi devizne amortizacije.

Ker je torej treba opremiti za obnovo sladkornih tovarnov uvoziti v določenem roku, so v Vojskovi izdali soglasje k uvozu, in sicer v breme vojskarske rešenjske kvote.

S tem pa se vedno ni krit del opreme, ki je pod posebnim režimom. Odkoli v visini dela amortizacije, za katerega OZD lahko kupujejo devize, s katerimi bi plačali opremo in nadomestne dele, deloča, da lahko pridelovalci sladkorja nakupijo od

ANDREJ ARKO

Stroji sploh ne mirujejo

Ljubljanska tovarna zaves Velana je leta 1975 ustvarila skoraj 250.000 dinarjev na zaposlenega - Izpolnjen tudi lanski plan - Delo v štirih izmenah

LJUBLJANA, 31. januarja — Čeprav smo glede gospodarjenja v naši branži mest najbolj širni v državi, se upravičeno bojimo, da po zaključnem računu ne bo nič, so poudarili v ljubljanski tovarni zaves Velana. To hkrati pomeni, da utegne biti v drugih delovnih organizacijah tekstilne branže še slabše. Zdi se pa, da ne škriplje samo v branži sami, temveč tudi izven nje.

Po zaključku tretjega čr. precej teističnih tovarni, ki triletske lanskega leta je bilo so izkazovale izgubo. Čeprav

TOZD PROMETNA TEHNIČNA ŠOLA
Jakičeva 23 — Zagreb (odrasli)
ENOTA LJUBLJANA — JARSKA 34 a

razpisuje naslednja delovna mesta za določen čas:

PROFESORJA za slov. in angl. jezik
PROFESORJA za matematiko in fiziko
ADMINISTRATORJA

popolna srednja šola
PROFESORJA za kemijo

5 ur tedensko
PROFESORJA za zgodovino in zemljepis

4 ure tedensko
PROFESORJA za osn. marksizma in teorijo

in prakso samoupravnega socializma

2 uri tedensko
UCITELJA za teh. risanje, str. elemente,

mehansko tehnologijo, tehniko vzdrževanja motornih vozil

10 ur tedensko — strojni inženir
UCITELJA za cestno prometne gradnje

2 uri tedensko — gradbeni inženir
UCITELJA za prevoz blaga, prevoz potnikov,

prometno tehniko, pravo in špedicijo

4 ure tedensko, inženir za promet
UCITELJA za statistiko, ekonomiko in

organizacijo podjetja, poslovanja v cestno prometnih podjetjih

4 ure tedensko — dipl. oec.
UCITELJA za obrambo in zaščito

1 uro tedensko — oficir JLA
KOORDINATORJA za delovnimi

organizacijami
6 ur tedensko — pravnik s prakso v cestnem

transportu

Kandidati za učitelje morajo izpolnjevati vse pogoje, ki so predpisani za delo v učnih vzgojnih zavodih. Prijave pošiljate na OOUR Šolskega tehnika škola Zagreb — enota Ljubljana, Jarska 34 a Ljubljana. Razpis velja 15 dni po objavi.

je bilo slišati, da bo na koncu leta bolj, pa utegne biti kvečjemu zabeleženo — med drugim tudi zastajanje, ker morajo po zaključnih računih poravnati razne prispevke iz dohodka, to pa po devetih mesecih ni bilo treba. Koliko bo takšnih, ki bodo uspeli poravnati vse obveznosti s tem, da jim bo potem še kaj ostalo, je danes težko reči, vsekakor pa jih bo bolj malo.

To bi lahko sklepali na primer Velane, ki je lani poslovala po planu in bo kljub temu imela bore malo ostanke dohodka. Velana se od drugih tekstilcev razlikuje tudi po tem, da je kapitalno intenzivna, medtem ko so drugi v glavnem delovno intenzivni. To med drugim dokazuje tudi podatek, da je Velana dosegla leta 1975 skoraj 250.000 dinarjev družbenega proizvoda na zaposlenega (350 delavcev), najboljši za njo pa nekaj nad 182.000.

Za tema dvema je praznina in velika večina slovenskih tekstilnih firm je dosegla družbeni proizvod pod 100.000 din, najslabše samo 48.000 din. Tudi lani je razmerje približno enako. V Velani so mnenja, da bi morali tekstilce obravnavati drugače kot drugo industrijo, kajti to je sorazmerno nizko akumulativna branža, pri plačevanju raznih davkov pa ima enake obveznosti.

Veliko bi lahko npr. tekstilcem pomagali s tem, da bi plačevali manjši odstotek v sklad za manj razvite. Pred prenosom pristojnosti glede teh davkov iz zveze na republiko je bilo tako sedaj pa ne več. Velana bo morala npr. za lansko leto pla-

čati v ta sklad približno 5 milijonov din.

Velana je lani planirala, da bo njena proizvodnja vredna 245 milijonov din. Objektivno težave so jih prisilile, da so z rebalansom sredi leta plan znižali na 205 milijonov din. Kot kaže, tudi tega niso dosegli v celoti, na račun nepravilnega dospelih oziroma montiranih novih strojev je zmanjkalo okoli 4 odstotka. Dohodek bo predvidoma okoli 60 milijonov, kar je ob približno enaki vrednosti proizvodnje lani in za okoli 14 odstotkov manj kot leta 1975.

Dohodek bo manjši zato, ker je Velana morala kupovati surovine po dnevnih, tekočih cenah, prodajati pa po cenah iz leta 1974. Povedati je treba, da so cene zaves bile v zadnjih sedmih letih samo enkrat popravljene — julija 1974, in sicer do 20 odstotkov, v letošnjem letu pa je predvidena nova korekcija cen. K manjšemu dohodku je precej pripomogla tudi sprememba parizke dinarja do zahodno-nemške marke, kajti Velana približno 70 odstotkov potrebnih surovin uvozi, in to predvsem iz ZRN. Kakšen pa bo ostanek dohodka, so dodali v Velani, pa je danes praktično nemogoče povedati med drugim tudi zaradi tega, ker obveznosti še niso znane.

Novi predpisi glede plačevanja, zmanjševanja zaloz v trgovinah itd. se tekstilcem dokaj poznajo. Velana je npr. občutila manjšo prodajo že decembra leta 1975, zaloge v domačih skladiščih pa so se kopičile do sredine lanskega leta, potem pa se je položaj pričel izboljševati.

Zaloge so bile ob koncu leta v veliki delovni organizaciji v glavnem v normalnih okvirih, toda precej na račun dejstva, da so v prvem

polletju skrčili proizvodnjo, in sicer za 40 milijonov din. Če tega ne bi naredili, so poudarili, bi danes imeli velike težave, saj trg kljub pozitivni v drugi polovici leta ne bi uspel prevzeti celotne, na začetku leta planirane proizvodnje. Na obseg proizvodnje je vplivala tudi negotovost glede preskrbe z uvoženimi surovinami, ki je trajala od marca do junija. Sicer pa bo Velana po predvidevanjih za korakom v letošnje leto s približno 4,5 milijona manjšo plačano realizacijo od fakturirane.

Delavci Velane delajo v štirih izmenah, prosti pa so samo ob državnih praznikih. Amortizacijo obračunavajo za pletilne stroje tri leta, za tkalne pa pet let, kar je za dva in polkrat več, kot predpisuje zakon. Stroji sicer v tem času tehnološko še ne zastarijo, postanejo pa neprimerni za proizvodnjo novih, kvalitetnih in modernih zaves. Naš cilj je, zagotavljajo v Velani, modernizacija proizvodnje, ki naj bi kljub večjemu fizičnemu obsegu proizvodnje potrebovala približno enako število delavcev. Nočno delo ženski zamenjujejo za avtomatizacijo in moško delovno silo.

Letošnji program predvideva proizvodnjo v vrednosti 280 milijonov din, to je približno 10 milijonov kv. metrov zaves. Glede na to, da je konkurenca na trgu z zavesami postala že dokaj močna, bo Velana v sedanjem srednjeročnem obdobju izboljšala predvsem kvaliteto izdelkov, ki naj bi bili konkurenčni tako glede cene kot tudi vzorov. V ta namen bodo ustrezno povečali opremljenost (še en sušilni in razpenjalni stroj) in seveda menjavali stare stroje z novimi.

Na koncu pa bi vseeno radi dodali, so poudarili predstavniki Velane, da kljub modernim strojem in zavzetemu delu še nismo dosegli vsega, kar bi lahko. Zato je naš drugi cilj do leta 1980 — iz obstoječih strojev potegniti čimveč.

ILIJIA BREGAR

YUGOTOURS

BORŠA POPUSTOV
za A C I člane

MOSKVA — LENINGRAD

odhod 3. februarja

8 dni, popust 20%,
cena 2.600 din

ATLAS

Titova 25 (v kozolcu)
320-852, 327-792

„Plinarji“ z roko v roki s kmetijci

INA bo kreditirala melioracijo površin v Sloveniji in Baranji

OSLJEK, 31. jan. (Tanjug) — Pripravljeni samoupravni sporazum med kmetijsko-živilskim sistemom Osljek, ki obsega celotni kmetijsko-predelovalni kompleks Slavonije in Baranje, in Ino naftaplina Zagreb o zagotovitvi kreditov za velike melioracije v družbenem sektorju kmetijstva tega območja. Znano je že, da je INA naftaplina Zagreb pripravljena zagotoviti okrog pol milijarda dinarjev kreditov za kmetijsko-živilski sistem Osljek v ta namen. S tem in drugim sredstvi bi lani do leta 1980 v Slavoniji meliorirali okrog 90 tisoč hektarov. Dolgoročni program ok. 1985, leta sicer predvideva melioracije v Slavoniji in Baranji na površini več kot 161 tisoč hektarov. To bi stalo skupno več kot 3 milijarde dinarjev. Kot so že večkrat poudarili na najvažnejših družbenopolitičnih in gospodarskih posvetih na tem območju, so melioracije življenjsko važne za kmetijstvo Slavonije in Baranje, saj je glede na vodni režim rodovitnost dveh tretjin zem

Nastop lavreatov

Prvonagrajenca mednarodnega violinskega tekmovanja »Vaclav Huml« na abonmajskem koncertu v Zagrebu

Pred desetimi dnevi se je v Zagrebu končalo prvo mednarodno violinsko tekmovanje »Vaclav Huml«. Žirija, ki ji je predsedoval slovenski mehiški violinski virtuos poljskega rodu Henryk Szeryng, je glavno nagrado — nagrado »Zlatko Baloković« — podelila dvema violinistoma. Oba sta si tako priborila pravico in čast — nastopiti na abonmajskem koncertu Zagrebske filharmonije v veliki koncertni dvorani »Vatroslav Lisinski«.

Na koncertu, ki ga je vodil mladi poljski dirigent Stanislaw Wislocki, sta se torej v petek, 28. januarja, predstavila lavreati svetovskega violinskega tekmovanja Levon Ambarcumjan in poljski violinist Barbara Gorzynska.

Levon Ambarcumjan se je rodil leta 1955. leta v Moskvi, kjer se je študiral na specialni glasbeni šoli »Čajkovski« in na centralni šoli moskovskega konservatorija, najprej v razredu Jurija Jankeleviča, zdaj pa v razredu Igorja Bezrodnega.

Koncertiral je v Sovjetski zvezi, Jugoslaviji in na Madžarskem, posnel pa je tudi nekaj gramofonskih plošč. Barbara Gorzynska se je rodila leta 1953. leta v Cmielovu in je učenka Zemonia Pioszaja, pri katerem je študirala na visoki glasbeni šoli v Lodzu. Leta 1972 je na tekmovanju poljskih violinistov v Lublinu osvojila prvo nagrado.

medtem ko je na mednarodnem tekmovanju violinistov v Poznanju dosegla tretjo nagrado. Kot solistka je doslej nastopila v Čehoslovaški, Bolgariji, na Madžarskem, v Nemčiji in na Švedskem. Snela je tudi za gramofonske plošče.

Oba mlada umetnika imata torej že nekaj umetniških izkušenj, obema zagrebska preizkušnja torej ni bila prva. V mednarodni areni pa sta vendarle dosegla pomemben mejnik v svoji komaj dobro začetni karieri. Zagrebsko mednarodno violinsko tekmovanje sicer še nima tradicije, renome pa mu lahko ustvari prva dva lavreata. Njun uspeh na evropskem odru bi bil hkrati uspeh in potrdilo kvalitete tega tekmovalnega srečanja. Dovolj razlogov torej, da sta na abonmajskem koncertu orkestra Zagrebske filharmonije oba mlada umetnika dosegla živo zanimanje občinstva, ki je veliko koncertno dvorano »Vatroslav Lisinski« skorajda povsem napolnilo.

Kot prvi je nastopil Levon Ambarcumjan; predstavil se je s Koncertom za violino in orkester Jana Sibeliusa. Ambarcumjan je prikazal odlično tehnično pripravljenost, bogato tonsko niansiranje in sposobnost uravnarjanja obilne glasbene strukture. V samostojnem in skupnem, solističnem orkestralnem izrazu. Nje-

gova igra je tu in tam izdajala nekaj mladostne vihravosti, ki v posameznih frazah premikih ni obstala na tako imenovani zlati sredini, ampak je segla po ekstremnih dinamičnih odtenkih, ki so bili odsev temperamenta in neugane muzikantske narave.

Barbara Gorzynska je nastopila s Koncertom za violino in orkester Felixa Mendelssohna Bartholdyja. Njena tehnična pripravljenost je bila izredna. Tonsko oblikovanje je bilo izredno ujeto v lirskih odtenkih Mendelssohnovega violinskega koncerta, izredno perfektnostjo in muzikalnostjo pa so bili odigrani vsi virtuozni pasusi, pri čemer je Barbara Gorzynska narekovala na dobo zmogljivosti hitrega tempa (v zadnjem stavku). Poljska violinistka je pokazala zrelo, pretežno igro, ki pa je bila ponekod kar se za preveč samozavestno vodena, kar je orkestru in dirigentu naložilo nekaj dodatnih skrbi. Mladostna neuganost je tudi poljski violinistki vzbujala nekaj pozitivnih točk. Da sta oba mlada umetnika čutila veliko odgovornost, ki je odsevala v tremi, smo občutili z dodatnimi skladbama. Ambarcumjan je dodal Paganinija, Gorzynska pa Bacewiczevo. Prvi je po zelo dobrem zvočnem stavku Sibeliusa precej površno odigral Paganinija; druga pa je po zelo hitrem zadnjem stavku Mendelssohna zalagala nena- vado umirjeno, zrelo. Oba prvonagrajenca sta prikazala izredno nadarjenost, možnost mednarodne kariere se kljub veliki konkurenci ponujata tako ruskemu violinistu kot poljski violinistki. Na abonmajskem koncertu pa je nekaj prednosti vseeno pridobila poljska violinistka. Poljak je bil tudi dirigent Stanislaw Wislocki, ki je po izredni spretnosti z orkestrom Zagrebske filharmonije v drugem delu poudaril še Brahmsovo Prvo simfonijo v c-molu, opus 68. V tem drugem delu je dirigent dosegel izredno oblikovno in vsebinsko nazornost, velike odlike pa je prikazal tudi orkester, ki je bil zelo dobro pripravljen in je tako skupaj z dirigentom dosegel prodoren uspeh.

PAVEL MIHELČIČ

NAGRAJENCA ZAGREBSKEGA VIOLINSKEGA TEKMOVANJA — Barbara Gorzynska in Levon Ambarcumjan

Kateri so najboljši

Rojstvo slehernega mednarodnega tekmovanja ni lahko: organizacijski sporeditaji in sorazmerno niska raven tekmovalcev sta poljska, ki sta skoraj obvezna tedaj, ko si tekmovanje šele išče svoje pravo mesto in priznanje v mednarodni glasbeni javnosti.

Sedaj, ko je zagrebsko tekmovanje »Vaclav Huml« za nami, lahko ugotovimo, da je (kljub temu, da je bilo prvo in da sedaj tekmovanja takega obsega ni bilo v Jugoslaviji) popolnoma uspelo in srečno obšlo vse tako nevarne črte, ki bi ga utegnile ogroziti. Večina nastopajočih violinistov je pokazala izredno visoko raven; med drugimi to dokazuje tudi dejstvo, da se je žirija ob koncu zadnjega, tri ure dolgega zasedanja, odločila za razdelitev prve nagrade na dva tekmovalec: nagrado, ki nosi ime najbolj znanega Humlovec učenca, »Zlatko Baloković«, si delita Poljaki: Barbara Gorzynska in sovjetski violinist, Armelec Levon Ambarcumjan. Gorzynska je bila gotovo najboljša uspešna v tem tekmovanju, saj si je poleg prve nagrade priborila še posebno nagrado v višini 2000 dolarjev, katero je razpisal Henryk Szeryng za najboljšo iz-

vedbo Larga in Fuge oboje mehiške glasbe Juana Carrilla. Drugo nagrado je prejel Kanadčan Philippe Djokic, ki je po oceni niza raven tekmovalcev sta poljska, ki sta skoraj obvezna tedaj, ko si tekmovanje šele išče svoje pravo mesto in priznanje v mednarodni glasbeni javnosti.

Prvi stavek Jarnovičevega tretjega koncerta je bil obvezen za vse tekmovalec v prvi etapi. Najboljše interpretacije tega dela — nemškemu violinistu Christopherju Poppeju — bo Dubrovniški festival omogočil nastop na letošnjih prireditvah. V drugi etapi je bila obveza na izvedbo ene od jugoslovanskih sonat: večina tekmovalcev se je odločila za »Sonate slave« J. S. Slavenke, ki je Djo- kic je igral sonato Cipre, romunska violinistka An-

da Marina Petrovič pa je za izvedbo violinske sonate Juraja Stahuljaka prejel posebno nagrado enega od organizatorjev tekmovanja »Croatia concerta«.

Zadnji večer je bila slovesnost: predsednik Henryk Szeryng je prebral odločitev žirije in podelil nagrade. V svojem govoru je še posebej pohvalil spremljevalce: pianiste, posebno Ljerkko Bjelinski, ki je zadnji hip vskočila z izredno težkim programom, zagrebsko filharmonijo, ki je pod vodstvom Mladena Bašića spremljala tekmovalec v finalu, in celotni organizacijski odbor. Publiko je ob navzočih predstavnikov kulturnega in političnega življenja, diplomatskih predstavnikov in vse žirije ter organizacijskega odbora z velikim navdušenjem, pliskanjem in mestoma celo skandiranjem spremljala izvajanja štirih nagrajenecov tega tekmovanja. Generalni sekretar tekmovanja prof. Zlatko Stahuljak je tako po končanem koncertu lahko z upravičeno samozavestnim glasom zaključil prvo tekmovanje »Vaclav Huml« — in obljubil, da bo naslednji začetek organizacijskega priprave za prihodnje tekmovanje v letu 1981.

ROK KLOPČIČ

Za napredek matematike

Petnajst seminarjev iz matematike in fizike — Prispevek Društva matematikov, fizikov in astronomov SRS k strokovnemu izpolnjevanju učiteljev

Med osnovnimi nalogami Društva matematikov, fizikov in astronomov SRS Slovenije, ki je bilo ustanovljeno v začetku leta 1949, je bilo in je strokovno izpolnjevanje članov in izboljševanje pouka na naših šolah. Po vojni ustanovljene šole, zlasti srednje, so močno pogrešale izkušene učitelje za pouk matematike. Njihove zbirke so bile siromašne. Pouk fizike se je omejeval na besedo in kredo. Tako stanje je bilo mogoče izboljšati le s poučevanjem učiteljev, ki jim je bilo treba pokazati, kako lahko s preprostim sredstvi poživijo pouk fizike; po-

zati, kakšne so pravzaprav njene metode. Zato je društvo organiziralo strokovna in metodna predavanja, ki so se jim v letu 1956 pridružil tudi strokovni izpolnjevanje članov in izboljševanje pouka na naših šolah. Po vojni ustanovljene šole, zlasti srednje, so močno pogrešale izkušene učitelje za pouk matematike. Njihove zbirke so bile siromašne. Pouk fizike se je omejeval na besedo in kredo. Tako stanje je bilo mogoče izboljšati le s poučevanjem učiteljev, ki jim je bilo treba pokazati, kako lahko s preprostim sredstvi poživijo pouk fizike; po-

Prvi tečaj iz eksperimentalne fizike so skušali pomagati učitelju fizike pri iskanju takšnih metod dela, kjer si ne more pomagati s posebnimi fizikalnimi kabinami in s kupljenimi učili. Vrsta seminarjev iz fizike, ki so se začeli leta 1961, pa je upoštevala, da so se fizikalna doganja razširila, in da je zato potrebno učiteljem, ki so študirali pred mnogimi leti, njihovo znanje osvežiti in dopolniti z novimi doganjami. Zato je seminar v Portorožu (1961) obravnaval polpredvidne in razpad be- alno in moralo nekaj žrtvovati ter delati z modernimi

minarja v Ljubljani (1965) in 1966) pa kvantno mehaniko in osnovne delce, oziroma supraprednost, statistično mehaniko in novosti iz astrofizike. Nove možnosti v eksperimentiranju, možnosti za nabavo sodobne opreme za naše zbirke učil, nove tehnike merjenja, so zajeli seminarji o elektronski pri pouku fizike (1968), poglavljih iz fizike optike (1971), atomih srednje šole je seminar o novem računalstvu (1972) pokazal na razvoj numeričnih metod v matematiki in njihovo uporabo, o vse večji uporabi matematike v dru-

opremo, ki veliko hitreje in lažje pripelje do rezultatov. Šole so po teh seminarjih dobile laserje. Okoli 30 šol je po seminarju o atomu uvozilo opremo angleške firme Teltron za pouk atomike. Republiška izobraževalna skupnost je to modernizacijo podprla in plačala polovico stroškov za nakup. Seminarji iz matematike so se začeli v letih reformiranja pouka matematike na gimnazijah. Osvežiti je bilo treba znanje o matematičnih strukturah in verjetnostnem računu (1964), poglabiti predstave o vektorskih prostorih in osvežiti uporabo v elementarni matematiki (1967). Ob uvažanju elektronskih računalnikov v gospodarstvu in pouka računalništva v srednji šoli je seminar o novem računalstvu (1972) pokazal na razvoj numeričnih metod v matematiki in njihovo uporabo, o vse večji uporabi matematike v dru-

gih panogah je pričel seminar o mestu matematike v ekonomiji (1974). Seminarja o mehaniki tekočin (1975) in o topologiji (1976) sta na klasično snov pogledala s sodobnih stališč. Letošnji seminar se lotiva poglabitve v astrofiziko, ki jo terja pouk astronomije na srednjih šolah. Potekal bo v srednji šoli. Predavanja izhajajo v Obzorniku za matematiko in fiziko, ki je ravno pri prvi letošnji številki začel svoj 24. letnik. Od prejšnjih seminarjev so vsa predavanja izšla v posebni brošuri je za 5. in 6. fakultetni seminar, od drugih pa je posamezna predavanja. Tako si seminarji bogatijo tudi našo strokovno literaturo. Pri organizaciji seminarjev so z Društvom matematikov, fizikov in astronomov SRS sodelovali tudi odesk za fiziko in matematiko FNT. Inštitut za matematiko, fiziko in mehaniko, Inštitut Jožef Stefan in Zavod za šolstvo SRS. Del sredstev za seminarje je nekaj časa prispevala Republiška izobraževalna skupnost. Pri dveh seminarjih je sodelovala tudi Republiška raziskovalna skupnost.

Pomembno je dejstvo, da

Retrospektiva v Moderni galeriji
MATEJ STERNEN: »V SPREMINJAJI ZIDI« — Z velike umetnikove retrospektive razstave v ljubljanski Moderni galeriji.

Piscev ne manjka

Pestra vsebina Loških razgledov, ki so narasli v obsežen zbornik razprav in poročil o nekdanji in sedanji Loki

Za praznik škofjeloške občine je izšel že 23. letnik Loških razgledov. Po tolikih letih ni manjkalo misli, da bi uredniki v zadregi za prvo, pa je prav nasprotno — vedno več je sodelavcev in se poleg starih, zvestih in solidarnikov oglašajo vsako leto še novi, mlajši ter posegajo na različna področja znanosti o zgodovini, arheologiji, etnologiji, geografiji in biologiji. Arheološki deli so bili loško ozemlje raziskovane, znane so le bolj slučajne najdbe. Samo izkopavanje Zgornjega stolpa je bilo sistematično. Zdalj poročila R. Brank o najdbi rimskega vodovoda nad Trnjam, hkrati pa na zemljevidu, ki si ga je izdelal, so bili najdeni antični predmeti. C. Avguštin ob starih slikah kaže zgodovinsko-urbanistično podobo Loke. P. Blaznik navaja zanimive primere obsebo, zapisanih v loških dedelno-sodnih protokolih iz let 1625 do 1637, ki smo jih po 17 letih ugriranja dobili nazaj iz dedelne arhive v Celovcu. J. Šifer predstavljata Jerneja Šiferja iz Zabinice, pravadnega kolovodja loških podložnikov v 17. stoletju, ki ga Tavcar omenja v Viseški kroniki. V. Širbar primerja srednjeveške železne izdelke, ki so bili izkopani v Škofji Loki, z onimi, ki jih je sam izkopal na tleh nekdanjega freisloškega trga Gutenberg ob doleni Kriki. B. Korošec opisuje kostirni vrč loškega kovarkega čeha iz leta 1708, pri čemer pa ne razloži nerazumljivega izraza »weinerer« v graviranem napisu »Candel einerser Smeden Prudeschaft, Morda graver ni razumel in je vrezal enine ners namesto zimernes. Sle- di Čevčeva analiza o nagrobni- ku viteza Raspa, ki ga je najbrž E. Strahl dal prenesti iz tlaka loške župnijske cerkve v svoj grad v Stari Loki. I. Sedej razglablja v razpravi »Ideološke korenine sloven-

ske mitologije v delih Gvido- na Birole in Maksima Ga- sparija« o temeljih »narodne umetnosti« teh dveh slikar- jev. F. Planina piše o življenju in delu botanika Franca Jesenka, ki mu je Muzej slo- venskega naravnega zgodovinskega razvoja lani odkril ploščo na rojstni hiši v Loki. Go- spodarske razmere osvetljujejo članki: N. Vidic-Leben »P. narstvo na Praprotnem«, M. Sterle »Glavinikarstvo od sre- dine 18. do sredine 20. sto- letja na Loškem« (po arhi- vskih virih in po terenskem študiju delovnega procesa). M. Stanonik »Ledenice v z- rehr«, J. Tušek »Poskus oris- razvoja lesne industrije na Tradi in J. Kumer »Proiz- vodnja in usmerjanje škofje- loških kmetij«. F. Študi piše o stoletnem razvoju gasilstva

PAVEL MIHELČIČ

Film o Tesli pred snemanjem

ZAGREB — Snemanje igrane- ga filma »Življenje Nikola Tesle« se bo začelo na jesen v rojstni vasi slavnega uč- njaka, Smiljanu v Liki. To bo produkcija Zagrebfilma in partnerjev iz ZDA, pri čemer je želja teh partnerjev, da zaupajo glavno vlogo znan- mu ameriškomu igralcu Ro- bertu de Niro, ki je na z- naj res podoben Tesli. Reži- ser Krsto Papic je povedal, da so doslej številni ameri- školi producenti pokazali zani- manje za realizacijo tega na- črta. Film naj na traten način op- zori na znanstveno tehnične zasluge Nikola Tesle v raz- vajanju materialnega temelja moderne svetovne civilizacije in na zelo pomembno navzo- čnost Teslovega dela pri n- jej. Film bo prikazal bo in dra- mo genialnega humanista ter profanacijo njegovih izumov, ki namerajo da bi služili kor- istim vsega človeštva, služijo pa tudi. Preko filma bo res- nica o Tesli prodrla do 50 in sto milijonov gledalcev (na- našnjega sveta, in to bo hkr- ti najtrajnejši spomenik, ki- ga lahko postavimo Tesli tudi za prihodnost. Da bi ustvari- li čim kvalitetnejšo osnovo za scenarij, so v preteklih dveh letih pregledali, odbrali in ovrednotili velik fond doku- mentacijskega gradiva, kakih 40.000 dokumentov iz muzeja »Nikola Tesla« v Beogradu ter okoli 10.000 dokumentov iz drugih virov, vključno iz ZDA.

Pod zaglavljen Zapisnik in poročila je objavljenih še 16 drobnih prispevkov, od kate- ri bi študijo T. Stefeta o dnevnih migracijah v občini Škofja Loka s prilženimi ta- belami lahko ustvarili tudi v glavni oddelki Razgledov. Isti avtor je napisal tudi »Socio- loške implikacije ob odpira- nju rudnika urana Zirovski vrh«. Tu sta tudi spominska članka umrlih M. Subica in L. Baeblerja, ki se je rodil v Zireh. Druga poročila so prispevali F. Planina, T. Kri- fic, M. Gregorič, D. Novak, C. Zupanc, D. Plestenjakova in F. Študi. Kot navadno se zbornik končuje s poročili o loškem muzeju, muzejskih izletih, obnem zboru Mu- zajskega društva in s kroni- ko, ki jo že skozi vrsto let sestavlja J. Eržen.

FRANCE PLANINA

Stopnje izražanja

Marjan Remec, Ida Brišnik-Remec in Ludvik Pandur razstavljajo v »Ateljeju 77« ljubljanske Moderne galerije

Trile gostje iz Maribora oziroma iz severovzhodne Slovenije, Marjan Remec, Ida Brišnik-Remec in nekdanji član mojstrske delavnice Kr- sta Hegdušica v Zagrebu, Ludvik Pandur so nam pri- nesli s svojimi slikami spo- ročila, ki se v marsikateri raz- likujejo od sodasnih favoriziranih iskanih v slovenskem srednjem, se pa v nekaterih sestavnih tudi ujemajo. Predvsem tam, kjer gre za formalistične impulse in manj tam, kjer prevladuje še prvinska, impulzivna in neredno čustvena težnja za močnejšim izrazom ali anga- žiranostjo.

Prvo velja v nekaterih po- gledih za sedanje slikarstvo Marjana Remca. Poskus zdr- ževanja nadrealističnih pred- stavnih izhodšč s sodobno formalno izražnostjo in občutljivostjo za nekatere metierske dognosti je rodil nejasen slikarski svet v tem- nih tonih, grajen na pred- stavni spekulaciji in učinskih barvah svetlobnih žarišč. Ne- dvomno so dobro vključuje v sodane dosežke srednje vrednosti evropske upoda- bljajoče umetnosti, šče pa se izčiščeno, izviračajo iz ne- dvomnosti izhodšč in kon- nih celovitih predstav zaše-

nega. Predvsem dekorativno živ- ljenja ploskev je predmet si- karskih naporov Ide Brišnik- Remec. Rastlinski motiv, iz- bran detail ali izrez, povečan v nosilo prvo ploskovno občutne slike, obogaten z nekaterimi ritmičnimi vred- notami in barvnimi poživili se odlikuje z neredno pre- misljeno in učinkovito plo- skovno in barvno kompozici- jo in celo z zamisel izrazo- stjo v likovnem tekstu.

Angažiran slikar v nepro- gramskem pomenu je Ludvik Pandur. Pripada ekspresio- ničnim tokovom, ki so kot sopotna sestavina nenehno navzoči in pretežno celo ak- tualni v evropskem slikarstvu oziroma umetnosti. Obvlada risbo in barvo, med tehni- kama je proučil in v okviru lastnih izraznih iskanih aktu- aliziral pastel.

Sedanje Pandurjevo slikar- stvo je motivirano z izoni- ko-komuniziranim raz- menjem sodobnih življen- skih pojavov oziroma njho- vih aktorjev. V oblikovnem pogledu je nasiteno znanja in dosežkov dosežanih sil- karskih smeri in slogov, je pa zlitto v emotno organizme, v katerih se oblikovne in vse- binske sestavine s pomočjo

odmerjenega omejevanja (ali obzirnega stopnjevanja?) do- polnjujejo. Pandurjeva slika je kot pogled skozi oroseno šipo, v kateri smo malonar- no obnili majhno okence, v katerem se zgoščajo struk- ture njegovega razviračene- ga barvnega tkiva v anekdo- to, prizor, šok. Takta grad- nja svedoča omogoča smotno zgoščevanje sporočila in kon- šni učinek, hkrati pa zahte- va pomnjenje vseh elemen- tov gradnje slikarskega orga- nizma. To je sodobni figura- tivni in figurativni ekspresio- niz, sodobno angažiran in hkrati močno osebo in re- gionalno oboježen — v po- zitivnem pomenu besede.

JANEZ MESESNEL

Smrt francoskega skladatelja

PARIZ — V pariškem pred- mestju Louveciennes je v 70. letu življenja umrl francoski skladatelj in dirigent Paul Durand, znan v svetu po svo- jih pesmih »Mademoiselle de Paris«, »Bolero«, »Zvoki har- monike«. Bil je dolgoletni dirigent »Casino de Paris«, znan pa tudi po številnih koncertih v ZDA in Evropi, posebej v letih od 1949 do 1951.

aria, nadaljuje tradicijo prirejanja razstav, izdo- kov, storitev in dejavnosti učencev poklicne kovin- ske šole, poklicne oblači- ne šole in posebne po- kljene šole, katere namen je prikazati delo in življen- je učencev šolske skup- nosti pri teoretičnem in praktičnem pouku ter v izvenskolski dejavnosti.

Predavanja o arhitekturi v tržaškem Kulturnem domu

TRST — Narodna in štud- jska knjižnica v Trstu prire- ja v Kulturnem domu v ulici Petronio četrti cikla predavanj o razvoju slo- venske arhitekture. Preda- vali bodo priznani stro- kovnjaki iz Ljubljane in sicer dr. Marjan Zadnikar o predromantični in roma- ski arhitekturi, (2. 2.), dr. Ivan Komelj o gotski ar- hitekturi (16. 2.), prof. dr. Nace Sumi o arhitekturi 16. in 17. stoletja (2. 3.), dr. Ivan Sedej o ljudskem stavbarstvu (16. 3.), prof. dr. Nace Sumi o arhitek- turi 18. in 19. stoletja (16. 3.), dr. Nace Sumi o arhitek- turi 19. stoletja (16. 3.), dr. Nace Sumi o arhitek- turi 20. stoletja (16. 3.).

Kipar in slikar razstavljata

LJUBLJANA — Na novi lokaciji Letka v Aleševčevi ulici bodo 8. februarja ob 18. uri odprli razstavo aka- demskega kiparja in grafi- ka Janeza Boljaka ter akad. slikarja Zvezda Apol- onia. O umetniškem delu avtorjev bo spregovoril Aleksander Bassin, kultur- ni program pa bo izvajal ljubljanski pihalni trio: flavti: Fedja Rupel, klarinetist Igor Karlin in fa- gotist Vlado Cerne. Igralec Tone Kunther bo recital Prešernovo »Zdravljico in Sonet nesreče«.

Dva razstavljalca v Labirintu

LJUBLJANA — V sredo, 2. februarja ob 18. uri od- pro v prodajni galeriji Mladinske knjige Labirint v pasaji Trga revolucije razstavi dve avtorjevi. Franc Kolkaj bo razstavil svoje vitraje (slike na ste- kl), Momo Vuković pa svoje skulpture. Ob raz- stavi bosta odprti do 23. februarja.

Razstava centra poklicnih šol

KOČEVJE — Pod po- kroviteljstvom občinske konference ZKS so v li- kovnem salonu odprli raz- stavo centra poklicnih šol iz Kočevja. Razstava, ki bo odprta do 5. febru-

Mednarodna razstavna dejavnost

Odmevi na veliko razsta- vo J. Cluhea v Amsterdamu in nove predstavitve

Slovenski slikar Jože Cluhea iz Ljubljane je odino tudi v novo leto stopil v veliko raz- stavno dejavnost. Po raz- stavi v ljubljanskem Labirintu decembra in nastopu v krogu likovne skupine, ki zdi razstavlja v ljubljanski banki, ima januarja in febru- arja na sporedu še samostoj- ni razstavi grafik in likov- nem centru v Velenju in v Slovenji Gradcu. Kot redni član galerije »Sessession Graz« je januarja razstavil tudi ve- liko na pieksi steklo v gale- riji »Am Taubemarkta« v Lin- zu v Avstriji.

Posebno odmevnost pa si je Cluhea pridobil na Nizozem- skem. Po razveljavljenem uspe- hu, ki ga je dosegel nedavno v znamenitem Van Goghovem muzeju v Amsterdamu, je iz- šlo v nizozemskem dnevnem tisku in revijah tudi več po- vahvalnih ocen. Med njimi isto- pata zlasti dva dolga, s likov- nim reprodukcijami Cluho- vih del opremljena članka umetnostnega zgodovinarja, kritika in esejista Emila Ma- llerja v reviji »Elseviers« in reviji »Avvenue« v Amsterdamu. Melij pod naslovom »Ikone za zahodne ljudi zelo pozitivno ocenjuje Cluho- vumetnost in meni, da vzhod- njaske mističnost povesje in zahodni intelekt. Scheep- maker pa v naslov obsejnega članka, ki sega čez dve strani in v katerem se dotika tudi sicer najvišjih vponov jugo- slovanske likovne umetnosti, navajajoč Mostoviča, Hege- dušica, Milosavljeviča, Berni- ka, Stupico in druge, vidijo- no nalogo, na primer Genera- lica in Rubizna, citira Clu- hovo besedilo: »Ne v širino, am- pak v globino«. V prilogi članka so objavili tudi barvno re- produkco »Legende o tre- tjem«, ene izmed variant na Cluho- v »Prophet«, delo, ki ga je revija »Avvenue« izbrala za grafiko meseca.

Minuli petek so v gale- riji Aemstella, v eni izmed amster- damskih občin Amstelveen odprli tudi novo Cluhovo raz- stavo, zbirko iz cikla o Don Kihotu.

B. P.

Nagrajen »Kmečki upor 1573«

ZAGREB — Film režiserja Vatroslava Mimice »Kmečki upor 1573« v proizvodnji za- grebskih podjetij »Nadran- films« in »Croatia-films« je do- bil glavno nagrado »grande premios« na nedavno konča- nem šestem mednarodnem fe- stivalu igranega filma v San- taremu na Portugalskem.

Odbor za kadrovske zadeve

Grafičnega podjetja GORENJSKI TISK KRANJ

po 22. členu statuta objavljena prosto volilno delovno mesto

VODJE komercialne- ga sektorja

Kandidat mora poleg splo- snih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje: — da ima visoko ali višjo izobrazbo ekonomske ali komercialne smeri, 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 3 leta na odgo- vornih delovnih mestih v komercialni — da ima ustrezne moral- nopoliitične vrline. Delo se združuje za nedo- ločen čas s polnim delov- nim časom. Ponudbe z dokazili o izobrazbi in izku- stvenosti, ter kratkim življenjepisom sprejema tajništvo podjetja 15 dni po objavi pod šifro »125«.

NOVO! V VSEH KIOSKIH

DOSJE XX. STOLETJA

REVIJA O SODOBNIH DOGODKIH IN POJAVIH

Aprilska vojna

Med tem ko je puščičasta Simovičeva vlada poskušala pripraviti k svoji »mi- roljubnosti«, se je Hitler pripravljal za napad na Jugoslavijo in njeno uničenje

VELIKI DESANTI

Atentat na Churchilla

V zadnjem trenutku je atentat preprečen in prav gotovo so vsi člani skupine pomrli iz oči v oči z britanskim premiorom

SPJONSKA AFERA STOLETJA

Afera Rosenberg

Devetletnega Julija 1953 so v zaporu »Sing- Sing« ustrijali Julija in Ethel Rosenberg, ki sta bila obtožena, da sta izdala tajnost ameriške atomske bombe

NOVO!

Za upeljevalnico

Zbori skupščine občine Ljubljana-Bežigrad so sprejeli odlok o spremembi zazidalnega načrta pokopališča Žale

LJUBLJANA, 31. jan. — Vsi zbori skupščine občine Ljubljana-Bežigrad so danes med drugim razpravljali tudi o »predlogu odloka o spremembi zazidalnega načrta prostorske ureditve centralnega pokopališča Žale v Ljubljani« in ga soglasno sprejeli.

Predlog odloka so nato ločeno obravnavali na sejah vseh treh zborov. Na seji zboru krajevnih skupnosti je delegat KS Boris Kidrič opozoril, da so bili postopki ob načrtovanju upeljevalnice dolgotrajni in zakoniti in da njihova delegacija v celoti sprejema predlog odloka. Tudi delegat Posavja je v imenu svoje KS izrazil željo, da se čimprej začne graditi nova pokopališča, saj je bila razprava vsestranska. Predstavnik KS Stadion je govoril o dosedanjih voznih pokopališčih na upeljevalnici v Avstriji in Beogradu in soglasno podprl predlog odloka,

kot tudi delegacija KS Tomačevo in KS Savsko naselje. Predsednik gradbenega odbora za gradnjo upeljevalnice in predsednik IS mestne skupščine Albin Vengust je poudaril, da je upeljevalnica po sveti čedalje bolj pogosto in poljski odločitvi za plinsko peč in ogrevanje, problem onesnaževanja, velikih in malih žal, izbor najboljše peči s prav tako garancijo in neprimernost izraba krematorij. Predlagal je, naj bi sprejeli slovenski izraz upeljevalnica in upeljevaljevanje. Delegati zborov KS so soglasno sprejeli odlok.

Tudi na seji družbenopolitičnega zbora in zbora združenega dela so se delegati soglasno odločili za sprejem predloga odloka o spremembi zazidalnega načrta prostorske ureditve centralnega pokopališča Žale v Ljubljani. Po osnutku spremembe zazidalnega načrta je »predvidena lokacija upeljevalnice in upravnost-poslovnega programa vzhodno od Tomačevske ceste in severno od Parka herojev na obstoječem delu centralnega pokopališča, Hkrati s spremembo lokacije upeljevalnice se spreminja tudi značaj Tomačevske ceste od aleje na dvopasovno cesto in predvideva večja parkirna površina zahodno od Tomačevske ceste nasproti objekta upeljevalnice.« kot piše v odloku.

Zabit že sedmi pilot

LJUBLJANA, 31. jan. — Sredi oktobra so pričeli graditi novi Karlovski most. Nekaj časa ni bilo videti, da bo na tistem mestu nekakšna zgradba, ki naj bi rešila enega izmed najožjih prometnih zamaškov. Večkrat smo že poročali, kako napreduje gradnja mostu, saj gre za trenutno največje tovrstno gradbišče v Ljubljani. Danes so zabetonirali sedmega od osemnajstih pilotov, na katerih bo stal novi most. Vrtino za najgloblji pilot so morali »izkopati« 40 metrov globoko, trije pa globoko okoli 38 metrov, ostale pa okoli 20 metrov in manj. Na levi strani Gruberjevega prekopa so končali štiri pilote (teren je ugodnejši), na desni, kjer morajo »koptati« zelo globoko, le tri pilote.

Foto: S. Bistič

Razgibana rast

Razvoj v bežigradski občini — Gradnje, rekonstrukcije in modernizacije — 1500 stanovanj

LJUBLJANA, 31. jan. — Delegati zborov bežigradske občinske skupščine so na današnji seji sprejeli predlog smernic o družbenoekonomskem razvoju občine v tem letu in predlog programa družbenega razvoja Ljubljane. S tem nameravajo zagotoviti razgibano rast gospodarstva in večjo produktivnost, učinkovito prilagajanje potrebam trga, povečati izvoz itd.

Letos bodo pospešeno investirali v novogradnje, rekonstrukcije in modernizacijo objektov, posebno skrb pa bodo posvetili programu izgradnje objektov družbenega standarda iz obseh samoprispevkov. Graditve mislijo nove komunalne naprave, nove ceste, tržnico, pripraviti in opremiti zemljišča za novogradnje, nove avtomobilske postaje in obratnišča. Sprejeti nameravajo novi prometni režim in ga dopolniti z razvojem prometa v občini in Ljubljani. To leto bodo v bežigradski občini dogradili najmanj 1500 stanovanj, od tega 140 v okviru individualne gradnje.

Delegati zborov so soglasno sprejeli predlog družbenega dogovora o spomenikih, spominskih ploščah in drugih obeliskih NOB in socialistične revolucije ter o postavljanju novih. Prav tako so sprejeli predloga družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za podeljevanje priznanih uspehov udeležencem NOB in drugih vojn ter priznanj spoznanja o načinu oblikovanja, delu in pristojnosti skupščine skupnosti in njenih organov za izvedbo programa izgradnje objektov družbenega standarda na območju ljubljanskih občin.

I. R.

DOBER DAN, LJUBLJANČANI!

Ljubezen do ptic

Prof. France Šušteršič o kanarčkih — žlahtnih vrvcvih ob vsakoletni razstavi društva za varstvo in vzgojo ptic

LJUBLJANA, 31. jan. — Na gimnaziji Ivana Cankarja v Sušicah ulici razstavljajo te dni člani društva za varstvo in vzgojo ptic Ljubljana. Eden najstarejših članov društva upokojeni profesor matematike in fizike France Šušteršič nam je povedal o svojem delu:

»Ljubezen do ptic in do narave sem podedoval po očetu. Že kot otroku mi je bilo v največje veselje delo na vrtni, saj sem gojil več kot sto vrtnic. Takoj ko sem postal samostojen, sem se začel ukvarjati s pticami. Zdal gojim kanarčke pevice, imenovane žlahtni vrvcvi. Vsako leto gojim le 14 samič in 7 samčkov. Pomembna je namreč kakovost, ne pa množina. Imamo enega najboljših rodov kanarčkov pevec, vzgajal sem ga več kot deset let po načelih genetike.

To ni edino moje delo s pticami. Načelno vseh družtev ljubiteljev ptic je varstvo tuzanjskih ptic in gojenje

PROF. FRANCE ŠUSTERŠIČ: potrpežljivo delo s pticami

sobnih ptic, tako mi ne manjka tudi dela v naravi. — Pri nas sta samo dva mednarodna sodnika za ocenjevanje ptic pevecov. Nam lahko poveste o tem? »Delo mednarodnega sodnika je zelo zahtevno in lepo, zahteva zelo izvrstne posluš. Ocenjujemo štiri pevice naenkrat, tako posamezno pet-

je kot skupno. Kot sodnik sem prepoznal že vso Evropo. Na vsakoletnih razstavah in zborovanjih se srečujem z ljubitelji ptic iz mnogih držav in izmenjujemo izkušnje. Za vzrejo mojih kanarčkov sem dobil številna domača in mednarodna priznanja. Leta 1972 sem doživel največji uspeh s kanarčkom, ko sem s svojo jugoslovansko kolekcijo zasedel med 466 razstavljalci odlično drugo mesto.

— Nam lahko predstavite delo vašega društva, katerega član ste že 30 let? »Društvo za varstvo in vzgojo ptic Ljubljana obstoja že več kot 50 let. Organiziramo vsako leto razstave ptic. V društvu je okoli 70 članov z več kot 300 pticami. Zahvaliti se moramo gimnaziji Ivana Cankarja, ki nam že dvajset let nudi prostore za vsakoletno razstavljanje. V zadnjem času so začeli nase člani gojiti tudi eksotične ptice. Naj povem še, da so ptice zelo koristne, ker vzdržujejo ravnotežje v naravi. Kdor hoče pomagati pticam, naj v zavetni legi na vrtni postavi valinico in naj jih v zimskem času skrbno hrani. Ptice se nanj navadijo in tako bo naredil koristno delo ter užival v prijetnem žvrgolenju.

MILAN TUREL

Samopostrežnica ob Riharjevi cesti

LJUBLJANA, 31. jan. — Ob Riharjevi cesti bo trgovsko podjetje Mercator odprlo 15. februarja novo trgovino z živili. Trgovina bo samopostrežna ter bo v njej tudi bife. Njene skupne površine merijo 538 kvadratnih metrov, od tega bo prodajnega prostora 238 kvadratnih metrov, za bife pa 72. Ostalo so skladišni in pomožni prostori. Ureditve prostorov za trgovino se je nekoliko zaklepa, saj jih je Mercator odkupil izgotovljene le do tretje gradbene faze od GP Tehnika. M. Z.

Ta teden v kinoteki

Na prvi februarjski dan je pri filmu namenjen najmlajšim gledalcem. Popoldne si bodo lahko ogledali ameriški film V pomladavilu, ki je nastal po romani Marguerite Rawlings »Divji deček«. V glavnih vlogah igrajo Gregory Peck in Jane Wyman. Večerni film je mehiški Camelia se imenuje in to nesrečno žensko je zagrabil slavnostni film. Spej najmlajši si bodo tudi popoldne lahko ogledali avstrijski film o deklici Heidi, zvečer pa se nadaljuje program Aleksandra Dovičnika z njegovim prvim zvočnim filmom Ivan, ki pripoveduje o junaku dela, ki so gradili Dnjeprcestro. V četrti popoldne se bodo otroci lahko napotili na Guliverjevo potovanje, obiskali velikan in prilizavce, kakor jih je opisal Jonathan Swift. Večerni film pa je nastal v francosko-italijanski koprodukciji in tako je tudi glavna igralka Michèle Morgan Francosinja in glavni igralca Raf Valone Italijan. Obeseden je dramatična psihološka drama o cirkuški artistki. Za smeh v

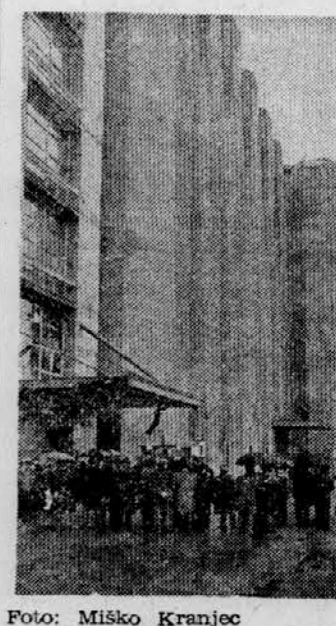

Foto: Miško Kranjec

Mimogrede

Turist Kurent

LJUBLJANA, 31. jan. — Nekateri naše turistične organizacije vabijo na različne poti v tujino: »Smučanje v tujini« (že, če pri nas ni snega), »Kopanje in sončenje v tujini« (če že imamo premoč morja in sonca) ali pa še zanimivejšo »Silvestrovanje v tujini« (kot da pri nas ni Silvestra).

No, sedaj pa so se že spomnili nekaj novega. Pustal in kilščjo »Pustovanje v Pragi« ali »Pustovanje na Maltia«.

Kdo to pravi! Zakaj ne bi malce pomislili in se spomnili, koliko zanimivih krajev in mest je pri nas, ki so znana po svojih pustnih segah, kurentovanju, da je prava radost prisluhniti znanim slovenskim narečjem in salam, ki že izumirajo.

Toda ne! Te naše agencije postajajo kar vsiljive s svojimi domislicami in organizirani izletov v tujini.

Kaj, če se bodo zdaj spomnili in nas povabili za 1. april v Erevan, ki je znan po svojih šaloh in domislicah?

ANA MARJANOVIČ

INFORMACIJE ZA MALE OGLEDALCE PO TELEFONU 22-657

Skrb za spomenike NOB

V občini Ljubljana-Center o predlogu družbenega dogovora

LJUBLJANA, 31. jan. — Na nocojšnji seji družbenopolitičnega zbora občinske skupščine Ljubljana-Center so sprejeli več pomembnih predlogov, med katerimi naj bi omenili zlasti dva: predlog smernic za uresničevanje srednjeročnega družbenega plana občine za obdobje 1976-1980 in letu 1977 in predlog družbenega dogovora o urejanju, vzdrževanju in varstvu spomenikov, spominskih plošč in drugih obeliskih NOB in socialistične revolucije ter postavljanju novih na območju ljubljanskih občin.

Drugi omenjeni dogovor bo zagotovil uresničitev družbeno-političnih in moralno-etičnih obveznosti družbe do spomenikov NOB in socialistične revolucije, vzpodbudil pa bo tudi negovanje tradicij NOB, kar bi moral biti eden izmed temeljev vzgojnega procesa in razvijanja socialistične zavesti. Prav tako bo novi dogovor zagotovil enotne pogoje pri postavitvi novih spomenikov in njihovo vzdrževanje. Brez dvoma bodo s tem dogovorom odpravljeni številni nesporum, ki so se doslej pojavili na tem področju.

C. G.

Nov silos ob Šmartinski cesti

Zito bo vanj lahko spravilo 13 tisoč ton zrnja — Lep rekord pri gradnji

LJUBLJANA, 31. jan. — Danes opoldan so slovesno odprli novi del žitnega silosa OZD Kombinata Zito ob Šmartinski cesti. Projekt za ta silos sta izdelala projektivni biro »Tehnika, Zagreba« in Tehnično ekonomski biro iz Zagreba. Gradbena dela je izvajalo SGP Novo mesto s svojimi kooperanti.

Dela za realizacijo tega načrta so se pričela 9. aprila 1976 ter so bila v celoti končana 12. oktobra 1976, kar pomeni, da je bil ta objekt dograjen v rekordnem času. Zmogljivost novega silosa je 13 tisoč ton. S tem so se povečale skladišne zmogljivosti OZD ZITO. Vrednost zgrajenega objekta znaša 21.839.513 dinarjev. Za novi silos so sredstva prispevali: zvezna direkcija za rezerve jugoslovanske investicijske banke 30 odst., Ljubljanska banka 40 odst. ter OZD ZITO iz lastnih sredstev 30 odst. A. M.

Zvedeli smo

Ugoden nakup

LJUBLJANA — V tretjem nadstropju Centromer-kurja prodajajo na športnem oddelku po ugodni ceni ženske in moške smučarske komplekte modernih krojev, vodih barv in v večjih velikostih. Za ženski komplet je treba odšteti 1060 dinarjev, 1070 pa velja moški komplet. S. V.

Talne obloge

LJUBLJANA — V prvem nadstropju Metalke prodajajo v desetih različnih vzorcih talne obloge Tafting. Za m² boste odšteli od 188,85 do 219,60 dinarja. Širina talnih oblog je 4 metre, režejo pa jih po meri. R. D.

Pogrebi danes

LJUBLJANA: Na žalah bodo danes pokopali 65-letnega upokojenca Ludvika Koprivka (ob 11. uri); 78-letno upokojenko Amalijo Malenšek (ob 12. uri); 6-mesečev starega Roberta Slabinskega (ob 13. uri); 57-letnega dipl. elek. ing. Toma Tomova (ob 13.45); 81-letno upokojenko Kristino Zizak (ob 14.30); 63-letnega upokojenca Stanislava Škrabla (ob 15. uri); 54-letnega kovinostrojarja Mirislava Boruka (ob 16. uri) in 61-letno upokojenko Marje Zupan (ob 16.30).

Foto: S. Bistič

VOERAJ POTEKEL ROK — Mnogi so še včeraj, tik pred dvanajesto, izpolnili obrazec o davčni napovedi, da ne bi zamudili predpisane roka. Foto: S. Bistič

Do zadnjega

Vrste pred okenci davčnih uprav tik pred dvanajesto - Letos manj napovedi

LJUBLJANA, 31. januarja — Danes je potekel rok za prijavo osebnega dohodka davčnim upravam po občinah. V vseh ljubljanskih občinah so občani množično prihajali z »napovedmi« pred okence davčnih referatov, da ne bi zamudili roka.

Tako se je vrsta čakajočih občanov ob enajstih dopoldne na občini Ljubljana-Center raztegnila skozi tri hodnike, vendar je bila čakalna doba zaradi hitrega poslovanja referatov kratka.

Sonja Trupej, odmeri referent pri davčni upravi ob-

Polni rezervoarji

Ljubljanska plinarna za zdaj »preložila« skrbi - 180 ton plina iz uvoza - Maja prostor za večje zaloge - Vrtni red

LJUBLJANA, 31. jan. — Zaradi nenehnega pomanjkanja plina je bila Plinarna Ljubljana prisiljena poiskati rešitev v uvozu. Uvoženih 180 ton plina je zaenkrat razbilo skrb, da bo treba zmanjšati redno potrošnjo. Rezervoarje so napolnili, nekaj plina pa je ostalo tudi za gospodinjstva, ki trošijo plin iz jeklenk.

Plin so uvozili po nekoliko višji ceni, zato je tudi malo-prodajna cena višja. Kilo-gram plina zdaj velja 4,95 dinarja, kar je za 30 par-več kot doslej.

Plinarna Ljubljana z jeklenkami oskrbuje 68 prodajnih mest po vseh Sloveniji, tako da je lahko Ljubljani odmerila le po 1600 jeklenk dnevno. Od teh jih bodo po 500 na dan dostavljali na domove naročnikov, 1100 pa jih bo vsak dan napredaj v polnilnici Plinarne na Vodovodni, ki jeklenke tokrat izjemoma prodaja šele od 14.30 dalje. Za tak ukrep so se odločili, ker skromna zaloge plina iz uvoza še ne

more zagotoviti redne porabe plina tudi za jeklenke.

Vzrok za pomanjkanje plina je v revnih proizvodnih virih. Dobavitelj INA-Plin Zagreb, Petrol Ljubljana in Istra Benz iz Kopra oskrbujejo Plinarno s plinom, ki ga proizvajajo rafinerije, predvsem rafinerija na Reki. Rafinerije proizvajajo utekočinjeni naftni plin, ki je mešanica propana in butana, ta pa pri predelavi nafte izstopa kot stranski produkt. Iz nafte proizvajajo v glavnem bencin (35 odst.) in mazut (32 odst.), plina pa le skromna dva odstotka. Plin je tako preveč nezameten proizvod, da bi lahko odločil o

poteku proizvodnje v rafinerijah.

Plinarna Ljubljana si pomaga tudi z zemeljskim plinom, vendar je tega premalo. Njen glavni problem pa je, da nimajo dovolj rezervarjev, sicer bi zmogli tudi ob skromnih domačih virih slediti sezonskemu povečanju porabe. Polni rezervoarji Plinarne zadoščajo samo za tri dni, zato je prišlo do neskladja, ko je rešila rafinerija poleti plin izvozila, že oktobra pa Plinarni Ljubljana ni uspelo nakupiti potrebnih količin.

Plin je eden izmed poglavitnih virov energije, zato je Plinarna izdelala vrtni red porabnikov, ki imajo prednost v času pomanjkanja plina. Ko kaže, da ga ne bodo dobavili prej kot v petih dneh, najprej ustavijo potrošnje plina za avtomobile in gospodinjstva. Dovolj pa mora biti plina za železnice, vrtnice, obrate družbene prehrane, bolnišnice, šole, za ogrevanje umetnih valnic pisarnic in za tehnološke potrebe industrije. Ostanek razpoložljivih količin razdelijo za jeklenke gospodinjstev po prodajnih mestih v Sloveniji.

V primeru, ko kaže, da plina ne morejo pričakovati niti v petih dneh, ustavijo vso prodajo plina v jeklenkah, nato je za plin prikrajšana industrija. Tej bi sledili še vrtni, obrati družbene prehrane in bolnišnice, kar pa se še ni zgodilo. Če bi se primerilo, da bi še ti ostali brez plina, bi morali najprej zapreti mestni plin.

Plinarna Ljubljana zaenkrat lahko zagotovi redno potrošnjo le dolgoročno s polnimi rezervarji, ki bodo nared maja in s plinovodni, ki bo omogočil dobavo zemeljskega plina iz SZ leta 1978.

PETER MIRKOVIČ

Pot k Taliji

Seminar za režiserje in strokovne mentorje gledaliških krožkov po šolah

LJUBLJANA, 31. jan. — Mestna ZKO je v januarju organizirala tečaj za režiserje amaterov v gledaliških skupinah in za mentorje gledaliških krožkov na osnovnih in srednjih šolah.

Predavatelji so mentorje seznanili s teoretičnimi osnovami režije, z metodiko dela v gledaliških krožkih in skupinah, gledališkimi pomagali ter z osnovami scenografije, kostumografije in maskiranja, med urami praktičnega dela so se tečajniki sodelovali pri razčenjenjuvanju in obdelavi Harrisove igre »Androide« in levo ter predstave Lukideve »Hude noči«, ki so si jo skupno ogledali v Mestnem gledališču.

Na seminarju je bilo premalo mentorjev z osnovnih in srednjih šol, kjer naj bi delovali gledališki krožki. Kulturna vzgoja je potrebna mladini in odraslim, zato je tembolj žalostno, da danes gledališke krožke na šolah pogosto uporabljajo le za

stop

revija za radio, tv, film in zabavno glasbo

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

stop

POGOVOR Z ROJAKOM — NOBELOVCEM

Bil sem lovec na mikrobe

Profesor Vladimir Prelog je dobil leta 1975 Nobelovo nagrado za izredne dosežke na področju stereokemije — Ponosen na svoje narodnostno poreklo

BEOGRAD — Ko govorimo o razmerju med znanostjo in družbo, je tu težko priti do enostavnih, jasnih, čisto belih »formul« — a to ugotovimo bi lahko v najkrajših besedah podali povzetek dolgega pogovora s profesorjem Vladimirjem Prelogom, dobitnikom Nobelove nagrade 1975. leta za izredne dosežke na področju stereokemije.

Profesor je bil nedavno na obisku v Beogradu kot gost srbskega kemijskega društva in je se rad odzval prošnji novinarjev redakcije Tanjuga za SR Srbijo, naj odgovori na nekaj vprašanj.

Znanost nekoč in zdaj

»Ko sem začel študirati,« je pripovedoval profesor, »so kemijskim inštitutom poklanjali le skromne denarne zneske. Tako na primer ni bilo praktično nobene razlike v dotacijah za kemijski inštitut in inštitut za bizantologijo ali srednjeveško zgodovino. Kljub temu pa so dosegli znanstveni rezultati, na katerih sloni danes vsa kemija. Te okoliščine se praktično niso spremenile vse do konca druge vojne. V obdobju od 1950. do 1965. leta pa so v znanosti vpeljali številne nove metode, ki so olajšale delo, a izredno podražile znanstvene raziskave. Drugim instrumentom se imamo zahvaliti, da je kemija zelo pospešila korak, do znanstvenih rezultatov, za katere so bila nekoč potrebna leta, pridemo zdaj nekajkrat hitreje. Zanimivo pa je, da na primer v Švici, kjer je družba dajala za kemijske raziskave zelo skromna sredstva, nihče ni vprašal po rezultatih. Zdaj, ko znanstvene dotacije več milijonov švicarskih frankov, se družba začne spraševati: Kaj pa imamo od tega? Koliko to stane in kaj za to dobimo?»

Profesorju Prelogu smo takoj omenili, da je to nekaj povsem naravnega in da ima vsaka družba na svojo pravico vprašati, za kaj in v imenu česa daje denar za znanstvene raziskave.

Meč z dvema reziloma. To je res,« se je strinjal profesor. »Toda vprašanje utegne biti zelo neprijetno — za znanstvenike. Na svetu je tako, da oblasti ponavadi nimajo strokovnjakov, ki bi lahko merodajno ocenili, kaj je v znanosti vredno in kaj ne. Hkrati družba zahteva, da naj ima znanstveno delo neko »otipljivo« vrednost. Družba terjala, da znanost reši dnevne probleme, s katerimi se spoprijema. Vse to

je logično, toda za znanost je to meč z dvema reziloma. Pokazalo se je namreč, da problemov, katerih ureditev zahteva družba, ni lahko rešiti.

Pripomnili smo: »Če se družba ne zanima za znanstvene raziskave, ampak prepušča to važno vprašanje izključno znanstvenikom — mar se tu ne skriva dejanska nevarnost, birokratizacije znanosti ali celo nepoštenega stekovanja za »konjunkturizacijo« vedam, ki jih spodbuja predvsem zaslužek ali pravica do nezmerne trošenja družbenih skladov? Ali ni to lažja, na katero se lahko vkrcajo tako pravi znanstveniki kot tisti, ki to niso?»

»Svobodna izbira znanstvenih tem zahteva visoko moralno znanstvenih delavcev, terja pa tudi, da so sami zainteresirani za to, da s svojim delom rešijo nekatere druž-

»LOVEC NA MIKROBE« — Dr. Vladimir Prelog

bene probleme, pa če to kdo naroči ali ne,« je odgovoril Prelog.

To je dokumentiral z osebnim zgledom. Ko je začel delati, je imela nanj velika vpliv popularna knjiga Paula De Kruiffa »Lovci na mikrobe«. Prelog se je odločil za to, da bo iskal zdravilo proti tulariji, za katero je takrat na svetu bolehalo na stotine ljudi. Iskal je nove spojine na podlagi kinina. Nihče mu ni naročil, naj se temu posveti, vendar je bil mnenja, da bo s tem morda pomagal ljudem.

»Če kdo pravi, da je treba najti ključ za izkoriščanje sončne energije, ker je to zelo važno za vse, pa tudi za ohranitev človekovega okolja, bi šli razni ljudje takoj na to kot muha na med. In to ljudje, ki hudo malo vedo o sončni energiji, pač pa vedo, da to postaja važno področje, kjer je mogoče računati s različnimi podporami. Tu je torej ta nevarnost, da dvorezni meč...«

Iskanje zdravila proti raku

»Ali je to mogoče kako povezati z raziskovanjem raka, tega nadvse nevarnega sovravnika človeštva,« smo vprašali profesorja.

»O raku poznamo že veliko dejstev, vendar ne vemo natančno, kaj je rak, kaj ga povzroča in kako naj se ga lotimo. Ogrevam se za idejo, da bi poklicanim ljudem omogočili raziskave, hkrati pa se bojim tudi nevarnosti, da sredstva, ki jih dajejo za to, ne bi prišla v roke tistim, ki še malo ne bodo pomagali rešiti problema. Po mojih mislih je najvarnejše, temeljito preučiti glavna spoznanja o raku, ker bomo brez tega težko odkrili zdravilo zanj...«

Sicer pa — je poudaril profesor — utegnejo odkriti biotrovi posebne, srečne okoliščine. Pasteur je iznašel cepivo proti steklini na neki podlagi, ki takrat ni imela nobene racionalne utemeljitve. Še danes ne vemo, kaj je cepivo proti steklini — pa vendar pomaga. Takih primerov je še več. Vzemimo cepivo proti kozam. Ko so ga odkrili, ni mogel nihče pojasniti, kako deluje.

Sta dve poti. Ena je v tem, da ljudje takoj genija, ki bo iznašel zdravila proti raku. »Druga pot je,« pravi profesor, »da ugotovimo vzroke raka, torej začnemo pri izvoru. Težava je v tem, da je raka več vrst in da je več povzročiteljev, ki jih je zelo težko razločevati. Danes lahko raka povzročimo s kemijskimi sredstvi in virusi. Obstaja tudi psihosomatski rak. Pri teh raziskavah včasih iznajdejo zdravilo za kakšno drugo bolezen. Na primer: levkemija pri otrocih, ki je bila pred 20 leti zanesljiva smrtna, je danes ozdravljiva v 70 odstotkih primerov.«

Toda profesor pripominja: pretirana finančna potrošnja je privedla tudi do tega, da se danes štiri do petdeset milijard dolarjev vsake leto raziskava veliko ljudi brez pravih kvalifikacij. Seveda na veliko žalost vseh resničnih znanstvenikov.

»Znana je trditve nekatere ljudi, da v današnjem svetu več ljudi živi od raka, kot pa jih za njim umira. To, da gre do raziskave, velika denarna sredstva, ima svoje dobre strani, pa vendar je bilo veliko denarja vrženo brez krov. Zato je lahko pri vsakem delu, tudi na ravni mora razpisati, če hoče kaj doseči. Koliko se mora samo reproducirati semen, da bi iz enega samega zraslo drevo...«

Skupinsko ali posamično

Na koncu našega pogovora smo profesorja vprašali, kakšna je vloga posameznega znanstvenika oziroma skupin znanstvenikov v sodobni znanosti.

»To je odvisno od področja raziskovanja,« pravi Prelog. »Zelo važna odkritja v znanosti se pripisujejo posameznikom. Nekoč so posamezniki lahko prišli do posebnih odkritij, toda danes morajo biti sposobni angažirati svoje skupine, jih voditi, jim dajati potrebna navodila. Skupina sama po sebi

bo redkokdaj prišla do odkritja. Če nimamo kakšne vodilne osebnosti. Ta izkušnja sicer ne velja stoodstotno, toda v glavnem je to pravilo.«

Prof. Vladimir Prelog se je rodil leta 1906 v Sarajevu. Kemijo je študiral v Zagrebu in v Pragi, kjer je leta 1929 doktoriral. Leta 1934 je postal docent, leta 1941 pa izredni profesor na tehniški fakulteti v Zagrebu. Na vabilo profesorja Lavoslava Ružičke, katerega učenec je bil, je leta 1941 odšel v Zürich, kjer je najprej delal kot Ružičkov sodelavec, pozneje pa je postal profesor na federalni tehniški visoki šoli v Zürichu. Po upokojitvi profesorja Ružičke je bil več let upravnik inštituta za organsko kemijo te visoke šole.

Objavil je več kot 370 znanstvenih del. Poleg številnih svetovnih priznanj, ki jih je dobil v svojih dolgoletnih znanstveni karieri, je 1975 dobil tudi Nobelovo nagrado za izredne dosežke na področju stereokemije. Od leta 1945 je Vladimir Prelog v stalnih stikih z znanstveniki v Jugoslaviji. Mnogim našim mladim znanstvenim delavcem omogoča tipopisjevanje z več štipendijami in drugo finančno pomočjo. Marsikateri teh mladih ljudi se je pomeje zelo izkazal s svojimi znanstvenimi raziskavami, ne samo v Jugoslaviji. Profesor Prelog, kakor sam pravi, s ponosom poudarja svoje narodnostno poreklo.

(TANJUG)

SARAJEVSKA OBVOZNICA

Hitreje skozi BiH

Široka avtomobilska cesta bo speljana severno od Sarajeva - Tri obvoznice naj bi razredčile promet v mestu

OD NAŠEGA SARAJEVSKEGA DOPISNIKA

SARAJEVO, 31. januarja — V glavnem mestu Bosne in Hercegovine so se prebivalci pred zadnjo nedeljo v januarju odločili za samoprispevek, že drugi v zadnjih petih letih. Z njim samoprispevkom naj bi v petih letih zbrali okoli milijardo in pol dinarjev. Z njim in tistim, kar bodo priložili republika, mesto in združeno delo, nameravajo zgraditi 15 pomembnih objektov za mestne potrebe na področju kulture, prometa, rekreacije in športa, zdravstva in šolstva. Eden od zelo pomembnih objektov bo tudi avtomobilska cesta, obvoznica okoli Sarajeva, ki bo razbremenila glavne mestne ulice.

Za zdaj imajo kolikor toliko ugodno vožnjo po obrobju Sarajeva le tisti, ki iz zeniške ali tuzlanske smeri nadaljujejo pot proti morju. Vsi drugi, usmerjeni na vzhod prek Pal ali na jugovzhod prek Butmirja, morajo prečkati mesto, enako v obojni smeri. Se posebno skrb pri tem povzročajo tovornjaki, saj se po ozkih sarajevskih ulicah promet že brez njih dovolj duši.

O obvoznici okoli Sarajeva že lep čas razmišljajo, a resneje od leta 1973, ko so se odločili, da je najboljši pri meren načrt, po katerem gre široka avtomobilska cesta severno od mesta. Obvoznica naj bi bile tri. Z vzhoda bi se mesto priključilo na obvoznico Sarajevo—Pale—Ustiprača, severno in južno na Sarajevo—Foča, zahodno pa na obvoznico v smeri Jošanić—Blažuj—morje. Studije kažejo, da so to ne le sodobna, temveč tudi najbolj smotrna rešitev.

Celotna avto cesta Sarajevo—Pale—Ustiprača od Apne nica do predvidene avtomobilske ceste za na morje bo dolga 152 kilometrov. V predloži se jo bo izgrubilo 1,6 kilometre, okoli 3 kilometre se bo vzpenjalo prek mostov in nadvožov. Najvišji del ceste bo širok 7 metrov in bo imel v vsako smer po dva vozna pasova. Med cestnišcem v to in ono smer bo 2 metra širok zelen pas. Na najširših delih ceste — takšen bo večji del obvoznice — bo širina več kot 9 metrov in vsak del ceste bo

imel tri pasove v eno smer in še pas za ustavljanje. Ta avtomobilska cesta je okostje obvoznice. Samoprispevek gre le za avto ceste in posebej za razširitev glavne ulice vojvode Putnika. Drugi del obvoznice so že skoraj zgrajeni in jih bodo vsak čas med seboj povezali. Že od jeseni na primer gradijo veliko cestno deteljo pri Stupu, ki bo skrajšala

V Sarajevu bodo čez nekaj dni začeli delati v najem parkirne prostore sredi mesta. Občani bodo v mestnem središču, kjer jim zdaj parkirne ure ne dovoljujejo pustiti avtomobil pred lastno hišo, lahko vzeli parkirnišče za zakup za tri mesece ali več. Zasebniki bodo plačevali 40 din za četrtletje, delovne organizacije pa pred svojimi poslovnimi prostori 900 din za četrtletje. Za celo leto bo najemnina stala občana 1.500, delovne organizacije pa 3.000 din. Na morje z avtomobilom se bo lahko odpravila tudi tista, ki se ne poroča, da bi morali lastniki železnih konjčkov plačevati parkiranje pred svojo hišo. B. N.

BOGDAN NOVAK

Temeljna organizacija združenega dela špedicija podjetja

mednarodna špedicija in transport, Koper z n. sol. o.

razglašava več prostih delovnih mest

1. REFERENTOV

2. DAKTILOGRAFOV za filialo v Ljubljani

Pogoji so naslednji:
— štiri letna srednja šola — ekonomska, prometna, pomorska, upravno-administrativna ali gimnazija
— delovne izkušnje v stroki 2 leti
— poskusno delo 2 meseca
— pod 2: osnovna šola
— dodatno administrativno izobraževanje do 2 let
— znanje strojepljiva
— delovne izkušnje v stroki 2 leti
— poskusno delo 2 meseca

Pismene ponudbe pošljite na naslov: INTEREUROPA LJUBLJANA, Šmartinska c. 134 b, in sicer v desetih dneh po objavi oglasa.

594

ČLOVEK, DELO, KULTURA

Likovniki v menzi

Medtem ko južinajo, si delavci LTH lahko ogledujejo tudi umetniške slike — Serija razstav v »galeriji«

SKOFJA LOKA — So menze v naših tovarnah, ki so postale za oko dolgočasne, ki uspevajo s svojimi vsakdanjimi, sivimi zidovi in morda kakšnimi cenili ali opozorili »Zapiramo ob 13. uri.« »Ne pljuvaj po tleh.« Tako se, kakor hitro vstopiš, napotiš naravnost k točilni mizi.

Menza v Loški tovarni hladilnikov je drugačna. Po stenah so razobesili umetniške slike in grafike in jo tako spremenili v galerijo, v kateri bodo tudi v prihodnje prirejali podobne razstave.

Pobudnik in organizator serije razstav v LTH, Andrej Perko, ki je tudi član tega kolektiva, pravi:

»Konec decembra lani smo odprli prvo razstavo in predstavili grafike Iva Subica. Ideja za takšno akcijo se je porodila ob tednu komunističnega človeka, dela, kultura. Namen razstave — to je prihodnjosti — je približati našemu človeku likovni ustvarjalnost na najbolj neposreden način, semantiki ga z deli nekaterih avtorjev ter mu tudi omogočiti nakup slik pod ugodnimi pogoji. Ta razstava je uspešna, dosegla je svoj namen. Delavci so pokazali veliko zanimanja za posamezna dela. Da pa bi lahko vsak izmed njih kupil sliko, grafiko, ki mu je všeč, je prišlo na pomoč naš sindik, ki in omogočil nakup na kredit. To je velika olajšava in tudi posebnost, saj vemo, da so slike in druge umetnine sicer predrage za delavčev žep.«

»Kaj vas je vodilo pri uredništvu razstav? Čemu ste ravno menzo spremenili v galerijo?»

»Seveda je bilo treba najti pravi način in tudi prostor. Zdi se mi nujno vsaj malo pomagati, da bi začel ta del kulture resnično postajati last širokih množic. Tudi to, da polagoma odpravljamo likovno nevednost, je ena od poti k širjenju dohoda in plemenitenju dohoda. naga sveta našega delavca, samoupravljalca. Predvsem zato sem pripravil razstavo in nameravam še druge ravno v prostorih te naše menze.«

Vsak dan prihajajo delavci v menzo, a ne sedijo samo v južinajo. Pogledi se od časa do časa ustavijo na steni, na razstavljenih podobah. Vsak dan. Dosti časa je, da se odločiš, če se morda premisliš, in nazadnje izbereš. Mala galerija zbujala zanimanje. Kdo ve, nemara bo tega ali onega delavca obšla

želja, da obišče še druge galerije in se globlje seznani z likovno umetnostjo.

Tako premissijam, ko si ogledujem menzo-galerijo, Andrej Perko pa reče: »Poglejte, kar naprej prihajajo, zmeraj je kdo v tem prostoru. Ne samo naši delavci, tudi drugi, ki pridejo v LTH po opravkih... In še nekaj bi si drznili trditi. Večino likovnih razstav po galerijah si ogleda zelo malo ljudi, pa še to po navadi zmeraj isti, čeprav ne moremo govoriti o elitizmu, o izbrancih, saj so galerije vsem odprte. Razlog tiči drug-

je: v ceni, v času, neobziraženosti na tem področju.«

Lepo je, da je Loški tovarni hladilnikov pri uredništvu zamislila o menzi-galeriji ponuditi roko tudi Loški muzaji.

»Akcija v LTH zasluži vso pohvalo, ker pomeni kažipot k razširjanju likovne ustvarjalnosti na najvišji ravni. Zato smo jo tudi podprli in jo bomo podpirali v prihodnje. Kot galerist pa lahko samo obišče njihovo nenavadno galerijo vsak dan več kot osemsto ljudi. Če to ni uspeh...«

ANA MARJANOVIĆ

Počitek za ščuke

CERNIKSKO JEZERO, 31. jan. — Ker je od prvega februarja pa do maja lov na ščuke prepovedan, so se zadnje dni januarja mnogi lovci na to roparske ribe še zadnje v sezoni odpravili k vodi poskušati srečo. To je bilo v popolnoma razitem Cernikskem jezeru le malo; ribiči se pač tolažijo, da je bilo tudi vse leto tako in da bo morda prihodnje boljše. Ščuka na sliki, ki ji uspešni ribič iz Cernikskega jezera, ni ravno velikanja, je pa za to vodstaj kar lepa trofejica. Če bi počakala še dva dni, bi imela naslednje tri mesece mir.

JANEZ ZRNEC

Evelyn Berckman

ZA ŠTIRI NEVESTE

1. nadaljevanje

»Slišati je vznemirljivo,« je rekla. »Pravi fevdalec.«

»Našli ste najbolj pravišno besedo,« je pritrdil. »Fevdalec.«

»Navadnim ljudem, kot sem jaz...« Kako očarljiv je njen bled smehljaj in kako pateričen, je pomislil gospod Aspinell. »...smo zmotno mislili, da so takšna bitja izumrla že pred nekaj sto leti.«

Gospod Aspinell je molčal. Za trenutek se je zavil v pomenljiv molk, potem je tehtno vprašal:

»Gospa Baird, ali poznate srednjo Francijo?»

»Potovala sem že tam,« je rekla Mel. »Nekoč sem se za en dan ustavila v Poitiersu.«

»Na podeželski del sem mislila,« je pojasnil. »Odmaknjenem podeželju. Ne poznate... No? Sem si mislil. Kadarkoli sem bival kje tam, gospa Baird, vemo me je prevzemala misel, kako skriti in skoraj neznanzi so nekateri predeli Francije. Tam so ponekod kraji, kjer se je čas ustavil, kjer so vse ure obstale pred stoletji. Ti kraji za turiste niso privlačni, zato le malo tujcev živi tja. Napredek se jih je do takrat le površno. V bistvu je tam še vse tako kot pred stoletji... Srednjeveško. Zato je to eden tistih koščkov sveta,« nam smehljaj se je nekako očitno, »kjer se lahko še marsikaj prijeti. Zato je mogoče, da človek, kot je Lanthelme, sedi tam in v svojem osebnem kraljestvu, v katerem ima moč nad življenjem in smrtjo. Res, res, lahko bi tako rekli...«

»Saj to je preumorno,« jo je spet zvalilo v ugovorjanje. »V današnjem času vendar... In celo v Franciji... Kako je kaj takega mogoče?»

»Je, je mogoče, draga moja gospa...« Kot bi hotel reči: moj ubogi preprosti otrok... »Stari možak je neverjetno bogat. Ali veste, kakšni predeli so to? Zagledal se je vanjo in izpušil čarobno besedo: »Vinogradi. Ogromno ozemlje, dolge milje samih vinogradov in vse to je njegovo. Ze stoletja so družinska last. Med revolucijo so za nekaj časa izgubili ime, toda Napoleon jim je vse vrnil in posestvo se drži še zdaj. Ne morete si predstavljati, kaj pomeni stoletja kopičeno bogastvo... Kakšno moč ima!«

»Razumem,« Mel je govorila počasi. Lanthelme se je nejasen občutek, da bo to zanj nekaj novega. »In zakaj mislite, da vam bo takšen človek dovolil brskati po njegovih ruševinah? Kako boste dobili njegovo privoljenje?»

»Dobili sem ga že,« je zmagoslavno odgovoril gospod Aspinell. »Dajte, da vam povem še o tem.«

»Premažni je stol in se zaupno nagli k njej.«

»Delo ni bilo lahko,« je z užinkom povedal. »Prvič sem mi pisal uradno vlogo in ga poprosil, če bi nam naklonil razumevanje za načrt, ki bi lahko postal neznanjsko pomemben, in tako dalje in tako naprej. Tako sem dobil njegov odgovor.«

Obvisi so mu hudomušno trzale na visoko čelo.

»Odklonjen,« je nadaljeval. »Jasno in razločno ne. Seveda vjudo kar se le da, toda neizvedljivo. Pri svojih letih da si ne more več privoščiti naporov, da bi se srečeval z neznanji, še posebej ne z znanstveniki. Friznal je, da mu nikoli niso bili posebno pri srcu. No... Potem ko je minilo primerno dovolj časa, da sem si malo polizal rane, sem se domislil nečesa drugega. De Lanthelme je svoje čase zelo slovel kot oboževalec lepih žensk in velik ljubimec... Tega je že veliko, veliko let, ki je nemadoma naglo zatrdil. »Rekel sem si, da bi bilo vredno poskusiti še s te strani. Tako sem mu ponovno pisal in ga prosil, naj mi oprost, ker mu v prvem pisnu nisem omenil, da bi prišla raziskovat ruševine očarljiva mlada dama in da se lahko zanesa, da ga niti nima, ne bi mu motila. Če ne bo hotel, se niti srečevala ne bosta.«

Samozadovoljno je pomolčal, potem pa nadaljeval: »Po dolgem času sem dobil njegov odgovor... Drugič, povsem drugačen od prvega.« Sicer se je hudomušno namuznil. »Tokrat je baron pisal zelo prijetljivo. Menil je, da bi mogoče spremljal prvotno odločitev, ker gre za mlado damo. Dodal je, da si bo dovolil neškodljiv starčevski užitek in spoznal žensko, ki je, o groza, znanstvenica, in ki ji je kljub temu uspešno ohranila očarljivost. Z eno besedo,« je zmagoslavno zaključil, »spod takim pogojem je pripravljen dovoliti raziskavo.«

»Pogovoriva se še malo o gospodu Holisterju,« je zaskrbljeno rekla Mel in pokrivala ušneke z rokami. »Ali ste mu pojasnili, da so podzemske grobnice v samostanu uporabljeni samo za pokopavanje?»

»Ne da, sem,« je nekam nelagodno pritrdil gospod Aspinell.

»Res? Je vprašala. »In kljub temu je pripravljena na velikanske izdatke, da bi prebrnirala nekaj kamnov in izbrskala nekaj kosti, mogoče kakšen košček krste in podobno?»

»Hoče, da bi pogledali v tiste grobnice,« je togo potrdil.

»Toda imela bi občutek, da v prazno zapravljajo njegov denar...« je začela in umolknila. Pogledala je v svoji umni umniškovski glavni oči; ko maj opazna navihnost je počivila njen izmučen, bled obraz.

»Nečesa mi še niste povedali,« ga je obtožila. »Nekaj ste mi zamolčali.«

Nehote se je nasmehnil, potem pa pravnili v smeh. »Prava jasnovidka ste,« je zagodala. »Ker je, še nekaj stvari bo treba povedati.«

»Mel je čakala. »Kaže, da je bila opatja St. Clotaire svoje čase zelo pomembna. Njegova poslušalka ni preslišala, da mu gre do besede, nekam nerade iz ust. Našli so dokumente, ki dokazujejo, da je v času delovanja prihajalo tja veliko daril in poklonov. Skratka...«

»...Opatja je bila bogata,« je zanj končala stavek Mel.

Vpraša lahko vsak — kdo bo odgovoril?

Napačni podatki o snegu

Za tisoče slovenskih smučarjev je v sedanjih s snegom skopih zimah podatek o višini snega zelo važen. O tem smo vsak dan obveščeni po časopisju in pogosto tudi po radu in televiziji. Ti podatki so del turistične ponudbe naših zimskih središč.

Podatki o višini snega so pa po moji izkušnji in tudi po pripovedovanju prijateljev mnogokrat netočni. Med novoletnimi prazniki je odjuga pobrala do pol metra snega. Debelina snežne odeje se je močno zmanjšala zaradi sesedanja snega, sonca in odjuge tudi v dneh od 22. do 26. januarja. Debelina snega v poročilih pa vztrajno »kljubuje« vsem vremenskim neprilicam.

Debelino snega smo merili 3. in 23. januarja 1977 pri Koči nad žičnico na spodnjem delu smučišča RTC Krivavec. Vsakdo smo merili na treh mestih, kjer sneg ni bil poteptan ali spihan. Povprečna debelina snega je bila 3. januarja 23 cm in 23. januarja 40 cm. Za naslednja dneva in še par dni pozneje pa je bila v poročilih debelina snega za spodnji del kravškega smučišča 70 in 120 cm, torej trikrat več.

Pri tem se ne pojavlja samo vprašanje zmanjšanja turističnega užitka zaradi slabših smučarskih razmer, kakor so bile reklamirane — tuji rešujejo v novejšem času to s tožbo — ampak tudi vprašanje pravne odgovornosti zaradi manjše varnosti ob tanjši snežni odeji, kakor je bila javljena.

Kakšen bi bil razplet naslednjega primera? Oče, bivši smučar, ki neko smučišče dobro pozna, bere poročilo o 70 cm snega. »Le pojdi, sinko, smučati,« se odloči. Sinko smuča in pade. Z glavo ne udari ob mehak sneg, ampak ob skalo, ki je bila ob 23 cm snega plitvo pod površino, bi pa bila ob 70 cm snega globoko zakopana. Oče navaja v tožbi, da sina ne bi bil poslal smučati, če bi bil vedel, da je v resnici tako malo snega.

Rešitev je zelo enostavna. Nekdo mora biti za poročilo o višini snega odgovoren, debelino snega pa je treba meriti javno. Na zgornjem in spodnjem delu smučišča naj bi postavili lesene letve za merjenje višine snega. Tako letev sem videl na Zatniku. Letev mora biti na dobro vidnem mestu ob smučišču — na mestu, kjer sneg ni teptan, pohojen ali spihan. Letev je lahko tudi ograjena. Podatki v poročilu o višini snega morajo biti oddani na teh letvah. Točnost oddatka bomo pa vsi smučarji lahko preverili. Stroški za postavitev teh letv so minimalni.

VPRASUJEM: 1. Kdo je odgovoren za podatke o višini snega (Delo, Meteorološki zavod SRS, žičničarji)? 2. Kdo bo zaščitil obiskovalce smučarskih središč pred napačnimi podatki o snegu (turistična zveza, tržna inspekcija, sveti potrošnikov)? 3. Kdaj bodo na smučiščih postavili merilne letve in pričeli višino snega javno meriti?

MARKO BREZNIK, Ljubljana

Ljubljana, Titova 36/9.
telefon: 321-458 in 321-794

Vikend v

LENINGRADU

Iz znanosti in tehnike

Indijska dieta za diabetike

NEW DELHI — Ljudem s cukrovko se v prihodnje ne bo treba dosledno izogibati alkohola, trdi knjiga, ki jo je izdalo indijsko društvo za preučevanje diabetosa in v kateri piše, da so med alkoholnimi pijačami različne. Izogibati se je treba sladkim vinom in likerjem, medtem ko so whiskey, brinovo, šganje in tudi rum manj škodljivi, če diabetik skrbno uživa hrano s manj kalorijami. Pacienti, ki jemljejo insulin, morajo biti previdni, ker ta preprati sproži toksični učinek alkohola. Indijski zdravniki posebej priporočajo bengalski in črn grah, ki čisti žile in zmanjšuje količino holesterola v krvi. Dieta iz indijske kuhinje: 40 gramov žit, 75 gramov stročnic, 40 gramov olja ali drugih maščob, 200 gramov zelenjave in 75 gramov mleka. Priporočajo kumarje, zelje, cvetočo in buče ter hruške in limone.

Bazeni magne

HOUSTON — Studije kažejo, da je pod zemeljskim površjem blizu Socorro v Novi Mehiki eden ali več bazenov z magmo. Sodelavci Brownove univerze so odkrili magmo tudi v južnem delu razpoke Rio Grande blizu El Pasa. Izračunali so, da je plast magne debela kakih deset kilometrov in da je razmeroma blizu zemeljskega površja.

Begonija za zrak

TOKIO — Sodelavci tokijskega centra za izotope so pridobili občutljivo begonijo, ki opozarja na onesnaženost ozračja s foto-kemičnim snovom. Rastlina s imenom "mimska kraljica gama-3" je nastala iz navadne begonije pod učinkom žarkov gama. Po šestih urah se pokazuje na listih bele lise, zmanjšanje prisotnosti toki-kemične megle v ozračju. Če to traja kakih dvajset dni, lise postanejo, potem pa nastanejo luknje. Begonijo so vzgajali potem ko so jo 50 ur obsevali s žarki gama (200 rentgenov).

DEMOGRAFSKI LETOPIS OZN

Nad štiri milijarde

Največje mesto je Šanghaj, najvišji prirastek imajo afriške dežele, ponekod pa je rojstev manj kakor smrti

NEW YORK, 31. jan. — Stevilo svetovnega prebivalstva je že preseglo štiri milijarde. Če se bo nadaljeval sedanjí letni prirastek 1,9 odstotka, se bo podvojilo v 37 letih, se glasi ena izmed ocen v najnovejši izdaji demografskega letopisa OZN za leto 1975. Po podatkih v tej knjigi je sredi leta 1975 živelo po svetu 3,97 milijarde ljudi, torej 77 milijonov več kot v letu 1974.

Nad polovico svetovnega prebivalstva živi v Aziji, in sicer 2,26 milijarde ali 56,9 odstotka. Na drugem mestu je Evropa s 473 milijoni (11,9 odstotka), nato pa se zvrstijo druge celine: Afrika s približno 401 milijonom (10,1 odstotka), Latinska Amerika s 364 milijoni (9,2 odstotka), Severna Amerika s 237 milijoni (5,9 odstotka) in Avstralija s 21,3 milijona. Dodati je treba še prebivalstvo SZ: 265 milijonov ali 6,4 odstotka svetovnega prebivalstva.

Po podatkih OZN so največja naslednja mesta: Šanghaj ima 10,8 milijona prebivalcev, Tokio 8,6 milijona, Mexico okoli 8,6 milijona, New York 7,7, Peking 7,6, London 7,3 in Moskva okoli sedem milijonov. Nad pet milijonov ljudi živi v Bombaju, Kairu, Seulu in Sao Paulu.

Po celinah ima najvišji prirastek Afrika. V 47 afriških deželah znaša letni prirastek dva odstotka in več, v nadaljnjih desetih pa tri odstotka. Stevilo prebivalstva se najpogostejše zvišuje v Evropi, zlasti v zahodnih deželah, v ZR Nemčiji in na Malti pa so zabeležili nazadovanje.

Glede rojstev sta na prvem mestu afriški deželi Senegal in Niger, kjer se rodi okoli 55 otrok na tisoč prebivalcev letno, potem pa sledijo Zambija s 52, Togo s 51, Mali, Ruanda, Benin, Liberi in Jemen po 50. V 26 izmed 37 evropskih dežel je letni prirastek prebivalstva nižji kot en odstotek. Najmanj rojstev ima Avstralija, kjer pride 12,3 novorojenčka na tisoč prebivalcev, nato pa sledijo Belgija s 12,7, ZDA 14,7, Kanada 15,4, Singapur 17,8 in Japonska 18,6 novorojenčev na tisoč prebivalcev.

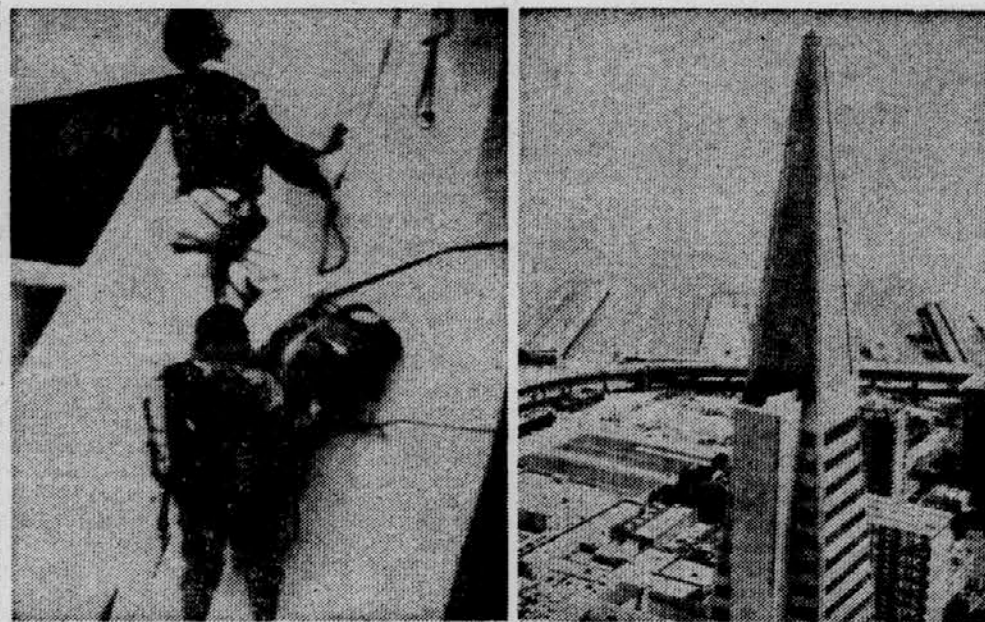
Po podatkih OZN živijo ženske dlje kakor moški v večini dežel po svetu. Po ocenah čaka najdaljša življenjska doba Norvežanke (77,6 leta). Nad 75 let bodo živele ženske v Franciji, na Nizozemskem, v Kanadi, na Danskem in Islandiji, v Angliji, Walesu in Hongkongu, moški pa živijo povprečno nad 70 let na Norveškem, Nizozemskem, Japonskem, Danskem in Islandiji ter v Švici in Izraelu.

V večini afriških dežel starostna meja na dosega 50 let, v 19 državah na tej celini je celo pod 40 leti. V večini evropskih dežel, v Ameriki, SZ in Avstraliji povprečna življenjska doba pri ženskah in moških presega 60 let.

Sova brez ene peruti

GÖTTINGEN, 31. jan. — Počasi okrevala uharica, ki so ji morali odrezati perut. Nočno ptico, ki je v ZR Nemčiji na spisku zaščitnih živali, so našli hudo ranjeno ob krogle iz malokalijske puške. Operirali so jo na veterinarskem inštitutu univerze Göttingen. Kunece jo bodo dali v živalski vrt.

Iz sedmega nadstropja nazaj na tla

SAN FRANCISCO, 31. jan. — Trije Britanci so morali opustiti namen, da bi po zunanji steni splezali do vrha 48-nadstropne piramide Transamerica, ki stoji v poslovni četrti San Franciscu. V sedmem nadstropju je policija preprečila nadaljnji vzpon 31-letnemu popravljalcu zvonicov Edmundu Drummondu, njegovi ženi Grace in prijatelju Jeffu Longu. Deset posmetek kaže piramido, ki se dviga na poslovni stavbi 65 metrov visoko. Telefot: UPI

NOVA MRZLICA NA TAJSKEM

Lovci na dragulje

Nihče ne ve, koliko žrtev je že zahtevala sla po bogastvu, ki je privabila v gozdove iskalce in pustolovce

BANGKOK, 31. jan. — Podobno kakor ob luskni volframovi mrzlici v gorati pokrajini Tajski, kjer so se ljudje pobijali kot muhe zaradi volframove rude, prihajajo zdaj poročila o vročini ob odkritju dragih kamnov v provinci Cantaburi. Na tisoče revežev, pustolovcev in tudi plačanih revolverešev se je zgrnilo v gozdove te province v upanju, da bodo odkrili drage kamne in si uresničili življenjske sanje o nenadnem bogastvu.

Iz vseh krajev tajske kraljevine so pridirli reveži in avanturisti, vmes pa je čutili tudi prste bogatih industrijskih družb. Gozdove, ki so jih pred leti proglasili za državni rezervat, neusmiljeno uničujejo, ker rudosledci in raziskovalci sledijo čeda-je globlje. Mnogi so oboroženi s puškami in pistoli, ne ustrašijo se niti uboja, kadar hočejo varovati skrivnost lastnega odkritja ali pa srečnejšemu rudosledcu vzeti, kar je našel.

Nihče ne ve, koliko ljudi je bilo doslej ubitih in koliko jih je izginilo v medsebojnih obračunih iskalcev zakladov, preprosto zato, ker ni nikomur znano, koliko jih je doslej prispevalo v pobujeno dolino in od kod je kdo prišel. Policija ne more uvesti reda, ker so

njene enote premajhne v primerjavi z množico brezdomcev, ki so prišli življenjsko srečo iskati. Posamezniki so sicer res našli manjše drage kamne — delajo kot kopači ali kot izpiralci peska v gozdnih potokih — veliki dragulji pa vsaj za zdaj sodijo v domišljiski svet želja. Morda so posamezniki našli kaj večjega, vendar v zrak pušajo splošnega sumničarstva in nezaupanja nihče nikomur ne izda svojih skrivnosti.

Nevarna pena

WASHINGTON — Pogosto iz dolgo kopanje v preparatih, ki se penijo, utegne biti škodljivo in tudi nevarno. Možne posledice so kožni izpuščaji ter vnetje mokric in celo ledvice, zlasti pri ženskah.

Na posnetih fotoreporterjev se vrsti na stotine zaslikih kolob in stavb na koleh, ki so jih iskali dragih kamnov postavili tako rekoč čez noč. V naselje so prispeli trgovci, gostilničarji in tisti, ki ponujajo zabavo v večernih urah, seveda pa tudi razni sumljivi ljudje.

V zaslikih stavbah sta dve filmski dvorani, ki z ustreznimi zgodbinami le še podčvrstata upanje na skrito bogastvo. V naselju je zdaj vsaj 10.000 ljudi, ki so uničili že nekaj ducatov hektarov sicer zaščitnih gozdov. Najbolj agresivni med njimi so se sami postavili za voditelje in zaščitnike. Ti lahko tudi z orožjem naženejo stujoče, ki vohljajo tam okoli in čakajo za že odkritimi zakladi, spravljenimi na varnem mestu.

Ljudje in nravi

Po poroki v zapor

»Tako, zdaj sta mož in žena,« je rekel v Jersey Cityju sodnik, ki je takoj potem dodal: »Mladi mož, aretirani sta!« Zgodilo se je prejšnji teden, sodnik Richard Simeone je poročil mlade para na občinskem sodišču. Ko sta stopila predenj 20-letni Thomas Yocky in nevesta Joanne Ruzgis, se je ženino obraz zdel sodniku nekam znan. »Zdi se mi, da vas poznam,« je rekel. Sodni uradnik je sodniku šepnil na uho, da je Yocky osumljen tatvine avtomobila in da se ni odzval postroju sodišča, čeprav bi se lahko prostost. Sodnik je opravil poročni obred, nato je bila na vrsti aretacija. Na zadnje je ženino dovolil, da je poloti novo kavčijo, s tem da bo po medenih tednih prišel na obnovo.

Pouk v trebušnem plesu

Precej razvedrila in tudi nekaj jeze je prinesla Rosemarie Park v dom za stare ljudi v Chattanooga (Tennessee). Že nekaj tednov poučuje varovanje v trebušnem plesu. »Nekateri med nami vidijo v tem pregrehu,« pravi 77-letna Mary Stowe. »Tiste naj ostanejo v svojih sobah, kadar ima Rosemarie učno uro.« Učiteljica trebušnega plesa prihaja v dom enkrat tedensko.

Britanci in glavobol

Zenske, zlasti žene, bo- k glavne pogostejše kakor moške, poče Gallupova anketa, izvedena po naročilu več britanskih farmaceutskih tovarn. Zenske prenašajo bolečine bolj kakor moški, ki dvakrat pogostejše kakor one »omahnejo na bolnišni posteljo« in skoraj petkrat pogostejše hodijo k

zdravniku, če jih muči migrena. Oboji jemljejo aspirin. Vsak drugi za- konski par z otroki boli glava vsaj enkrat mesečno, pri parih brez otrok pa je takih 32 odstotkov. Vsaka tretja žena navaja prehode skrbi kot enega poglavitnih razlogov za glavobol, vsak četrti moški pa pripisuje to ne- sečnost pretiranemu pitju, žlednim tečavam in utrujenosti oči. Anketa kaže, da je glavobol naj- pogostejši ob nedeljah; to je hkrati dan, ko ljudje najdlje sedijo pred televi- zorji. Zenske bolj glava tudi ob ponedeljskih, ko je treba pospraviti stanova- nje in poslati otroke v šo- lo.

Drag nastop

Za slavo ob svojem 65. rojstnem dnevu si je temisti nekaj posebnega mehanik Ron Davey iz za- hodnoangleškega mesta Tiverton. Najel je veliko Albertovo dvorano v Londonu. Tam bo 15. aprila dirigiral orkestra 190 godbenikov.

Za tuljune

Georges Bornet, član švicarskega sklada za var- stvo narave »Frons We- bere, je kupil v Hongkon- gu 50.000 igrač v obliki tuljnov, ki jih bodo pro- dajali v ZDA. Z izkupič- kom bodo financirali ak- cijo proti pobujanju tuj- njev v kanadskih vodah. Na igračkah bo napis »Kupl me, s tem boš rešil mladega tuljuna«. Igračke že prodajajo v nekaterih evropskih deželah, med drugimi v Švici in Franci- ji. Upajo, da jih bodo pro- dajali 300.000 in tako zbrali okoli pol milijona dolarjev. S tem denarjem bodo poslali v Kanado 6.000 nominarjev, ki bodo gledali lov na mlade tul- june.

TOZD OPREMA KRŠKO

komisija za medsebojna razmerja

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. KONSTRUKTERJA na razvojnem programu
2. VEČ K KLJUČAVNICARJEV
3. DVA NK DELAVCA za delo na transportu

POGOJI:

- pod 1.: dipl. ing. strojništva, 5 let delovnih izkušajev
pod 2.: poklicna šola, delo se bo opravljalo v proizvodnji in na montažah
pod 3.: odslužen kadrovski rok
Delo je za nedoločen čas. Stanovanj nimamo.
- TOZD IKON Kostonjeva — komisija za med- sebojna razmerja
razpisuje naslednja prosta delovna mesta:
1. KUJARICO
 2. POMOČNICO KUJARICE

Delo za določen čas 4 mesecev.

Rok prijave je 15 dni od dneva objave. Prijave sprejema kadrovska služba. 652

DONALD DOWNES

UBOGAJ IN STORI

56. nadaljevanje

Gene je pogledal v tla in šepetaje končal: »To je vse.«
Genova zgovornost je pripravila Leonie do roba živčne napetosti. Da bi se sprostila, je segla po klobuku, na katerega je pred Genovim prihodom hotela priti zeleno pentlo. Nekaj trenutkov je vbadala s šivanko, potem je pregriznila nit in z brezbrilno, na videz mirno kretajo odločila klobuk na mizo.

»Kaj pa pravzaprav pričakuješ od mene?«
»Res... Ne vem prav... Vse, kar vem... Skratka, rekel sem si...«
»Bi želel, da skliče posebno komisijo, ki bo raziskala primer gospo- da Lafitta?«

Gene ji ni mogel pogledati v oči. Nerodno se je preseljal v fotelju: »Tega ne... Morda pa bi...«
»Bi rad, da te pošljem nazaj v Anglijo? Veš, to ni noben problem, če bi to radi,«
Gene je bil prizadet, kakor da bi ga kdo z bičem. Tokrat jo je pogledal naravnost v oči:

»Ne, ne gre za to. Ni govora,« je rekel. »Morda pa bi lahko poslal v London radijskega poročilca, naj se enkrat prouči Lafittovo zadevo. Če bo do potem, ko bodo vedeli vse, kar vem o njem jaz, se vedno mnenja, da ga je treba likvidirati, se bom takoj lotil opravila.«
»Ti si pa res čudovit! Naravnost blesteča zamisel,« je vzklila Leonie. Hitro je vstala, stopila k vratom in pogledala na hodnik, če morda kdo ne prisluškuje. Ko se je vrnila v sobo, je obstala pred Genom. Tudi on je vstal.

»Sedi,« je zapovedujoče, a mirno rekla. »Najprej izvolite vi,« je po pravili lepega vedenja odvrnil Gene.

Leonie je stisnila pesti in vzkipela: »Sedi in poslušaj, badeček!«
Osupli Gene je ubogal brez besede.
»Koliko časa si že v Franciji zaradi svojega opravila?« je hotela vedeti. »Jutri bo peti dan.«
»Peti dan? Jutri? Veš kaj, neverjeten optimist si,« je sarkastično vzklila. »Kajti zapomni si! Če boš nadaljeval, kakor si začel, ne bo več tvoj trisnjega dne! Ne boš več jekoval meni, to si zapomni! Gospodje od ge- stapa bodo poskrbeli, da boš jokal v njihovem naročju. Res smo globoko padli: Američani nam pošiljajo otroke, da bi opravili delo mož! Res smo daleč prišli!«
Gene je zaškrtnil z zobmi od besa.

»So ti morda po naključju poveda- li, da je tvoje opravilo tajnost?« je vprašala Leonie.

»So,« je dahnil. »Torej si pozabil na najbolj ele- mentarno previdnost in mi vse počve- kal.«

»Toda, misliš sem...«
»Ah, tako! Nekaj da si misliš? Kaj pa?«

»No, zdelo se mi je, da je morda nedolžen.«
»Mar tudi to sodi v tvojo misijo, da ugotoviš, ali je kriv ali nedolžen, preden ga likvidiraš?«

»Ne.«
»Mar te niso v šoli — besedo »so- la« je izgovorila z vidnim zaničevan- jem — poučili, da radiotelegrafist tvega življenje vsakič, kadar odda po- ročilo, pa naj bo še tako kratko? In da je vsaka oddaja samo v pomoč nemškim prisilskovalcem na radijskih valovih... Da ga tako laže od- krijejo in aretirajo...«

»In da ga mučijo na načine, ki jih takemu otroku, kot si ti, sploh ne smem opisati?«

»Da.«
»In da ga potem ubijejo.«
Gene je priklinal. »In kljub temu, da vse to veš, si imel nekaj dni po tem, ko si prišel v Francijo, dovolj poguma, da prideš k meni in mi razložiš, da bi morda lahko zapravil svoj dragoceni čas s tem, da bi pripravil, sifirali in od- dalil tvoje osebno sporočilo... Najbrž bi rad, da bi v Londonu postavili pod vprašaj vse dokaze, ki so jih naši agenti v nekaj letih, tvegaajo življe- nje, zbrali proti tvojemu tipu?«

Gene je molčal. »Niso ti naročili, da mu sodiš. Tvo- ja naloga je, da ga likvidiraš,« je na- vrgla zaničljivo.

Zastrla je okna, prižgala luč in se vrnila k Genu:

»Če pomislim, da je ducat Franco- zov tvegal življenje, ko so te pričali, pa te potem pripeljali v Pariz, te skrili in oblekli. In vse to izeganje za prazen nič... Za to, da si se zru- šil kot šlepa, ker si slišal mlajvati mačko, ki bi jo morali že zdavnaj sesekljati na kosčke in jo pojesti v obari. Pravijo, da ima tudi Himmler rad mačke. Göring ljubi umetniške slike, Goebbels je zgleden družinski oče, Hitler pa je zaverovan v glasbo. Rada bi vedela, kaj vse to dokazu- je...«
Za hip je obmolnila in se zadržala v prepredenega Gena.

»Povej! So ti ukazali, da se odpra- viš v Pariz, da ga likvidiraš in da ta- koj zgineš? So ti ukazali tako, ali ti niso?«

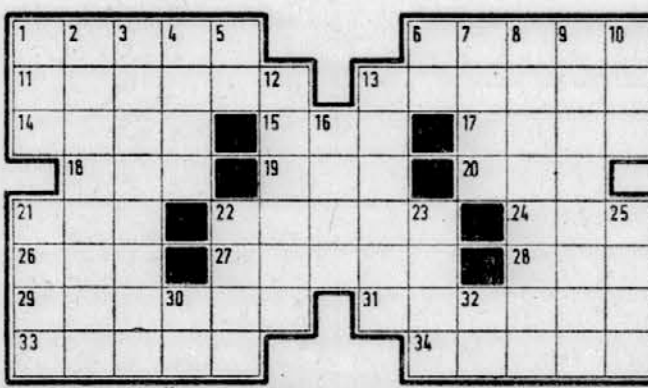
VODORAVNO: 1. norveška realistična pisateljica (Annie Bertha, 1847–1908), 6. ime nemškega filmskega igralca Buchholza (»Vladar brez krun«, 11. poljedelsko opravilo, 13. model letala za pro- učevanje konstrukcijskih detajlov, maketa, 14. ime ameriške filmske igralke Minelli (»Kabaré«), 15. ruša, trata, 17. deni pritoj Zapadne Morave, 18. nočlenje, 19. čenat del dneva, 20. uriz, 21. ime slovenskega glasbenika in arzenarja Sosa, 22. mlad bilc, 24. bogastvo gozdov, 26. navihane, prekanjenec, 27. drugo največje filmsko jezero, 28. star Slovan, 29. mesto in jezero v ameriški državi New York, tudi severnoameriško indijansko plemo, 31. rastlina poljedelstva na koreninah z belimi, na zunanji strani zelenimi cveti- ci v socvetjih (Thesium), 33. najbolj priljubljena opera Lea Delibesa iz leta 1883, 34. človek z velikim nosom.

NAVPIČNO: 1. kuhinjska začimba, 2. ime TV napovedovalke Remskarjeve, 3. varianta različica, 4. korabno otčje v adrijskem z- Tuamotu, 5. začetnici slovenskega ekspressionističnega pesnika, ki je padel v partizanih, 6. začetnici slovenskega politika in publicista, začetnika modernega slovenskega alpinizma, 7. otro, opis, 8. največji francoski renesančni pisatelj (François), 9. popačena beseda, 10. himalajska koza, 12. singular, 13. eden najvidnejših čeških dirigentov našega časa, ki je umrl na gostovanju v Torontu (Karel), 16. del telesa, 21. korolni otok, 22. izplačovalnik, 23. strupen plin, 25. socialni položaj, 30. okrajšava za imenovalnik, 32. kemijski znak za nobelijo.

RESITEV PREJŠNJE KRIZANKE

VODORAVNO: 1. komplet, 8. Dumas, 13. omotika, 14. Anapa, 15. Kant, 16. Stagir, 18. Ant, 19. okel, 20. osa, 21. eser, 23. Vane, 25. ost, 26. etan, 28. Isa, 31. tapester, 33. klin, 34. Azana, 35. Metalna, 37. Menam, 38. azaleja.

Križanka

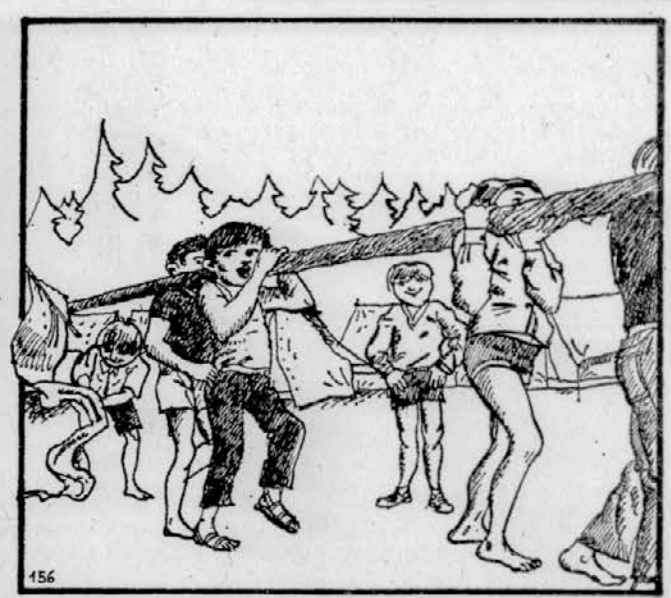
RUMENI ŠOTOR

154. Domna je streslo od mraza. Pogledal je okrog sebe in ugotovil, da se prebujala dan. Oči so ga sč- mele, saj so žarki povrtali prav v njegovo notranost in preganili neresnjeni svet, da se pri najbolj volji ni mogel spomniti, o čem je pravkar sanjal. Prav tako je preteklo nekaj sekund, preden se je zavedel, kaj sploh išče v travi. Dvignil se je in malo je manj- kalo, da ni z obrazom zadel v pajčevino, razpeto med grmom in ograjo. Namesto muh so se ujele vanjo kapljice; nanizale so se kot biseri na ogrlici in v po- rajajočem jutru so se srebrno svetile.

155. Avto, za katerim je včeraj teklo od hotela, je stal na svojem mestu. Iz šotora pa se je razleglo zateglo smučanje. Vse tabor je še spal. Jelen, ker ni prišel skritnosti do dna, jo je mahnil na cesto. Za Gorazda je iskal izgovor, saj bo deček gotovo za- vrtal vanj z nešteto vprašanji. Med razmišljanjem je zabobnelo, kot bi nekaj težkega padlo po tleh. Potuhnil se je za prvo deblo. Vrnila se je tišina in bolj splazil kot pa stekel je do kornija, od koder je imel razgled po vsem taboru. Kar onemel je.

156. Skupina fantov se je plazila med šotori. No- benega izmed njih ni poznal in ko ne bi videl svo- jega šotora, bi pomislil, da je zašel v tuj tabor. V zemlji je zljala črna luknja, gredica z rožami pa je bila poteptana. Tako torej! Fantje so podrl jabor, to pa je veljalo po nezapisanih taborniških zakonih za največjo sramoto, ki je lahko doletela tabor. Tudi dečki so se ubogljivo postavili v vrsto ob deblo in si ga na povelje zadali na rame. Napotili so se proti gozdu. In kje so bili njegovi? So stražarja zvezali ali ju je utrudila nočna igra?

Vsaki petek nov zvezek romanov TARZAN!

Nenadoma nas je zapustil naš najdražji mož in očka

VINKO ČUK

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 3. februarja 1977, ob 14. uri iz Jakobove mrliške vežice na Zalah

Zalujoči:

žena Ljudmila, sin Vasja z družino, hčerki Vesna in Milenka z družinama, sestre in bratje ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Maribor, Melbourne, 31. januarja 1977

Delovna skupnost republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun sporoča, da nas je nepričakovano za vedno zapustila naša bivša dolgoletna sodelavka

TONČKA FLAJNIK

Na zadnji poti smo jo spremili v nedeljo, 30. januarja 1977 v Dragatušu pri Crnomlju

Ohranili jo bomo v trajnem spominu

Delovna skupnost republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun

V Ljubljani, 31. januarja 1977

V globoki žalosti sporočamo, da nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in teta

ANTONIETTA
vdova dr. LOVRENČIČ

roj. MANZONI

Od nje smo se poslovili v ponedeljek, dne 31. januarja 1977 v krogu družine in prijateljev
Prosimo tihega sožalja

Zalujoči:

hčerke Vida, Mimi, Nina, Jelica, sin Jože, vnuki Andrej, Jelica, Alenka, Tadej, Mirjam, Vida in Tomi, pravnučinja Elizabeta in družine Manzoni, Lovrenčič, Labernik, Vovko in Lenček, nečaki in nečakinje

Ljubljana, New York, Buenos Aires, Rim, Dutovlje, 31. januarja 1977

Za vedno nas je zapustila naša ljuba žena, mama, stara mama

MARIJA GABROVŠEK

roj. PAVLIČ

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 2. februarja 1977 ob 13. uri iz Franciškovve vežice na Zalah

Zalujoči:

mož Ignacij, sinovi Andrej, Peter, Rudi z družinami in drugo sorodstvo

Ljubljana, Celje, München, Maribor, 31. januarja 1977

Po hudi in mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš ljubi mož, oče, stari oče, brat, svak in stric

ŠTEFAN TANASIČ

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 2. februarja 1977 ob 12. uri iz Ciril-Metodove vežice na Zalah

Zalujoči:

družine Tanasič, Polič, Jakšič

Ljubljana, Rudenice, Jakšiči, 31. januarja 1977

v družinskem krogu smo se poslovili od dragega očeta, dedka, brata, tasta in svaka

RIHARDA - ŽARKA BURJE

učitelja v pokoju, borec NOV in nosilca več odlikovanj

Pokopan je na pobreškem pokopališču v Mariboru. Obenem se zahvaljujemo vsem, ki so mu poklonili cvetje in nam izrazili sožalje

Za njim žalujejo:

sin Borut z ženo Silvo, Tjašo in Igorjem, sestra Irena ter družini Klemenčič in Paulin

Maribor, Ljubljana, 31. januarja 1977

Po težki bolezni je doživel naš dragi mož, oče, nono, tast in brat

RUDOLF MURN

upokojenec PTT

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 2. februarja 1977 ob 10.15 iz Jurijeve vežice na Zalah

Zalujoči:

žena Angela, hči Vida z družino, sin Rudi z družino, sestra Elza z družino

Ljubljana, Novo mesto, 31. januarja 1977

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil ljubljani mož, oče, deda in brat

JOŽE GAJETA

Na zadnjo pot smo ga spremili v ponedeljek, 31. januarja 1977

Vsi njegovi

Sporočamo žalostno vest, da nas je mnogo prežgodaj zapustil vesten sodelavec, tovariš

DANIJEL PROSEN

elektromontažar

Od njega se bomo poslovili v torek, 1. februarja 1977, ob 15.30 izpred hiše žalosti v Stari vasi 115 na pokopališču v Zireh

Kolektiv in sindikalna organizacija Elektro Ljubljana okolica

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA NAS JE NEPRICAKOVANO ZAPUSTIL NAŠ SODELAVEC

TOMO
TOMOV

DIPL. EL. ING.
DIREKTOR TOZD

SLOVO OD POKOJNIKA BO V TOREK, 1. FEBRUARJA 1977, OB 13.45 IZPRED NIKOLAJEVE MRLIŠKE VEŽICE NA ZALAH V LJUBLJANI

DOLGOLETNEGA TOVARISA IN SODELAVCA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

KOLEKTIV IN DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE
DES LJUBLJANA TOZD ELEKTRO TRBOVLJE

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil dolgoletni sodelavec in dober tovariš

Tomo Tomov

diplomirani elektroinženir
direktor TOZD Elektro Trbovlje

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 1. februarja 1977, ob 13.45 izpred Nikolajeve mrliške vežice na Zalah

Ohranili ga bomo v trajnem spominu

DES — podjetje za distribucijo električne energije Slovenije

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE NENADOMA UMRL NAŠ DOLGOLETNI TOVARIS IN SODELAVEC

TOMO TOMOV

DIPL. ING. ELEKTROTEHNIKE
DIREKTOR TOZD ELEKTRO TRBOVLJE

OD POKOJNEGA SODELAVCA SE BOMO POSLOVILI NA POKOPALIŠČU NA ZALAH V LJUBLJANI V TOREK, DNE 1. FEBRUARJA 1977, OB 13.45

KOT DOBER TOVARIS IN VESTEN SODELAVEC
NAM BO OSTAL V TRAJNEM SPOMINU

KOLEKTIV IN DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE
SKUPNOSTI TOZD ELEKTRO LJUBLJANA

Poslovni razmah

Kroparski Plamen naj bi letos izvozil 4.300 ton izdelkov — Posebno skrb kakovosti in pa novim investicijam

KROPA, 31. januarja — V primerjavi z letom 1975 so lani v kroparskem Plamenu povečali proizvodnjo izdelkov za 6,4 odstotka, to je od 8.830 ton na 9.400 ton. Glede na to, da se je število zaposlenih celo zmanjšalo za eno odstotek, je produktivnost porasla za približno 7,5 odstotka.

Tako velik napredek pa so dosegli na račun velikega povečanja izvoza, saj je na domačem trgu zaradi zaostrenih finančnih pogojev prislo celo do zmanjšanja povpraševanja po višjih izdelkih. Izvozili so za več kot milijon dolarjev oziroma 28 odstotkov več izdelkov kot v prejšnjem letu.

Pri vseh teh pozitivnih dosežkih povečanja proizvodnje ni padel tudi izvoz, kar je celotni rezultat v lanskem letu, saj računajo da izvoz letos ne bo tako uspešen kot lani. Po že sklenjenih pogodbah in predvidenih možnostih naj bi izvozili 4.300 ton izdelkov. Za prodajo doma ostane tako 4.900 ton izdelkov, ki jih ob zaostrenih konkurenčnih pogojih najbrž ne bo lahko prodali.

Proizvodni obrati se bodo morali hitreje prilagajati trenutnim potrebam trga in tudi pri manjših serijah izdelkov na posameznih strojih bo treba organizirati proizvodnjo tako, da produktivnost ne bo bistveno nazadnje. Seveda bo treba posebno skrb posvetiti kakovosti, ki ne sme biti skrb samo tehnične kontrole, temveč bo treba uvesti samokontrolo vseh udeležencev v proizvodnem procesu. Izdelava orodja in vzdrževanje proizvodnih naprav bosta morala slediti spremenjenim pogojem.

Proizvodni plan za letoš-

nje leto znaša 9.210 ton, kar je celotni rezultat v lanskem letu, saj računajo da izvoz letos ne bo tako uspešen kot lani. Po že sklenjenih pogodbah in predvidenih možnostih naj bi izvozili 4.300 ton izdelkov. Za prodajo doma ostane tako 4.900 ton izdelkov, ki jih ob zaostrenih konkurenčnih pogojih najbrž ne bo lahko prodali.

Proizvodni obrati se bodo morali hitreje prilagajati trenutnim potrebam trga in tudi pri manjših serijah izdelkov na posameznih strojih bo treba organizirati proizvodnjo tako, da produktivnost ne bo bistveno nazadnje. Seveda bo treba posebno skrb posvetiti kakovosti, ki ne sme biti skrb samo tehnične kontrole, temveč bo treba uvesti samokontrolo vseh udeležencev v proizvodnem procesu. Izdelava orodja in vzdrževanje proizvodnih naprav bosta morala slediti spremenjenim pogojem.

Povsod že žarnice

V novih montažnih naseljih v Posočju je 95% urejenega električnega omrežja — Od 472 hiš je vseljenih 343

TOLMIN, 31. januarja — Mila, sicer bolj vlažna kot suha zima, je naklonjena tudi graditvi novih montažnih naseljih v Posočju. S predvideno lanske jesenske akcije, ki je prve dni decembra dopolnila nacistreditve 472 montažnih stanovanjskih hiš, je po zgraditvi vseh objektov bil urešen najpomembnejši del tega načrta. Vendar tako kot še niso vse hiše docela urejene, se tudi niso komunalno opremljene.

»Sedaj bi bilo nujno, da v okviru občinskega odbora za odpravo posledic potresa izdajajo jasn program letošnje graditve montažnih hiš v Posočju, saj smo z lanskega leta v sedanjo akcijo uredili le tretjino nalog, pravi dr. Milan Orožen iz republiškega operativnega štaba za ureditev montažnih naseljih v Posočju, ki deluje v Kobarižu. »To, kar se je dogajalo od septembrskih potresov sem, ko je bilo potrebno hitro in z velikimi naporami ob katastrofalno slabem vremenu delovati, ni moč pričakovati tudi v letošnji akciji. Tudi delavci v montažnih tovarnah so delali po 12 ali več ur na dan in vse sobote, nedelje, da so opravili naročeno. Zato se montažerske organizacije že zanimajo za letošnje potrebe pri ureditvi montažnih hiš. Zanje se navdušuje vse več ljudi, ki so se sprva odločili za klasično zidavo.«

Kaže, da je ta mesec zaključni za izpolnitev lanskega letnega programa ureditve montažnih hiš. Nekatera manjša dela bodo še ostala do spomladi, vendar je na primer sedaj že 95 odstotkov urejenega električnega omrežja in v novih montažnih naseljih.

P. POTOCNIK

Prijetnejša jesen

V Trzinu se pripravljajo na graditev novega doma za varstvo odraslih — V njem prostor za 120 oskrbovancev

TRZIN, 31. januarja — Z denarjem, ki so ga začeli letos zbirati s tretjim samoprispevkom, bodo v Trzinu med drugim zgradili nov dom za varstvo odraslih. Tak dom je nekaj časa mogoče pogrešati, saj morajo starejši ljudi pošiljati v varstvene zavode v druge občine. Pripravi na zidavo tega pomembnega družbenega objekta so se lotili zelo skrbno, ker bi starejšim občanom radi zagotovili kar najbolj varen in prijeten skupen dom na jesen življenja.

Pred kratkim so strokovnjaki pripravili program splošnega socialnega zavoda za organizirano varstvo odraslih v trzinjski občini. To gradivo, o katerem bodo v sredo in četrtek povedali svoje mnenje še delegati občinske skupščine, bodo uporabili za osnovo pri izdelavi gradbenih in drugih načrtov.

V programu predvidevajo, da bo v domu prostora za 120 oskrbovancev. Med temi bo približno tretjina tistih, ki so še kar pri moči, četrtna pa jih bo v tako imenovani negovalni enoti. Zasnova bivalnih prostorov za življenjsko aktivne oskrbovance pa bo taka, da bodo te prostore brez težav spremenili in uporabili za organizirano nudenje negi in pomoči v času bolezni.

V Trzinu menijo, da morajo oskrbovanci v domu najti vso domačnost, skrb in nego tedaj, ko s svojo aktivnostjo še lahko prispevajo k takemu načinu življenja in tudi potem, ko so jim poše življenjske moči in postanejo popolnoma odvisni od tuje pomoči in nege. Temu cilju bodo prilagodili razporeditev, velikost in opremljenost prostorov ter celotno organizacijo v zavodu.

Razen oskrbovancev zavoda pa bo novi dom namenjen tudi drugim starejšim ljudem, ki žive v svojih stanovanjih. Dom bodo zgradili blizu 54-stanovanjskega bloka za upokojenke, med katerimi nekateri že sedaj potrebujejo pomoč, bodisi strokovno

negi in pomoči v času bolezni. V Trzinu menijo, da morajo oskrbovanci v domu najti vso domačnost, skrb in nego tedaj, ko s svojo aktivnostjo še lahko prispevajo k takemu načinu življenja in tudi potem, ko so jim poše življenjske moči in postanejo popolnoma odvisni od tuje pomoči in nege. Temu cilju bodo prilagodili razporeditev, velikost in opremljenost prostorov ter celotno organizacijo v zavodu.

Razen oskrbovancev zavoda pa bo novi dom namenjen tudi drugim starejšim ljudem, ki žive v svojih stanovanjih. Dom bodo zgradili blizu 54-stanovanjskega bloka za upokojenke, med katerimi nekateri že sedaj potrebujejo pomoč, bodisi strokovno negi in pomoči v času bolezni. V Trzinu menijo, da morajo oskrbovanci v domu najti vso domačnost, skrb in nego tedaj, ko s svojo aktivnostjo še lahko prispevajo k takemu načinu življenja in tudi potem, ko so jim poše življenjske moči in postanejo popolnoma odvisni od tuje pomoči in nege. Temu cilju bodo prilagodili razporeditev, velikost in opremljenost prostorov ter celotno organizacijo v zavodu.

P. R.

Srečanje pionirjev na Čebinah

Revirji se pripravljajo na sprejem pionirjev — Počastitev obletnic

TRBOVLJE, 31. jan. — Pionirji zgodovinarji in likovniki iz Slovenije in drugih republik bodo s tridnevnim srečanjem v revirjih ter sklepno prireditvijo na Čebinah v aprilu počastili 40. obletnico ustanovitve kongresa KPS, 40-letnico prihoda predsednika Tita na čelo KPJ, 35-letnico zveze pionirjev Slovenije, 25-letnico ZPM ter pohod pionirjev po poteh prvih slovenskih brigad.

V revirskih občinah se že pripravljajo na sprejem nekaj sto pionirjev zgodovinarjev in likovnikov, ki se bodo zbrali na svojih b. srečanju, 22. aprila bodo gostje zasavskih pionirjev. Ta dan pa bo namenjen tudi medsebojnemu spoznavanju. V občini Kovečje, tako so poudarili na sestanku, zelo počasi in brez potrebne zavzetosti urejajo vprašanje srednjega šolstva. Prvega septembra naj bi se začel pouk po programu usmerjenega izobraževanja, pa o tem ne govorijo in ne pišejo in tudi ni znano, da bi se sploh kdo ukvarjal s tem vprašanjem. Občani že dobre pol leta plačujejo samoprispevek za gradnjo srednjega šolskega centra, pa še prostor ni določen, kje naj bi stavba stala.

V Kovečju čaka, da bi jim srednje šolstvo uredili organi izven občine. Pred leti je občina naročila večjo študijo o tem, kako naj bi se v prihodnje razvijalo srednje šolstvo v občini oziroma v regiji, ki vključuje še občino Ribnica. Ni znano, da bi kak organ v občini obravnaval študijo. Po neuradnih podatkih se je 50 izvodov te študije zgubilo.

Izgovori, da še ni jasno, kako naj bi se srednje šolstvo v prihodnje organiziralo, niso upravičeni. Res je, da zelo primanjkuje učilnic za srednje šole, vendar je tudi res, da je nekad v stavbi gimnazije, zadostoval en prostor za pisarno, kasneje pa še učilnice.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

Nobene zavzetosti

Nejasna prihodnost srednjega šolstva v kočevski občini zaskrbljuje tudi kolektiv dijaškega doma, ki zdaj sameva

KOČEVJE, 31. januarja — Te dni so v kočevski občini letne konference osnovnih organizacij sindikata prosvetnih delavcev. Zelo razgibana in plodna je bila razprava na sestanku v dijaškem domu »Dušana Remiha«. Največ so razpravljali o reformi srednjega šolstva v občini.

V Kovečju se že nekaj let srečujejo z vprašanjem, kako napolniti dijaški dom, ki je bil zgrajen pred poldrugetom na govorilo in ne pišejo in tudi ni znano, da bi se sploh kdo ukvarjal s tem vprašanjem. Občani že dobre pol leta plačujejo samoprispevek za gradnjo srednjega šolskega centra, pa še prostor ni določen, kje naj bi stavba stala.

Izgovori, da še ni jasno, kako naj bi se srednje šolstvo v prihodnje organiziralo, niso upravičeni. Res je, da zelo primanjkuje učilnic za srednje šole, vendar je tudi res, da je nekad v stavbi gimnazije, zadostoval en prostor za pisarno, kasneje pa še učilnice.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

B. B.

XI. kongres ZKJ naj bo predvsem kongres akcije

Predsedstvo CK ZKJ o pripravi na XI. kongres ZKJ — Uvodna beseda Staneta Dolanca — Imenovan odbor za priprave — O mednarodni aktivnosti ZKJ

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 31. januarja — Predsedstvo CK ZKJ je na današnji seji razpravljalo o pripravi na XI. kongres ZKJ in o poročilu o mednarodni dejavnosti ZKJ v lanskem letu ter o programu tega sodelovanja v letu 1977.

O prvi točki dnevnega reda — pripravi na XI. kongres ZKJ, ki naj bi bil čez leto in pol, je uvodni referat imel sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Jugoslavije Stane Dolanc. V zgodovini našega gibanja so bili partijski kongresi vselej izrednega pomena, saj so obeležili posamezne etape revolucionarnega boja našega delavskega razreda. Kot je opozoril Stane Dolanc v svoji uvodni besedi, pa je poglavitno zdaj to, da ne gre več za oblikovanje načelnih stališč. Gre za dolgoročno nalogo — za uresničevanje teh stališč.

Zato ne potrebujemo nekakšnih splošnih deklaracij

in obsežnih načelnih dokumentov. Potrebujemo akcijo, stalna organizirana prizadevanja vseh družbenih sil, ki bi imela za cilj popolnoma brezhibno funkcioniranje našega sistema v celoti in v vseh posameznih delih. Zato predlagamo, naj bi bilo delo XI. kongresa ZKJ izrazito akcijsko usmerjeno, pomenilo naj bi spodbudo, smerek in obveznost za konkretno dejavnost družbenih sil in zato v tej zvezi tudi poudarjamo politično in idejno odgovornost dejavnikov organizirane socialistične zavesti, predvsem ZK (Referat Staneta Dolanca objavljamo na 4. strani).

Predsedstvo je sprejelo os-

novno politično orientacijo pri pripravi XI. kongresa ZKJ in sklenilo, da bo kongres v statutarjem roku, uvedno besedo je imel sekretar v izvršnem komiteju predsedstva CK ZKJ dr. Aleksandar Grlićkov.

Na seji so obravnavali tudi nekatera vprašanja iz redne dejavnosti predsedstva.

(Povzetek razprave objavljamo na 2. strani.)

FEDJA ZIMIC

Predsednik Tito v Meljinah

V kraju pri Hercegovem si je ogledal več vojaških objektov

IGALO, 31. jan. (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito si je z ženo Jovanko dopoldne ogledal več vojaških objektov v Meljinah, nedaleč od Hercegovca, kjer se je zadržal približno eno uro.

Spremljali so ga predsednik predsedstva SR Črne gore Veljko Milatović, zvezni sekretar za ljudsko obrambo general armade Nikola Ljubčić, načelnik kabineta vrhovnega komandanta generalpodpolkovnik Zilka Stojić, predsednik skupščine občine Hercegovci Petar Stjepić in kapetan bojne ladje Boža Grubišić.

Devet držav pred Beogradom 1977

Začel se je dvodnevni neformalni sestanek evropskih nevtrálnih in nevrušenih držav — V delovnem vzdušju

BEOGRAD, 31. januarja (Tanjug) — V Beogradu se je začel dvodnevni neformalni sestanek devetih evropskih nevtrálnih in nevrušenih držav, na katerem bodo izmenjali mnenja o različnih vprašanjih v zvezi z beograjskim sestankom KVSE. Sestanka se udeležujejo ugledni predstavniki zunanjih ministrstev Avstrije, Švice, Švedske, Finske, Liechtensteina, San Marina, Malte, Cipra in Jugoslavije. Navzoči so tudi šefi diplomatskih misij držav, ki sodelujejo na sestanku.

V eni izmed dvoran hotela »Jugoslavija« je srečanje začel veleposlanik v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve Miroslav Pešić.

Pozdravil je udeležence sestanka, nato pa je razložil jugoslovansko mnenje glede priprav na beograjski sestanek KVSE, ki se bo začel 15. junija, kakor tudi glede

raznih vprašanj, ki se tičejo sodelovanja evropskih držav, udeležence konferencije o varnosti in sodelovanju, ki je bila v Helsinkih leta 1975.

Kakor se je zvedelo, se je sestanek začel v delovnem ozračju.

Prva znamenja kažejo na dokajšnje soglasje glede problemov, o katerih so razprav-

ljali. Udeleženci so namreč brez kakršnihkoli disonanc najprej obravnavali nekatere vprašanja v zvezi s pripravi, organiziranjem in metodami dela beograjskega sestanka.

Sestanek se je nadaljeval tudi danes popoldne, končal pa se bo verjetno jutri dopoldne.

Za jutri je v programu tudi obisk voditeljev delegacij in diplomatskih misij v mestni skupščini, kjer jih bodo seznanili z gradnjo kongresnega centra v Novem Beogradu. (Komentar o posvetovanem sestanku objavljamo na 3. strani.)

Špoadi na kampujsko - tajski meji

Ubilih 30 ljudi, tudi ženske in otroci — Phnom Penh še molči

BANGKOK, 31. jan. (Tanjug) — Radio Phnom Penh ni objavil niti besede o največjem špoadi na meji med Kampučijo in Tajsko, do katerega je prišlo v noči s petka na soboto in je trajal življenje 30 ljudi, med njimi so bile tudi ženske in otroci. Zato je še vedno težko domnevati, kaj je dejanska ozadje tega izpada.

Tajski tisk se še vedno edini vir informacij o špoadi. Tajski listi zatrjujejo, da so khmerski vojaki vdrli na tajsko ozemlje. Tajsko ministarstvo je vložilo protestno noto pri vladi v Phnom Penhu. Zanimivo je, da v notu zahteva, da bi se začeli pogajati s predstavniki vlade Kampučije »na katerikoli ravni«, da bi našli rešitev za obmejne probleme.

Odbor in komisije za pripravo XI. kongresa ZKJ

BEOGRAD, 31. jan. (Tanjug) — V odboru predsedstva CK ZKJ za pripravo XI. kongresa ZKJ so: Stane Dolanc, ki je predsednik odbora, Dušan Alimpić, Mahmut Bakali, Vladimir Bakarić, Jure Bilić, Angel Černušić, Veselin Đuranović, Kiro Gligorov, Aleksandar Grlićkov, Edvard Kardaš, Ivan Kukoc, Todor Kurtović, Munir Meshović, Branko Mikulić, Dušan Petrović, Milka Planinc, France Popit, Dušan Popović, Mirko Popović, Vojko Srzentić, Dragoljub Stavrev, Džemil Sarac, Mlika Spiljak, Ali Shukrija, Dobrovoje Vidić, Tihomir Vlaškalić in Vidoje Zarković.

Enega člana odbora bo predsedstvo imenovalo na prihodnji seji po izbiri predsednika ZIS.

Predsedstvo CK ZKJ je izbralo komisije in njihove vodje, ki bodo sodelovali pri pripravi na kongres:

1. za pripravo poročila o delu ZK in CK ZKJ med X. in XI. kongresom, komisijo bo vodil Mirko Popović;
2. za spremembe in dopolnitve statuta in organizacijske vprašanja ZKJ, vodja Jure Bilić;
3. za kadrovske priprave, komisijo bo vodil Stane Dolanc;
4. za propagandno dejavnost in obveščanje pri pripravi XI. kongresa, vodja Dušan Popović;
5. za organizacijske priprave XI. kongresa, vodja Dragoljub Stavrev.

MED ODMOROM — Stane Dolanc in France Popit na včerajšnji seji predsedstva CK ZKJ.

Warnke pogajalec z Moskvo

Imenovanje v Washingtonu — Tudi direktor federalne agencije?

NEW YORK, 31. jan. — Kot poroča agencija France Presse, sklicujoč se na vest v današnji številki dnevnika »New York Times«, je ameriški predsednik Jimmy Carter določil bivšega visokega funkcionarja v Pentagonu za časa Johnsonove administracije Paula Warnkeja za vodjo pogajanj s Sovjetsko zvezo o sklenjenju jedrske obozravitve.

Kot poudarja »New York Times«, pričakujejo, da bo ameriški državni sekretar Cyrus Vance danes imenoval Warnkeja za vodjo pogovorov o razorožitvi. Prav tako predvidevajo, da bo Warnke postal direktor federalne agencije za nadzor oborožitve in vprašanje razorožitve, pristavlja newyorški dnevnik.

Lažje do stanovanj

Potrjen sklep o dodatnih posojilih občanom - LB uvaja tudi premostitvena posojila organizacijam združenega dela

LJUBLJANA, 31. januarja — Sklep o dodatnih stanovanjskih posojilih občanom, ki ga je predložila na današnjo sejo izvršnega odbora Ljubljanske banke, centrale, podružnica LB za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva Ljubljana, je bil soglasno potrjen.

To pomeni, da bodo imeli odslej občani, ki namensko varčujejo pri banki, možnost dobiti še posamični ali družinski premostitveni kredit za nakup stanovanja ali za zidavo stanovanjske hiše in sicer posameznik do 70.000 dinarjev oz. zakonca skupaj do 140.000 dinarjev. Obresti so 6-odstotne, doba vračanja posojila pa je pri posamezniku do 7 let, pri družinskem kreditu pa 10 let. Družinski kredit za premostitve pri nakupu ali zidavi stanovanja lahko dobi jo razen obeh zakoncev tudi otroci, bratje, sestre in starši, ki bodo živeli v stanovanju ali hiši. Družinsko stano-

vansko posojilo lahko dobi tudi samo en član družinske skupnosti, če je v družini edini zaposlen.

Novo je med drugim tudi to, da bodo odslej občani glede premostitvenih stanovanjskih posojil znotraj Ljubljanske banke obravnavani enako. To zagotavlja po novem 2. člen pravilnika o združevanju stanovanjskih sredstev na vpogled poslovnih enot LB na območju SRS. Gre za združevanje 10 odstotkov stanovanjskih sredstev, ki naj zagotavljajo pri dajanju premostitvenih posojil enotno poslovanje z občani. Novost, ki jo Ljubljanska banka uvaja kot po-

moč pri nakupu stanovanj, so premostitvena posojila organizacijam združenega dela za dobo 8 ali 12 mesecev. Premostitvena posojila so različna glede na vezavo sredstev, sicer pa kriteriji, ki jih je danes sprejel izvršni odbor LB, nadrobno določajo kdaj, komu in koliko gre premostitvenih posojil za stanovanjsko graditve organizacijam združenega dela ali občanu. Banka bo o vseh novostih s področja stanovanjskega kreditiranja kmalu objavila poseben brošuro.

(Podrobneje o sestanku izvršnega odbora Ljubljanske banke, centrale, ki se je danes prvič sešel v prenovljeni sestavi, poročamo na 6. strani predvsem še o zajetnem programu bančne dejavnosti pri zbiranju sredstev prebivalstva).

FRANJO KRIVEC

● Kot je znano, so v 37 slovenskih občinah zadnje mesece svojim študentom izplačevali komaj 70 do 80 odstotkov vrednosti štipendij. Take razmere so pahile mnoge dijake in študente v težave, saj jim zmanjka denarja za redne izdatke v zvezi s študijem. Zaradi teh težav je izvršni odbor Ljubljanske banke, centrale, na priporočilo republiške konference SZDL Slovenije sklenil pomagati občanom s premostitvenim kreditom v znesku 25 milijonov dinarjev. Ta denar je namenjen izključno za izplačilo neizplačanih štipendij, občine pa bi ga banki vrnilo do konca novembra 1977. Obresti so tri odstotne. V izvršnem odboru LB so menili, da velja zaostri odgovornost tistih, ki imajo na skrbi štipendiranje mladine. Razen tega so se odločili, da je bila valorizacija štipendij očito opravičljiva brez stvarnih ocen denarnega priliva, veliko pa je neredu okrog štipendiranja botrovalo nezaupno in nestrokovno delo po občinah.

Arafat ni ničesar povedal

Uradni predstavnik PLO zanika intervju za kairski »Al Ahram«

BEJRUT, 31. jan. (VAF) — Uradni predstavnik PLO je zanikal, da bi predsednik PLO in glavni poveljnik sil palestinske revolucije Jaser Arafat dal intervju za kairski »Al Ahram« 28. januarja. »Poudariti hočemo, da Arafat ni dal nobenega intervjuja nobenemu poročevalcu ali uredniku Al Ahrama, je rečeno v palestinskem sporočilu. Predstavnik PLO je tudi povedal, da je omenjeni intervju zato neutemeljen, tako po obliki kot po vsebini. V izjavi ni nič povedanega o razlogih za demanti.

Arafat je, kot smo poročali, v intervjuju povedal, da bodo palestinski borci v prihodnjih dnevih obnovili dejavnost, da bo PLO šla v Zvezo, osnovala palestinsko vlado in razglasila palestinsko državo.

Danes slalom, jutri veleslalom za SP

MARIBOR, 31. januarja — Zenska alpina smučarska elita se je ustavila pri nas. Na dveh tekmovalnih na Pohorju bo morala štiri dni počivati očiščeno in zmagovito letosnjo svetovnega pokala. Prvi dan bo tekmovalna v slalomu, drugi dan — v sredo — pa se tekma v veleslalomu. Katere tri zmagovalkine bodo tokrat pozirale fotoreporterjem? Na zadnji tekmi za SP pred Mariborom — v mevskelem veleslalomu — so to bile (z leve) Avstrijka Annemarie Moser-Pröll (3.) in Monika Kaserer (1.) ter Švicarka Lise Marie Morerod (2.).

Telefoto: UPI

Kislo v novi teden

Smučarjem ponedeljek ni prinesel boljših obetov - Megla in dež skoraj povsod v gosteh - Še vse po starem

LJUBLJANA, 31. januarja — Sončni in smučarski nedelji je sledil kisel ponedeljek: meglen, oblačen in po dolinah deževen, v višinah pa celo nekoliko zasnežen.

Na Zelenici se je teden pričel oblačno in megleno, ob enajstih je pričel nalezavati suh sneg. Na smučišču so ostali danes le šolarji. Na Črnem vrhu, kjer se po redkih snežnih zaplatah že tri dni ne da smučati, je navezga zgodaj pričelo rahlo snežiti. Če bo takšno vreme obveljalo do jutri, bo SRS za smučarje komajda dovolj.

Odlotno smuko med suhih smučarjema zagotavlja na Golteh tudi danes 80 do 100 centimetrov debela snežna odeja ter zmeren mrz: 2 stopinj pod ničlo.

Ves dan je bilo oblačno tudi na Voglu, kjer se vrste pred žičnicami niso skrajšale niti danes, pa čeprav se je megla pridružio tudi ra-

hlo sneženje. Temperatura se je na Voglu zadrževala čez dan pri 3 do 4 stopinjah pod ničlo.

● Zaradi obilice novega snega, ki je predvčerajšnjim zapadel ob močnem vetru in se še ni ustabil, je še vedno pričakovati proženje snežnih plazov. Obiskovalce gora, posebno še turne smučarje, opozarjajo na previdnost!

Ne za terek ne za sredino pričakovati bistvenih sprememb. Torej: v nižinah oblačno z občasnim padavinami, le v višinah nad 600 metrov bo snežilo. N. S.

DANES V „DELU“

Izgube so manjše, a še velike

BEOGRAD, 31. jan. — Izgube v gospodarstvu so manjšale, vendar so še precej velike. Ob polletju lani so znašale 36 milijard dinarjev, po devetih letih mesecih 29,3 milijarde, ocenjujejo pa, rezultati bodo znani marca, da bodo v letu 1976 znašale okoli 18 milijard din, so dejali na novinarski konferenci v zveznem izvršnem svetu. Poudarili pa so, da izhoda iz izgub nikakor ne gre iskati v povečevanju cen, marveč se je treba zavzeti za sistemske rešitve, ki jih jasno opredeljuje tudi resolucija za letošnje leto.

stran 6

Od nobelovca do snega

LJUBLJANA, 31. jan. — Na reportažni strani so naši novinarji in sodelavci Tanjuga pripravili zanimive prispevke o tem, kako Sarajevčani rešujejo prometni voz, o »menzie« v škofljemski LTH, ki je postala obremenjena tudi razstavi proročar, pogovor z nobelovcem našega poretka, Vladimirjem Prelogom, pa tudi zanimivo vprašanje bralca — kako izgleda so podatki o debelini snega na naših smučiščih.

stran 10

KJE JE ZIMA — Solske počitnice so se prevesile v drugo polovico, toda v večjem delu Slovenije vlada aprilsko vzdušje. Foto: Joco Znidaršič

Kdo bo segel v ponujeno roko?

FRANCE FORSTNERIĆ

Lendava: krepitev vloge ZK

B. B.

Ukrepi za boljše razmere

M. K

Ustrezna merila

Foto: B. Čerin

Prispevki za šolo - omenik NOB v Cerknem

Mladi Velenjčani so zagnani

J. P.

Obrti več veljave

JANEZ PLESNIK

Lani več pretehtanih odločitev

J. J.

Različne ocene dela SZDL

B. BOROVIC

Zakaj tako?

Neurejeno financiranje

M. KOS

Delo jih zbližuje

PROV

**dobra
knjiga**

**najbolji
prijatelj**

ŽIRIJA ZA NAGRADE
OBČINE LJUBLJANA CENTER

razpisuje

AGRADE OBČINE LJUBLJANA CENTER

Skupščina občine Ljubljana Center podeljuje nagrade občine Ljubljana Center za posebne dosežke na področju gospodarstva, družbenih dejavnosti ter ljudske obrambe, družbene samozaščite in varnosti.

V letu 1977 bomo podelili pet nagrad.

Nagrada obsega:

1. za posameznike:

- denarno nagrado v višini 10.000 din
- umetniški kipec »Puntarji«, delo akademskega kiparja Stojana Batiča in
- diplomu.

2. za temeljne in druge organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije in skupnosti ter delovne skupine;

- umetniški kipec »Puntarji«, delo akademskega kiparja Stojana Batiča in
- diplomo.

Nagrade podeljujemo vsako leto ob prazniku občine Ljubljana-Center 9. maju.

Nagrade na področju gospodarstva podeljujemo za dosežene posebne uspehe trajnejšega pomena v razvoju samoupravnih in družbeno-ekonomskih odnosov, organizaciji in vodenju temeljnih ter drugih organizacij združenega dela, če so ti uspehi odločilno vplivali na izboljšanje gospodarstva ter na utrditev njihovih razvojnih perspektiv.

Nagrade na področju družbenih dejavnosti podeljujemo za dosežene posebne uspehe na področju vzgoje in izobraževanja, kulture, telesne kulture, zdravstva, socialnega varstva in ostalih družbenih dejavnosti, če so ti uspehi odločilno vplivali na izboljšanje dela in samoupravnih odnosov v posamezni panogi družbene dejavnosti, v samoupravnih interesnih skupnostih, društvih, krajevnih skupnostih ali v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela na področju družbenih dejavnosti.

Nagrade na področju ljudske obrambe, družbene samozaščite in varnosti podeljujemo za posebne uspehe, dosežene na teh področjih v občini, krajevnih skupnostih ali v temeljnih organizacijah združenega dela za izredne zasluge in uspehe Jugoslovanske ljudske armade pri utrjevanju bratstva in enotnosti, sodelovanja v družbeno-političnem, kulturnem in športnem življenju občine:

ob pomoči pri naravnih in drugih nesrečah in za posebne uspehe na področju družbene samozaščite, varnosti občanov in varnosti v prometu.

Predlog za podelitev mora vsebovati poleg podatkov o kandidatu tudi opis dela, zaradi katerega ga predlagajo in podrobne podatke, ki so potrebni za vsestransko in objektivno presojo ter oceno uspešnosti dela kandidata.

Kandidate za nagrade lahko predlagajo temelj
ne organizacije združenega dela, družbenopolitič
ne in družbene organizacije, samoupravne inte
resne skupnosti, društva, zveze, organi občinske
kupščine, krajevne skupnosti ter občani občine
Ljubljana Center.

Pismene predloge za nagrade je treba poslati najkasneje do 25. 2. 1977 na naslov: Žirija za nagrade občine Ljubljana Center, Ljubljana, Ada mič-Lundrovo nabrežje 2.

Vse informacije daje tajnik žirije za nagrade občine Ljubljana-Center.

**ŽIRIJA ZA NAGRADE OBČINE
LJUBLJANA CENTER**

683

Upanje smučarjev — Danes je na Pohorju snežilo in smučarji upajo, da bodo spet obratovala vlečnice Habakuk. Kekec in Mojca, ki ob koncu tedna zaradi pomanjkanja snega niso bile »v službi«. Foto: B. Cerin

